

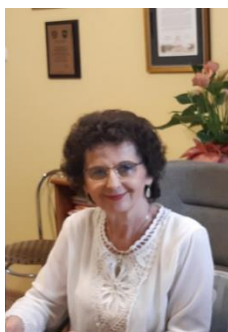
**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W BRODNICY**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU BRODNICKIEGO
W 2023 ROKU**

Brodnica, marzec 2024 r.

Szanowni Państwo,

Mam przyjemność przedstawić Państwu informację dot. oceny bezpieczeństwa sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej Powiatu Brodnickiego w 2023 roku. Pragnę zapewnić, że bezpieczeństwo zdrowotne społeczności naszego powiatu w obszarach odpowiedzialności objętych działaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest utrzymywane na właściwym poziomie, a powierzone Inspekcji zadania realizowane są w sposób rzetelny i kompleksowy.

Raport o sytuacji epidemiologicznej i stanie sanitarnym sporządzono w oparciu o analizę sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych oraz wyniki kontroli przeprowadzonych w 2023 r. przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brodnicy w ramach sprawowanego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w placówkach ochrony zdrowia, obiektach żywienia zbiorowego, produkcji i obrotu środkami spożywczymi i kosmetykami, placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku i rekreacji, zakładach pracy, a także w obiektach użyteczności publicznej i analizę wyników pobranych próbek wody, żywności i przedmiotów użytku oraz próbek materiału biologicznego od osób chorych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy realizował zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej polegające na promowaniu zdrowego stylu życia, nadzorze nad bezpieczeństwem żywności i żywienia, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałaniu zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganiu powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wykonuje zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na obszarze 10 gmin z powiatu brodnickiego.

W 2023 r. przeprowadzono ogółem 2604 kontrole w obiektach nadzorowanych przez Inspekcję Sanitarną w powiecie brodnickim. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wydał 253 decyzje administracyjne, w tym 90 decyzji merytorycznych, m.in. nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz 163 decyzje ustalające opłatę za czynności kontrolne. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 400 zł oraz 1 karę pieniężną na kwotę 1000 zł. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wydał ponadto 233 postanowienia i 22 tytuły wykonawcze, a w siedzibie Stacji w okresie, kiedy było to bezpieczne przyjmowano interesantów, m.in. w sprawie konsultacji projektów techniczno-technologicznych, zgłaszania ekshumacji, uruchomienia działalności, interwencji.

W 2023 r. pobrano 284 próbki wody, żywności i przedmiotów użytku do badań laboratoryjnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jako jedyna instytucja zdrowia publicznego prowadzi stały monitoring oraz ocenę sytuacji sanitarno-epidemiologicznej nadzorowanego terenu w oparciu o nadsyłane przez podmioty lecznicze i laboratoria medyczne zgłoszenia zachorowań i podejrzenia zachorowań na choroby zakaźne lub wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych.

W 2023 r. zarejestrowano: 1184 zachorowania na choroby zakaźne, 7176 zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę (MZ-55, dane do 30.06.2023 r.) oraz 102 pokąsania ludzi przez zwierzęta.

W związku z zachorowaniami na choroby zakaźne hospitalizowano: 203 osoby, w tym 172 osoby hospitalizowano z powodu zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę.

Przeprowadzono 281 nadzorów nad przypadkami WZW typu B/C i schorzeń jelitowych (2022 r. - 289 nadzorów nad przypadkami WZWB/WZW-C i schorzeń jelitowych).

W 2023 roku podobnie, jak w roku poprzednim odnotowano zachorowania na chorobę układu oddechowego COVID-19, wywołaną przez wirusa SARS-CoV-2. 1 lipca 2023 r. został odwołany w Polsce stan zagrożenia epidemicznego. W 2023 r. odnotowano mniejszą zgłaszalność zachorowań na COVID-19, zarejestrowano i przeprowadzono 319 wywiadów, hospitalizowano 44 osoby, zarejestrowano 1 zgon. Na terenie powiatu stwierdzono 1 ognisko zachorowania na COVID-19.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na gruźlicę w 2023 r. utrzymała się na tym samym poziomie w stosunku do lat poprzednich, w 2023 roku odnotowano 7 zachorowań.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców na terenie powiatu, podobnie jak w roku poprzednim, utrzymywał czujność w zakresie możliwości pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, polio). PPIS w Brodnicy sprawował nadzór sanitarny i epidemiologiczny nad obywatelami Ukrainy.

W PSSE w Brodnicy znajduje się magazyn preparatów szczepionkowych wykorzystywanych do szczepień pacjentów z powiatu brodnickiego. W 2023 r. z magazynu PSSE w Brodnicy wydano 17208 dawek preparatów szczepionkowych na łączną kwotę ponad 799000 zł.

W PSSE w Brodnicy funkcjonuje punkt poboru materiału w kierunku Salmonella, Shigella i Yersinia od ozdrowieńców oraz uczniów i studentów. W 2023 r. przyjęto 200 próbek materiału biologicznego w kierunku schorzeń jelitowych.

Aktualne informacje epidemiologiczne oraz informacje dotyczące szeroko pojętej profilaktyki zdrowotnej zamieszczane są na stronie internetowej oraz udostępniane na Facebooku, portalu X i Instagramie PSSE w Brodnicy.

PPIS w Brodnicy dzięki usilnym staraniom i determinacji w 2023 r. pozyskał kolejne środki finansowe od Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w Bydgoszczy i przeprowadził II etap termomodernizacji budynku PSSE w Brodnicy polegający na wykonaniu hydroizolacji piwnicy. Wykonano nowe instalacje zewnętrzne: wodociągowe, przyłącze kanalizacji sanitarnej, deszczowej, drenażowej oraz instalacje wewnętrzne (wodociągową, kanalizacji sanitarnej, CO, kanalizacji drenażowej piwnicy wraz z robotami budowlanymi i demontażowymi).

W związku z pojawianiem się w kilku miejscach wycieków wody podskórnej w piwnicy przez niezabezpieczone od zewnątrz ściany budynku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wielokrotnie spotykał się z ekspertami budowlanymi i omawiał koncepcje kontynuacji dalszych prac. Zgodnie z projektem hydroizolacji piwnicy (III etap) PPIS w Brodnicy planuje w latach 2024-2025 wykonanie drenażu zewnętrznego wokół budynku Stacji do wykonanej pompowni wód opadowych na terenie posesji Stacji wraz z wykonaniem opaski betonowej wokół budynku, prac drenażowo-uszczelniających przechwytyjących wody gruntowe w piwnicy oraz zakup pompy o większej wydajności.

Realizacja kolejnego etapu hydroizolacji budynku Stacji nastąpi w porozumieniu ze Starostą Brodnickim (budynek Stacji nie jest obiektem wolnostojącym, przylegają do niego budynki CKZiU i PUP). Prace będą realizowane po uzyskaniu dofinansowania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy pragnąłby podjąć się dalszych przedsięwzięć, ponieważ budynek jest w wieczystym użytkowaniu stacji i racjonalnym jest inwestowanie we własny majątek, a także utrzymywanie go w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Dalsze prace hydroizolacyjne budynku Stacji zmniejszą znacząco w perspektywie czasu obciążenia budżetu Stacji związane z koniecznością pracy pompowni i osuszania, a także zwiększą bezpieczeństwo i komfort pracy i przebywania pracowników i klientów Stacji.

PPIS w Brodnicy przystąpił także do projektu REACT-UE współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pod nazwą „Wzmocnienie infrastruktury powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych w celu zwiększenia efektywności ich działania”. W wyniku jego realizacji w 2023 r. wyposażono pomieszczenia Stacji w nowe meble i sprzęt biurowy spełniający wymagane standardy, zakupiono lodówkę z monitoringiem do przechowywania preparatów szczepionkowych, nowoczesny fotometr, rolety okienne zewnętrzne, drzwi antywłamaniowe, przeciwpożarowe do archiwum oraz system monitoringu zewnętrznego i regały magazynowe.

PPIS realizował projekt POWER UKRAINA współfinansowany ze Środków Europejskiego Funduszu Społecznego pod nazwą „Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski”. W trakcie realizacji ww. projektu zatrudniono 2 osoby z Ukrainy.

Ponadto, z uwagi na przyznanie przez PWIS w Bydgoszczy dodatkowej puli środków na wydatki PPIS w Brodnicy zakupił: centralę telefoniczną w technologii IP, agregat prądowłóczy z monitoringiem, krzesła konferencyjne, nowatorski sprzęt, modele i pomoce edukacyjne niezbędne do prowadzenia działalności oświatowo-zdrowotnej.

Pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w 2023 roku prowadzili wielopłaszczyznowe działania profilaktyczne na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu, tj. skuteczne działania nadzorczo-kontrolne, edukacyjno-informacyjne, szeroko pojęty surveillance oraz działania profilaktyczne na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańców powiatu. Aktywność i zaangażowanie pracowników PSSE w Brodnicy przy owocnej współpracy z samorządami lokalnymi, mediami, instytucjami (zwłaszcza z policją, strażą pożarną, inspekcją weterynaryjną), kościołami, stowarzyszeniami, za co serdecznie dziękuję, zwiększają zaufanie mieszkańców powiatu i umożliwiają coraz efektywniejsze wywieranie wpływu na pożądane zmiany zachowań zdrowotnych społeczeństwa.

Sytuacja epidemiologiczna w powiecie brodnickim na przestrzeni ostatnich lat określana jest jako korzystna. Na taki stan rzeczy mają wpływ nie tylko działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną, ale również inicjatywy inspirowane przez PPIS w Brodnicy i skierowane do ww. jednostek w powiecie.

Nade wszystko pragnę serdecznie podziękować za stałą, owocną współpracę, pomoc i wsparcie Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu w Warszawie, Wojewodzie Kujawsko-Pomorskiemu w Bydgoszczy, Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy, organom administracji rządowej i samorządowej, inspekcjom, służbom, strażom i instytucjom publicznym, lokalnym mediom oraz pracownikom Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie działań na rzecz poprawy zdrowia publicznego mieszkańców powiatu brodnickiego.

z wyrazami szacunku

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Brodnicy

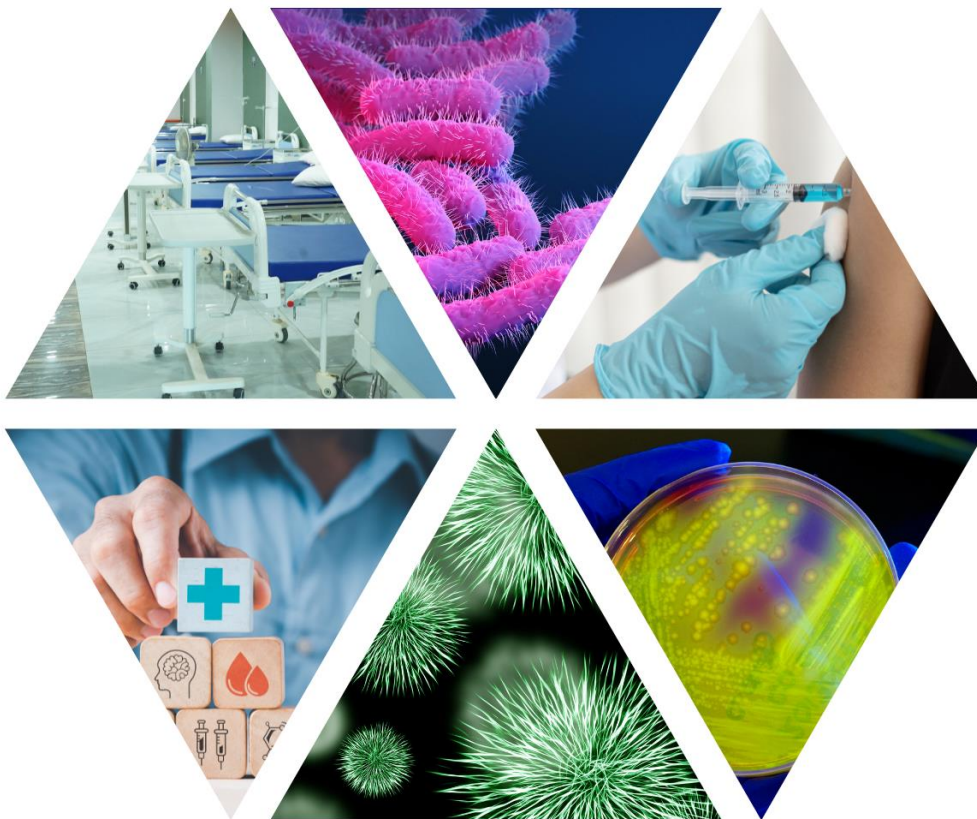
Danuta Kowalkowska-Szramka

Spis treści

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	10
1.1 Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych (błonica, polio, tężec, krztusiec, świnka, różyczka, ospa wietrzna, Haemophilus influenzae typ B)	13
1.2 Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego	16
1.3 Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne	17
1.4 Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem WZW typ B, WZW typ C, HIV/AIDS	23
1.5 Inwazyjne zakażenia wywoływane przez Streptococcus pyogenes, Streptococcus pneumoniae, Neisseria meningitidis, Haemophilus influenzae	25
1.6 Neuroinfekcje	27
1.7 Encefalopatie gąbczaste	27
1.8 Mikobakteriozy – inne i BNO	27
1.9 Choroby odzwierzęce	28
1.10 Choroby przenoszone drogą płciową	30
1.11 Grypa i zachorowania grypopochodne	30
1.12 Profilaktyka wścieklizny u ludzi	31
1.13 Choroby zawleczone z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz zdarzenia stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego	32
1.14 Zgony z powodu chorób zakaźnych	33
1.15 Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy w 2023 r.	33
1.16 Wnioski	36
2. Stan sanitarny obiektów higieny środowiska	40
2.1 Ocena sanitarna placówek podmiotów wykonujących działalność leczniczą	40
2.1.1 Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne	40
2.1.2 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne ...	41
2.1.3 Placówki praktyk zawodowych	42
2.2 Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu brodnickiego za 2023 r. w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalni. Występowanie bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie użytkowej w obiektach użyteczności publicznej	43
2.2.1 Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę	43
2.2.2 Ocena jakości wody pływalni, kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli	48

2.2.3	Występowanie bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie w obiektach użyteczności publicznej	49
2.3	Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej	50
2.4	Wnioski	59
3.	Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	61
3.1	Zakres nadzoru sanitarnego prowadzonego przez pracowników Sekcji Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia	61
3.2	Opis stanu sanitarnego poszczególnych grup obiektów	62
3.2.1	Obiekty produkcji żywności	62
3.2.2	Obiekty obrotu żywnością	66
3.2.3	Obiekty żywienia zbiorowego	68
3.2.4	Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	73
3.3	Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku	73
3.4	Kontrola graniczna	73
3.5.	Nadzór nad „żywnością prozdrowotną”	74
3.6	Działania w ramach systemu RASFF.....	74
3.7	Informacje dodatkowe	74
3.8	Interwencje	75
3.7	Wnioski	76
4.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy, nadzór nad chemikaliami, środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz kosmetykami	78
4.1	Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	78
4.2	Nadzór nad chemikaliami.....	81
4.3	Nadzór nad produktami kosmetycznymi	81
4.4	Postępowanie administracyjne	81
4.5	Choroby zawodowe	82
4.6	Promocja zdrowia w środowisku pracy	82
4.7	Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne	83
4.8	Interwencje	85
4.9	Wnioski	85
5.	Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu brodnickiego	87
5.1	Stan techniczny oraz sanitarny obiektów	87
5.2	Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF	87
5.3	Dożywianie dzieci i młodzieży	87
5.4	Ergonomia w szkole	88
5.5	Rozkład zajęć	88
5.6	Wypoczynek dzieci i młodzieży	88
5.7	Realizacja zagadnień problemowych	88
5.8	Współpraca z innymi pionami PSSE	89

5.9	Współpraca z instytucjami, organizacjami społecznymi, jednostkami samorządu terytorialnego	89
5.10	Interwencje	89
5.11	Wnioski	90
6.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	92
7.	Działalność oświatowo-zdrowotna i profilaktyka zdrowotna	94
7.1	Realizacja interwencji programowych i nieprogramowych	94
7.2	Wnioski	104
8.	Załączniki	105
	Załącznik 1. Działalność kontrolno-represyjna	105
	Załącznik 2. Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do sąsiednich powiatów i woj. kujawsko-pomorskiego. Zestawienie za rok 2023.	106

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA WYBRANYCH CHORÓB ZAKAŹNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W 2023 r. pracownicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy realizowali obowiązki ustawowe i egzekwowali przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 05 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1284 z późn.zm.).

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych za rok 2023 w powiecie brodnickim można ocenić jako korzystną.

Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej poparte było nadzorem epidemiologicznym prowadzonym poprzez analizę zgłaszanych zakażeń oraz podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne przez lekarzy w związku z ustawowym obowiązkiem zgłaszania zachorowań na niektóre choroby zakaźne. W uzasadnionych przypadkach wdrażane były działania przeciwepidemiczne. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Systematycznie gromadzono oraz weryfikowano dane epidemiologiczne, egzekwowano ustawowy obowiązek zgłaszania zakażeń i chorób zakaźnych, w tym danych o biologicznych czynnikach chorobotwórczych, zgonów z powodu chorób zakaźnych oraz raportów osób szczepionych przeciwko wścieklicznie z zapewnieniem ochrony danych osobowych oraz danych na temat realizacji szczepień ochronnych i niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2023 r. zarejestrowano:

- 1184 zachorowań na choroby zakaźne,
- 7176 zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę (MZ-55, dane do 30.06.2023 r),
- 102 pokąsań ludzi przez zwierzęta.

Na choroby zakaźne hospitalizowano: 203 osoby, 172 osób hospitalizowano na zachorowania i podejrzenia zachorowania na gripę.

W każdym przypadku wymagającym wdrożenia działań mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej lub obowiązku monitorowania jej przebiegu, przeprowadzono wywiady epidemiologiczne w środowisku domowym, w miejscu pobytu oraz obejmowano nadzorem epidemiologicznym osoby z bliskiego otoczenia z chorym.

Przeprowadzono 281 nadzorów nad przypadkami WZW typu B/C i schorzeń jelitowych (2022 r. - 289 nadzorów nad przypadkami WZWB/WZW-C i schorzeń jelitowych).

W 2023 roku podobnie jak w roku poprzednim odnotowano zachorowania na chorobę układu oddechowego COVID-19, wywołaną przez wirusa SARS-CoV-2. Od 1 lipca 2023 r. został odwołany w Polsce stan zagrożenia epidemicznego. W 2023 r. odnotowano mniejszą zgłaszalność zachorowań na COVID-19, zarejestrowano i przeprowadzono 319 wywiadów (odnotowano 306 potwierdzonych zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 oraz 13 przypadków możliwych), hospitalizowano 44 osoby, zarejestrowano 1 zgon. Na terenie powiatu stwierdzono 1 ognisko zachorowania na COVID-19 w Zespole Opieki Zdrowotnej w Brodnicy na Oddziale Chorób Wewnętrznych (4 osoby zakażone).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców na terenie powiatu, podobnie jak w roku poprzednim, utrzymywał czujność w zakresie możliwości pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, polio). PPIS w Brodnicy sprawował nadzór sanitarny i epidemiologiczny nad obywatelami Ukrainy.

W porównaniu z 2022 r. w powiecie brodnickim w 2023 r. odnotowano:

- **spadek zachorowań** na: inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*, wirusowe zakażenia jelitowe (wywołane przez rotawirusy, inne określone i nieokreślone), biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, COVID-19;
- **wzrost liczby zachorowań** na: salmonelozę, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes* (róża), boreliozę z Lyme, styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień, ospę wietrzną;
- **ponadto wystąpiły zachorowania** na: lambliozę, listeriozę, krztusiec, szkarlatynę, legionelozę (choroba legionistów), kiłę, ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat, inwazyjną chorobę meningokokową, wirusowe zapalenie opon mózgowych (inne określone i nieokreślone), bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone, grypa, listeriozę;
- **nie odnotowano** w porównaniu do roku 2022: innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Yersinia enterocolitica* lub pseudotuberculosis, gorączki Q, nowo wykrytego zakażenia HIV.

Sytuację epidemiologiczną w powiecie brodnickim w 2023 r. w porównaniu do powiatów sąsiednich tj.: golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego, rypińskiego i wąbrzeskiego należy ocenić jako korzystną.

W porównaniu do sąsiednich powiatów w powiecie brodnickim **nie wystąpiły** takie jednostki chorobowe jak: salmonelozę – inne zakażenia pozajelitowe, inne bakteryjne zakażenia jelitowe (wywołane przez *Yersinia enterocolitica* lub pseudotuberculosis oraz inne określone i nieokreślone), inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane u dzieci do lat 2, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe nieokreślone, mikrobakteriozy - inne i BNO, rzeżączka, inne wirusowe zapalenie mózgu (nieokreślone), AIDS, nowo wykryte zakażenia HIV, inwazyjna choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*,

Niższe współczynniki zapadalności w porównaniu do powiatów sąsiednich zarejestrowano w zakresie zachorowań na: wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, legionelozę, świnkę, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone, grypę, COVID-19, grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego.

W porównaniu do powiatów sąsiednich **wyższe współczynniki zapadalności** zarejestrowano w zakresie zachorowań na: krztusiec, kiłę (kiła nieokreślona), wirusowe zapalenie opon mózgowych, różyczkę.

W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego w porównaniu do powiatów sąsiednich **odnotowano** 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku 0-14 lat, 2 zachorowania na listeriozę (1 zachorowanie u matki oraz 1 wrodzone zakażenie u noworodka).

Sytuacja epidemiologiczna powiatu brodnickiego w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego jest korzystna.

W powiecie brodnickim **niższe współczynniki zapadalności** zarejestrowano w zachorowaniach na: salmonelozę (zatrucia pokarmowe), inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile*, wirusowe zakażenia jelitowe (wywołane przez rotawirusy oraz inne określone), wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pyogenes* (różę), legionelozę, boreliozę z Lyme, ospę wietrzną, wirusowe zapalenie wątroby typu B - przewlekłe i BNO, wirusowe zapalenie wątroby typu C - przewlekłe i BNO, świnkę, inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, COVID-19, grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego.

Wyższe współczynniki zapadalności w stosunku do wojewódzkich odnotowano w zachorowaniach na: salmonelozę (posocznica), lambliozę, Wirusowe zakażenia jelitowe (wywołane przez norowirusy, i nieokreślone), biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, listeriozę, krztusiec, płonicę, inwazyjną chorobę meningokokową, inne postacie kiły i kiła nieokreślona, ostre porażenie wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat, wirusowe zapalenie opon mózgowych inne określone i nieokreślone, różyczka, bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.

W 2023 r. w województwie kujawsko pomorskim **odnotowano** 1 przypadek innego listeriozy, który został zarejestrowany w powiecie brodnickim.

W porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego w naszym powiecie **nie wystąpiły** jednostki chorobowe, takie jak: dur brzuszny, czerwotka bakteryjna, inne bakteryjne zakażenia jelitowe (wywołane przez E.coli enterokrwotoczną, E.coli inną i BNO, Campylobacter, Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis, inne określone i nieokreślone), inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, inne bakteryjne zatrucia pokarmowe, kryptosporidioza, brucelloza, jersinioza pozajelitowa, mikobakteriozy - inne i BNO, rzeżączka, inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie, encefalopatie gąbczaste, inne wirusowe zapalenie mózgu, AIDS, nowo wykryte zakażenia HIV, malaria, bąblownica, zespół hemolityczno-mocznicowy w przebiegu zakażenia E. coli, inwazyjne choroby wywołane przez Haemophilus influenzae, zapalenie mózgu inne i nieokreślone.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną dot. zachorowań na małąpę ospę od czerwca 2022 r. codziennie raportowano do WSSE w Bydgoszczy zgłoszenia podejrzenia/rozpoznania na ww. chorobę, od dnia 10 sierpnia 2023 r. w miejsce raportów codziennych wprowadzono raporty miesięczne. W powiecie brodnickim nie wystąpiły podejrzenia/zachorowania na małąpę ospę.

Wśród chorób zawleczonych z innych stref klimatycznych, podlegających zgłoszeniu nie odnotowano zachorowań na: cholere, dur brzuszny, dur rzekomy, dur wysypkowy, czerwonkę bakteryjną, kryptosporidiozę, dżumę, tularemię, wąglik, brucellozę, nosaciznę, leptospirozę, jersiniozę pozajelitową, tężec, błonicę, ornitozy, gorączkę plamistą i inne riketsjozy, poliomyelitis, wściekliznę, encefalopatię gąbczastą, gorączkę denga, gorączkę zachodniego Nilu, żółtą gorączkę, wirusowe gorączki krwotoczne, odrę, ospę prawdziwą, pryszczycę, bąblowicę, malarię, wągrzycę, włośnicę, inwazyjne choroby wywołane przez Haemophilus influenzae, wrodzone choroby wirusowe, grypę ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi, SARS - zespół ostrej niewydolności oddechowej oraz zespołu hemolityczno-mocznicowego w przebiegu zakażeń E. coli. Zagrożenie zachorowaniami na te choroby nie jest wysokie. Wymagają one jednak utrzymania stałego nadzoru epidemiologicznego.

Wpływ na niski stan zachorowalności mają prowadzone na szeroką skalę działania przeciwepidemiczne pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej tj. prowadzenie stałego monitoringu i nadzoru ostrych porażen wiotkich u dzieci do lat 14 w celu wykluczenia lub potwierdzenia występowania dzikich szczepów wirusa polio, kontynuowanie nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą w systemie SENTINEL, poprawa stanu sanitarnego i technicznego podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom oraz wzrost świadomości prozdrowotnej społeczeństwa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w 2023 r. systematycznie zamieszczał na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, portalu społecznościowym Facebook PSSE w Brodnicy oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy informacje na temat sytuacji epidemiologicznej wybranych chorób zakaźnych występujących na terenie powiatu brodnickiego oraz zasad profilaktyki celem rozpropagowania ich ogółowi społeczności powiatu brodnickiego, udzielał wywiadów odnośnie profilaktyki zakażeń lokalnej telewizji kablowej.

Pełne zestawienie współczynników zapadalności na poszczególne choroby zakaźne w 2023 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego, dokonane w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane choroby zakaźne, przedstawiono w tabeli nr 1 i 2.

1.1. Choroby zakaźne objęte programem obowiązkowych szczepień ochronnych (błonica, polio, tężec, krztusiec, świnka, różyczka, ospa wietrzna, Haemophilus influenzae typ B)

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych jest zależna w znacznym stopniu od poziomu wykonawstwa szczepień ochronnych. Zgodnie z programem obowiązkowych szczepień ochronnych kontynuowano szczepienia zalecane.

Szczepienia ochronne dzieci i młodzieży prowadzone były w 19 punktach szczepień oraz w Oddziale Neonatologii Szpitala Powiatowego w Brodnicy.

W 2023 r. z magazynu PSSE w Brodnicy wydano 17208 dawek preparatów szczepionkowych na łączną kwotę ponad 799000 zł.

W 2023 r. skontrolowano 18 podmiotów leczniczych. Podczas przeprowadzanych kontroli zwracano szczególną uwagę na:

- realizację obowiązującego Programu Szczepień Ochronnych,
- stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w ramach szczepień obowiązkowych i zalecanych,
- dokumentowanie wykonywanych szczepień ochronnych oraz opracowanie dokumentacji związanej z niepożądanymi odczynami poszczepiennymi,
- nadzór nad gospodarką preparatami szczepionkowymi,
- monitorowanie warunków przechowywania preparatów szczepionkowych oraz stosowanie tzw. łańcucha chłodniczego na każdym etapie ich dystrybucji.

Stan sanitarny punktów szczepień nadzorowanych przez PSSE nie budził zastrzeżeń, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu, przechowywania i przestrzegania terminów ważności preparatów szczepionkowych, personel wykonujący szczepienia legitymował się uprawnieniami.

W 2023 roku zarejestrowano 3 Niepożądane Odczyny Poszczepienne, które zakwalifikowano jako łagodne (2 odczyny po szczepionce BCG, 1 odczyn po szczepionce Tetraxim).

Wśród chorób objętych Programem Szczepień Ochronnych sytuacja epidemiologiczna w porównaniu z ubiegłym rokiem była na wyrównanym poziomie.

W celu dalszego zmniejszenia liczby zachorowań wśród społeczeństwa podczas każdej kontroli w podmiotach leczniczych wszystkim świadczeniodawcom przypominano o konieczności informowania pacjentów o możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych. Podobną rolę pełniły informacje Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy o dobrodziejstwie szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, przekazywane społeczności powiatu brodnickiego poprzez media lokalne, stronę internetową oraz media społecznościowe Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy, a także wystąpienia PPIS w Brodnicy na posiedzeniach Starostwa Powiatowego w Brodnicy.

W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego odnotowano 1 przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dzieci w wieku 0-14 lat (współczynnik zapadalności 7,42). Osoba chora to dziecko. Porażenie kończyn narastało w ciągu 4 dni, towarzyszyła mu gorączka. Chory był hospitalizowany, wykonano wirusologiczne badania laboratoryjne w kierunku enterowirusów, wyniki ujemne. Niedowłady u dziecka ustąpiły. Końcowe rozpoznanie to inne określone zaburzenia ośrodkowego układu nerwowego. W roku 2022 oraz w latach poprzednich na terenie powiatu nie odnotowano zachorowań na ostre porażenia wiotkie.

W 2023 r. analogicznie do roku poprzedniego nie wystąpiły zachorowania na: poliomyelitis, tężec, odrę, błonicę i *Haemophilus influenzae* typu B.

Od wielu lat na terenie powiatu brodnickiego nie notuje się epidemicznego wzrostu chorób zakaźnych objętych programem obowiązkowych szczepień ochronnych.

Poza nadzorem nad uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych PPIS w Brodnicy prowadził akcję szczepień, szczepionkami przekazanymi nieodpłatnie z Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych. W 2023 r. prowadzono akcje szczepień przeciwko meningokokom oraz przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B. Odpowiednio zaszczepiono 13 dzieci oraz 11 osób dorosłych.

Na dzień 31.12.2023 r. uchylało się od szczepień 77 rodziców (71 niezaszczepionych dzieci) w porównaniu do 2022 r. nastąpił znaczny wzrost liczby osób uchylających (w 2022 r. 25 osób uchylających, 19 dzieci niezaszczepionych). Wzrost ten spowodowany jest nasileniem działalności grup antyszczepionkowych oraz wzmocnionymi kontrolami w podmiotach leczniczych w zakresie zgłaszalności osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych.

W 2023 r. do wszystkich osób uchylających się wystosowano pisma dotyczące obowiązku oraz zasadności szczepień ochronnych. Wystawiono 79 wezwań, 37 upomnień oraz 22 wnioski do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień wraz z tytułami wykonawczymi. W trakcie 2023 r. obowiązek szczepień wykonało 12 osób (10 dzieci zaszczepionych).

a. ospa wietrzna

W stosunku do ubiegłego roku odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną. Zarejestrowano 436 zachorowań (współczynnik zapadalności – 559,23), tj. o 60 zachorowań więcej niż w 2022 r., w którym zachorowało 376 osób (współczynnik zapadalności 481,32). W dalszym ciągu niski jest procent uodpornienia populacji poprzez szczepienia ochronne zalecane.

Najwięcej zachorowań (407) wystąpiło u dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 14 lat, co stanowiło – 93,35% ogółu zachorowań na ospę wietrzną (współczynnik zapadalności – 3019,06). Współczynnik zapadalności wśród 29 pozostałych osób był znacznie niższy (37,20) od współczynnika zachorowań, jaki wystąpił u dzieci. Na ospę wietrzną chorowały osoby, które nie były uodpornione p/ospie wietrznej, 3 osoby były hospitalizowane, pozostałe osoby leczone ambulatoryjnie.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na ospę wietrzną w powiecie brodnickim w 2023 r. była niekorzystna w stosunku do sąsiednich powiatów, odnotowano współczynnik zapadalności – 559,23. Najniższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 402,3, najwyższy w powiecie wąbrzeskim – 1133,82. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 655,00, był wyższy od zarejestrowanego w powiecie brodnickim.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 1

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	17	8	29
1	34	9	17
2	38	10-14	39
3	56	15-19	8
4	45	20-24	6
5	42	25-29	5
6	49	30+	10
7	41		

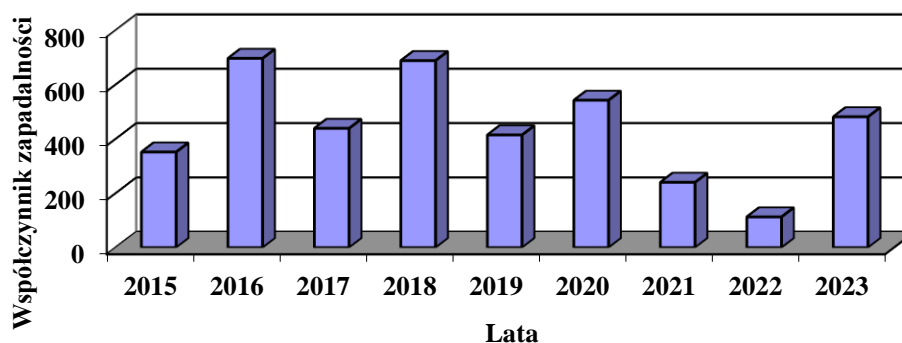
- wg płci
męska: 211 żeńska: 225
- wg miejsca zachorowania
miasto: 217 wieś: 219

Tabela 2. Liczba zachorowań oraz współczynnik zapadalności na ospę wietrzną w latach 2015-2023 w powiecie brodnickim

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	546	344	542	327	428	190	89	376	436
Współczynnik zapadalności	438,71	438,71	688,18	414,65	542,22	240,11	112,78	481,32	559,23

Wykres 1

Współczynnik zapadalności na ospę wietrzną w latach 2015-2023

W tej jednostce chorobowej zapadalność od dłuższego czasu utrzymuje się na wysokim poziomie. Przyczyną jest brak włączenia szczepień p/ospie wietrznej do programu szczepień obowiązkowych.

W Polsce szczepienia p/ospie wietrznej są nadal szczepieniami zalecanymi. Na terenie powiatu brodnickiego w 2023 r. zaszczepiono 110 osób (w ubiegłym roku 100 osób), głównie dzieci w przedziale wiekowym 0-11 lat.

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są obowiązkowe tylko dla dzieci do ukończenia 12 roku życia: z upośledzeniem odporności o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby, z ostrą białaczką limfoblastyczną w okresie remisji, zakażone HIV oraz przed leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią. Obowiązkowym szczepieniom podlegają także dzieci do ukończenia 12 roku życia z otoczenia dzieci określonych powyżej, które nie chorowały na ospę wietrzną oraz inne niż wymienione powyżej, a narażone na zakażenie ze względów środowiskowych, ze względu na czasowe lub stałe przebywanie we wspólnych pomieszczeniach, w tym zwłaszcza w domach opieki długoterminowej, żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych.

W dalszym ciągu pracownicy PSSE w Brodnicy propagują wśród społeczeństwa odpłatne, indywidualne szczepienia przeciw ospie wietrznej, a zwłaszcza wśród dzieci ze zmniejszoną odpornością, wrażliwym kobietom w wieku rozrodczym niebędącym w ciąży oraz pracownikom służby zdrowia i nauczycielom. Ze szczepień tych w dalszym ciągu korzysta niewielka liczba społeczeństwa. Wskazane byłoby wprowadzenie szczepień p/ospie wietrznej do obowiązkowego programu szczepień ochronnych, analogicznie, jak stopniowo obowiązkowo

uodparniana jest populacja ludzi w zakresie innych jednostek chorobowych - co wpłynęłoby korzystnie na zmniejszenie liczby zachorowań i poprawiłoby radykalnie bardzo niekorzystną sytuację epidemiologiczną w tej jednostce chorobowej.

b. nagminne zapalenie przyusznic

W 2023 r. zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic, współczynnik zapadalności wyniósł – 1,28. W ubiegłym roku również zarejestrowano 1 zachorowanie (współczynnik zapadalności wyniósł – 1,28).

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna w 2023 r. była korzystna. Najniższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie brodnickim – 1,28, a najwyższy w grudziądzkim – 3,90. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 2,50.

Obowiązkowe szczepienia ochronne p/odrze, śwince i różyczce wykonywane były zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u dzieci w 2 oraz 6 r.ż. Odsetek szczepień dzieci w 2 r.ż. wyniósł 87,8 % (w 2022 r. 82,9 %), w 6 r.ż. 82,4 % (w 2022 r. 67,3 %).

c. krztusiec

W analizowanym okresie odnotowano 2 zachorowania na krztusiec, w roku ubiegłym nie odnotowano zachorowań.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była niekorzystna. Zachorowanie na krztusiec zanotowano tylko w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności – 2,34. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego wyniósł – 1,80

Poziom zaszczepienia przeciw krztuścowi w 2023 r. wyniósł: w pierwszym roku życia – 58% (w 2022 r. 57,3 %), w drugim roku życia – 96 % (w 2022 r. 98,7 %), w szóstym roku życia – 82,9 % (w 2022 r. 69,1 %).

W celu przekazania wiarygodnych, rzetelnych informacji na temat szczepień ochronnych zapobiegających chorobom zakaźnym przy każdej kontroli z wykonawstwa szczepień ochronnych przekazywane były informacje na temat roli szczepień ochronnych w zapobieganiu chorobom zakaźnym. W mediach społecznościowych oraz na stronie internetowej PSSE w Brodnicy na bieżąco umieszczane i udostępniane były informacje na temat szczepień.

1.2. Inne choroby wysypkowe wieku dziecięcego

W roku 2023 odnotowano znaczny wzrost zachorowań na płonicę – 80 przypadków, współczynnik zapadalności – 102,61. W ubiegłym roku zarejestrowano 4 zachorowania, współczynnik zapadalności – 5,12.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była bardzo niekorzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 154,29, najniższy w powiecie grudziądzkim – 55,37. Wojewódzki współczynnik zapadalności był niższy od współczynnika w powiecie brodnickim i wyniósł – 92,17.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 3

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	1	7	8
2	12	9	8
3			5
4	10	10-14	5
5	12	15-19	2
6	13	25-29	1

- wg płci
męska: 45 żeńska: 35
- wg miejsca zachorowania
miasto: 31 wieś: 49

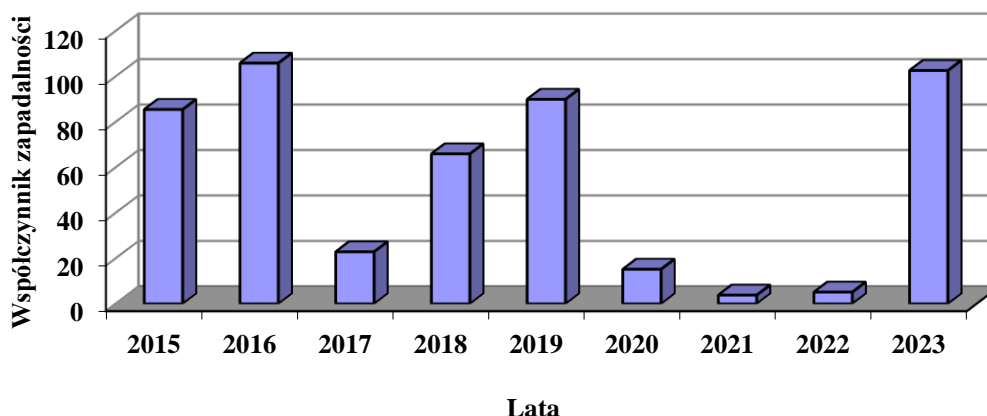
Wszystkie zarejestrowane przypadki tej choroby były sklasyfikowane jako możliwe, rozpoznane wyłącznie na podstawie objawów klinicznych, wszystkie osoby chore leczone były ambulatoryjnie.

Tabela 4. Liczba zachorowań oraz współczynnik zapadalności na płonicę w latach od 2015 do 2023 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	67	83	18	52	71	12	3	4	80
Współczynnik zapadalności	85,46	105,85	22,85	65,94	89,95	15,17	3,80	5,12	102,61

Wykres 2

Współczynnik zapadalności na płonicę w latach 2015-2023

1.3. Zatrucia i zakażenia pokarmowe wywołane przez czynniki biologiczne

W 2023 r. nie zanotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome A; B; C oraz czerwonkę bakteryjną.

a. bakteryjne zatrucia i zakażenia pokarmowe

W zakresie bakteryjnych zatruc i zakażeń pokarmowych, gdzie czynnikiem etiologicznym była Salmonella, zarejestrowano wzrost zachorowań w porównaniu z rokiem ubiegłym – 18 zachorowań, współczynnik zapadalności – 23,09, hospitalizowano 17 osób (w ubiegłym roku odnotowano 10 zachorowań).

W 2023 r. zarejestrowano 1 przypadek pozajelitowych salmoneloz – posocznice. Współczynnik zapadalności – 1,28

Podobnie, jak w latach ubiegłych dominującym czynnikiem etiologicznym były odzwierzęce typy pałeczek Salmonella: Salmonella spp., Enteritidis, Salmonella z gr. D. Zachorowania miały charakter sporadyczny. Nie zarejestrowano ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową.

W 11 przypadkach nie ustalono nośnika zatrucia pokarmowego. W 3 przypadkach identyfikowanym nośnikiem w zatruciach pokarmowych były potrawy z jaj/z dodatkiem jaj, w 2 przypadkach – potrawy mleczne.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 5

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	1	10-14	2
2	2	15-19	2
3	1	30-34	1
4	2	40-44	1
5	1	60+	2
6	3		

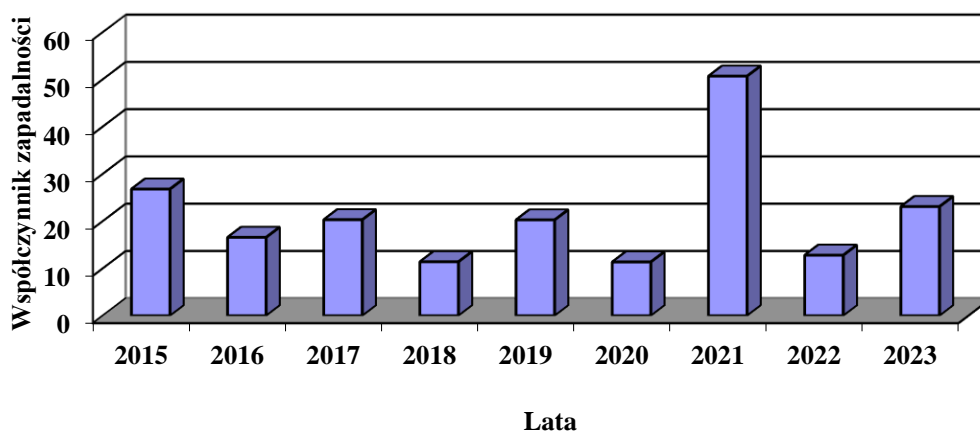
- wg płci
męska: 6 żeńska: 12
- wg miejsca zachorowania
miasto: 9 wieś: 9

Tabela 6. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonelozowej w latach od 2015 do 2023 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	21	13	16	9	18	9	40	10	18
Współczynnik zapadalności	26,79	16,58	20,31	11,41	22,80	11,37	50,69	12,80	23,09

Wykres 3

Współczynnik zapadalności na zatrucia pokarmowe o etiologii salmonelozowej w latach 2015-2023

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie tej jednostki chorobowej w porównaniu z sąsiednimi powiatami była korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zarejestrowano w powiecie rypińskim – 58,10, a najniższy w powiecie wąbrzeskim – 9,19. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego – 25,98.

W zakresie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych zanotowano nieznaczny spadek liczby zachorowań wywołanych przez *Clostridioides difficile* – 32 (współczynnik zapadalności – 41,04), w ubiegłym roku zarejestrowano 39 zachorowań (współczynnik zapadalności 49,92. W 2023 r. nie odnotowano przypadku innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Yersinia enterocolitica* lub *pseudotuberculosis*, nie wystąpiły zatrucia jadem kiełbasianym.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 7

wiek	liczba zachorowań
15-19	1
20-24	1
25-29	1
30-34	3
35-39	1
45-49	1
55-59	2
60 i >	19

- wg płci
męska: 17 żeńska: 15
- wg miejsca zachorowania
miasto: 16 wieś: 16

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie innych bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridioides difficile* w porównaniu z sąsiednimi powiatami była korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności odnotowano w powiecie rypińskim – 152,52. Najniższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie wąbrzeskim – 30,64. Współczynnik zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego był wyższy i wyniósł – 69,29.

W ostatnich latach czynnikami etiologicznymi innych bakteryjnych zakażeń jelitowych i zatruc pokarmowych są głównie beztlenowe laseczki *Clostridioides difficile*.

W 2023 r. beztlenowe laseczki *Clostridioides difficile* były głównie przyczyną zarejestrowanych zachorowań – dotyczyły mężczyzn i kobiet. Do wystąpienia zachorowań przyczyniły się: stosowana antybiotykoterapia, choroby współistniejące, podeszły wiek. U 30 chorych konieczna była hospitalizacja.

b. wirusowe zakażenia jelitowe

W 2023 r. podobnie jak w roku poprzednim na terenie powiatu brodnickiego nie odnotowano zatruc i zakażeń pokarmowych o etiologii bakteryjnej, natomiast zakażenia o etiologii wirusowej zwłaszcza u dzieci do lat 2 wykazują znaczący spadek. Zarejestrowano spadek zachorowań w porównaniu z ubiegłym rokiem - 83, w 2022 r. – 212 zachorowania.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna w zakresie tej jednostki chorobowej była niekorzystna, najwięcej zachorowań zarejestrowano w powiecie grudziądzkim – 97, natomiast najmniej wystąpiło w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 22.

W pobranych próbach kału badanego materiału biologicznego od chorych w 7 przypadkach stwierdzono obecność rotawirusów (w ubiegłym roku w 91 przypadkach), w 26 - norowirusów (w 2022 r. - 25), w 10 - adenowirusów (w 2022 r. - 30), w 40 przypadkach nie określono czynnika etiologicznego (w ubiegłym roku w 66 przypadkach).

Zachorowania wśród dzieci do 2 lat stanowiły 28,92 % ogółu zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe. Hospitalizowano 44 osoby. Hospitalizowane osoby miały wykonane badania laboratoryjne.

Liczba zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone może świadczyć o tym, iż lekarze podstawowej opieki zdrowotnej odstępują od diagnostyki mikrobiologicznej. Jak najbardziej wskazane byłoby dalsze kontynuowanie badań diagnostycznych w kierunku zakażeń rotawirusowych i norowirusowych w przypadku wystąpienia choroby biegunkowej.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 8

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	14	15-19	5
1	10	20-24	3
2	8	25-29	1
3	14	30-34	2
4	2	35-39	3
5	4	40-44	2
6	2	45-49	1
7	3	55-59	2
8	2	60 i >	2
10-14	3		

- wg płci
męska: 55 żeńska: 28
- wg miejsca zachorowania
miasto: 38 wieś: 45

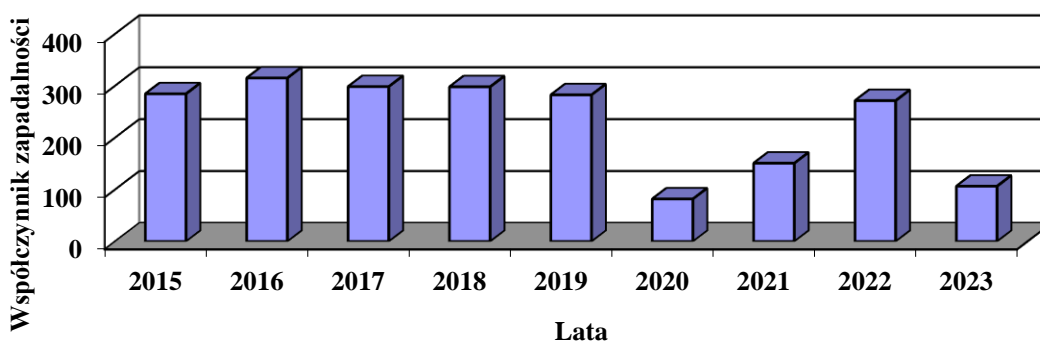
W 2021 r. wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko rotawirusom. W powiecie brodnickim w 2023 r. w 1 r.ż. zaszczepiono 66,4 % dzieci szczepionką przeciwrotawirusową (w 2022 r. zaszczepiono 65,7 % dzieci), w 2 r.ż. 95,2 % (w 2022 r. 95%).

Tabela 9. Liczba zachorowań oraz współczynniki zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach od 2015 do 2023 r. w powiecie brodnickim.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2010	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	223	247	235	235	223	64	119	212	83
Współczynnik zapadalności	284,45	315,01	298,38	297,98	282,51	81,92	150,80	271,38	106,46

Wykres 4

**Współczynnik zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe w latach
2015-2023**

c. biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2

W zakresie tej jednostki chorobowej na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano spadek zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2, w 2023 r. odnotowano 14 zachorowań, współczynnik zapadalności – 947,87 (w ubiegłym roku zarejestrowano 70 przypadków). Z ogółu zachorowań na biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (64) - 21,88% stanowiły dzieci do lat 2 (w 2022 r. stanowiły 21,13 %).

Ogółem hospitalizowano 21 osób, w tym dzieci do lat 2 - 7, wykonano badania mikrobiologiczne i wirusologiczne - wyniki ujemne.

Sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej w powiecie brodnickim była niekorzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie grudziądzkim – 124,01, najniższy w powiecie rypińskim – 9,68. Wojewódzki współczynnik zapadalności był niższy od współczynnika zapadalności powiatu brodnickiego.

Należy zauważyć, że do zakażeń i zatruc pokarmowych u dzieci w wieku do lat 2 dochodzi niemal wyłącznie w środowisku domowym. Zakażenia i zatrucia pokarmowe nie wystąpiły u dzieci objętych opieką w formie zinstytucjonalizowanej np. w klubikach malucha, ponieważ liczba dzieci tam przebywających jest niewielka oraz jest przestrzegany reżim sanitarny. Dużą rolę spełnia tu oświata zdrowotna poprzez kształtowanie właściwych zachowań prozdrowotnych.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 10

wiek	liczba zachorowań	wiek	liczba zachorowań
0	8	8	4
1	5	9	1
2	7	10-14	11
3	2	15-19	8
4	4	20-24	4
5	3	25-29	2
6	3	30-35	2

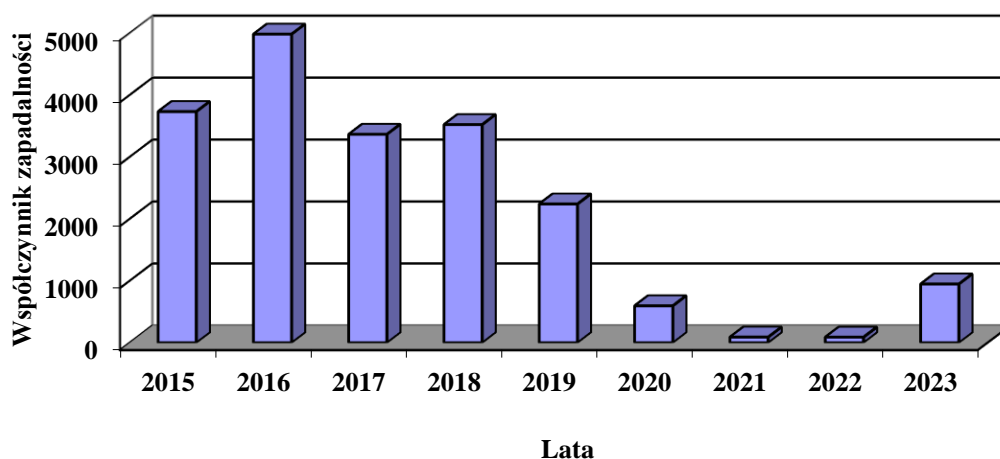
- wg płci
męska: 33 żeńska: 31
- wg miejsca zachorowania
miasto: 38 wieś: 26

Tabela 11. Liczba zachorowań oraz współczynnik zapadalności na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 w latach **2015-2023** w powiecie brodnickim.

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	63	85	60	63	40	16	15	70	14
Współczynnik zapadalności	3732,23	4982,41	3365,11	3521,52	2239,64	595,68	90,36	89,61	947,87

Wykres 5

Współczynnik zapadalności na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2 w latach 2015-2023

d. inwazyjne choroby przewodu pokarmowego

W omawianym roku zarejestrowano 3 zachorowania na inwazyjną chorobę przewodu pokarmowego wywołaną przez wiciowca *Lamblię*.

Zachorowania wystąpiły w powiecie golubsko-dobrzyńskim, grudziądzkim i rypińskim, współczynnik zapadalności analogicznie – 4,6; 4,68 i 2,42. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 1,55

W powiecie brodnickim, podobnie jak w powiatach sąsiednich, nie wystąpiły zachorowania na włośnicę.

e. wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2023 roku podobnie jak w roku 2022 i latach poprzednich w powiecie brodnickim nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,60.

W 2023 r. na terenie powiatu brodnickiego ze szczepień zalecanych przeciw wzv typu A skorzystały 22 osoby (w 2022 r. - 11 osób). W dalszym ciągu z tych szczepień korzysta znikoma liczba ludności, co może stanowić zagrożenie w przyszłości dla niezaszczepionej populacji.

f. listerioza

W 2023 r. na terenie powiatu brodnickiego odnotowano 1 zachorowanie na listeriozę. Zachorowanie dotyczyło kobiety w ciąży, przebiegało bezobjawowo. Zachorowanie doprowadziło do przedwczesnego porodu (29 tydzień ciąży). Nie ustalono miejsca ewentualnego zakażenia. W wyniku przeniesienia bakterii miało miejsce zakażenie płodu poprzez łożysko, u noworodka stwierdzono listeriozę wrodzoną.

Zatrucia pokarmowe stanowią nadal problem, utrzymują się na niezmiennym poziomie, szczególnie wirusowe zakażenia jelitowe. W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się wirusowych zakażeń jelitowych oraz zatruc i zakażeń pokarmowych bakteryjnych (będących wykładnikiem stanu higieny żywności i żywienia) sukcesywnie w mediach społecznościowych, na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, jak również w lokalnej prasie oraz podczas wykonywania wywiadów epidemiologicznych przypomina się o konieczności zachowania higieny osobistej, zwłaszcza mycia rąk oraz higieny przygotowywania posiłków, a także przekazywane są podstawowe wiadomości o chorobach szerzących się drogą pokarmową.

W 2023 r. wdrożona i kontynuowana była akcja „Bezpieczne wakacje 2023” oraz akcja „Uroczystości komunijne bez zatruc pokarmowych” mające na celu rozpowszechnienie wiedzy na temat zatruc pokarmowych. Informacje na ww. temat zostały zamieszczone na stronie internetowej i w mediach społecznościowych PSSE w Brodnicy.

Zachorowania na zakaźne choroby przewodu pokarmowego są miernikiem stanu sanitarnego, jak i przestrzegania przez społeczeństwo zasad higieny.

1.4. Choroby przenoszone przez naruszenie ciągłości tkanek ze szczególnym uwzględnieniem WZW typ B, WZW typ C, HIV/AIDS.**a. WZW typu B, WZW typu C**

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na wirusowe zapalenia wątroby nie uległa istotnym zmianom. Rejestrowano wyłącznie przypadki przewlekłe, w których do zakażenia doszło prawdopodobnie wcześniej.

W 2023 r. zarejestrowano 4 przypadki WZW typu C, współczynnik zapadalności – 5,13 (w 2022 r. zarejestrowano 5 przypadków wirusowego zapalenia wątroby, współczynnik zapadalności 6,40).

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 12

wiek	liczba zachorowań
25-29	1
30-34	2
35-39	1

- wg płci
męska: 1 żeńska: 3
- wg miejsca zachorowania
miasto: 2 wieś: 2

Odnotowano 6 zachorowań na WZW typu B - BNO, współczynnik zapadalności – 7,70, analogiczne w 2022 r. – 4 zachorowania, współczynnik zapadalności – 5,12.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 13

wiek	liczba zachorowań
25-29	1
30-34	1
35-39	1
40-44	2
55-59	1

- wg płci
męska: 2 żeńska: 4
- wg miejsca zachorowania
miasto: 4 wieś: 2

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej była porównywalna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie grudziądzkim, najniższy w powiecie golubsko-dobrzyńskim. Wojewódzki współczynnik zapadalności był wyższy.

Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych wynika, że większość zakażeń wirusami hepatotropowymi należy wiązać z zabiegami medycznymi wykonywanymi w placówkach służby zdrowia.

Wskazane byłyby rutynowe badania pacjentów w kierunku WZW typu C, jak również i WZW typu B, co zwiększyłyby wykrywalność tej jednostki chorobowej i wpłynęłyby na skuteczniejsze leczenie oraz stopniową poprawę sytuacji epidemiologicznej populacji w tym zakresie.

Z uwagi na brak swoistych metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, jedynie działania nieswoiste polegające na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych wykonywania świadczeń medycznych oraz innych zabiegów przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek, jak również systematyczne prowadzenie na szeroką skalę działań edukacyjnych w tym zakresie wśród pracowników szczególnie narażonych na ekspozycję zakażeń HBV oraz HCV, tj. pracowników służby zdrowia, Komendy

Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Komendy Powiatowej Policji oraz zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuaży itp. mogą zapobiec szerzeniu się zachorowań na WZW typu C.

Podczas podejmowanych działań przeciwepidemicznych w otoczeniu chorego, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypominają o podstawowych drogach szerzenia się zakażeń wirusem HBV i HCV oraz metodach zapobiegania, zwalczania i możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych przeciw WZW typu B.

W ramach wdrażanej przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia akcji „Podstępne WZW” rozpowszechniana była wiedza na temat zapobiegania WZW typu B/C wśród osób szczególnie narażonych na zakażenie. Pacjenci w placówkach służby zdrowia systematycznie informowani są o możliwości skorzystania ze szczepień zalecanych p/WZW typu B.

Obowiązkowe szczepienia przeciw WZW typu B realizowane są wśród dzieci w pierwszym roku życia. Odsetek w 1 r.ż. wyniósł 89,6 % (w 2022 r. 87,2 %), w 2 r.ż. 94,5 % (w 2022 r. 95,2 %). W 2022 r. w ramach szczepień zalecanych zaszczepiło się 109 mieszkańców powiatu brodnickiego (w 2022 r. - 174).

b. nowo wykryte zakażenia HIV

W 2023 r. na terenie powiatu brodnickiego nie zarejestrowano przypadku nowo wykrytego zakażenia HIV.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy przypomina społeczeństwu o dobrodziejstwie szczepień przeciwko chorobom zakaźnym szerzącym się drogą naruszenia ciągłości tkanek, wystosowując informacje w tym zakresie, m.in. do miejscowych władz samorządowych, lokalnych mediów, biur podróży i świadczeniodawców wykonujących szczepienia ochronne. Co roku w mediach lokalnych ukazują się wiadomości o podstawowych metodach zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych szerzących się drogą naruszenia ciągłości tkanek.

W 2023 r. realizowana była interwencja „Szczęśliwy powrót z wakacji” w placówkach letniego wypoczynku. Zamieszczono informacje na portalu społecznościowym Facebook PSSE w Brodnicy.

1.5. Inwazyjne zakażenia wywołane przez *Streptococcus pyogenes*, *Streptococcus pneumoniae*, *Neisseria meningitidis*, *Haemophilus influenzae*

a. *Streptococcus pyogenes*

W odniesieniu do roku 2022 odnotowano wzrost poziomu zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pyogenes* - 10, współczynnik zapadalności – 12,83 (w roku ubiegłym 5 zachorowań, współczynnik zapadalności – 6,40). Zachorowanie dotyczyło jednostki chorobowej róży, 2 chorych było hospitalizowanych.

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna tej jednostki chorobowej była korzystna. Najwyższy współczynnik zapadalności zanotowano w powiecie wąbrzeskim – 61,29, najniższy w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 6,91. Współczynniki zapadalności województwa kujawsko-pomorskiego był wyższy i wyniósł – 13,54.

Rozkład zachorowania kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 14

wiek	liczba zachorowań
25-29	1
40-44	1
45-49	2
50-54	1
55-59	1
60-64	2
65+	2

- wg płci chorych
męska: 4 żeńska: 6
- wg miejsca zachorowania
miasto: 7 wieś: 3

b. *Streptococcus pneumoniae*

W 2023 r. odnotowano 2 zachorowania wywołane przez *Streptococcus pneumoniae* (1 – posocznica, 1 – inna określona i nieokreślona). W ubiegłym roku odnotowano 2 zachorowania (1 - zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu, 1 - posocznica).

Zachorowania odnotowano również w powiecie grudziądzkim – 30, rypińskim – 2 i wąbrzeskim – 2, analogicznie współczynnik zapadalności – 23,40; 4,84 i 6,13. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 11,24.

Jedyną skuteczną metodą zapobiegania zakażeniom pneumokokowym jest szczepienie ochronne. W powiecie brodnickim w 2023 r. profilaktycznie zaszczepiło się szczepionką zalecaną p/zakażeniami wywołanymi przez *Streptococcus pneumoniae* 78 osób (w 2022 r. – 271 osób).

Wszystkie dzieci urodzone od 01.01.2017 r. szczepione są obowiązkowo przeciw inwazyjnym zakażeniom wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*. Ostatnia, trzecia dawka podawana jest dzieciom między 13 a 15 miesiącem życia, w 2023 r. zaszczepiono 78% dzieci.

c. *Neisseria meningitidis*, *Haemophilus influenzae*

W 2023 r. w powiecie brodnickim zanotowano zakażenie wywołane przez *Neisseria meningitidis* – zapalenie opon mózgowych. W analogicznym okresie roku ubiegłego nie zarejestrowano zachorowania.

W sąsiadujących powiatach nie wystąpiła inwazyjna choroba meningokokowa. W województwie kujawsko-pomorskim współczynnik zapadalności na inwazyjną chorobę meningokokową wynosił ogółem – 0,45.

W powiecie brodnickim w 2023 r. profilaktycznie zaszczepiło się szczepionką zalecaną p/zakażeniami wywołanymi przez *Neisseria meningitidis* 190 osób (w 2022 r. - 105 osób).

W 2023 r. nie odnotowano zakażenia wywołanego przez *Haemophilus influenzae*. W województwie kujawsko-pomorskim współczynnik zapadalności na inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae* – 0,70.

W powiecie brodnickim w 2023 r. zgodnie z obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych zaszczepiono p/zakażeniami *Haemophilus influenzae* typu B w pierwszym roku życia – 58 % (w 2022 r. 57,3%), w drugim roku życia – 96 % (w 2022 r. 98,7%).

1.6. Neuroinfekcje

Od wielu lat notuje się spadkową tendencję zachorowań na zapalenie opon mózgowych i mózgu.

a. wirusowe zapalenie opon mózgowych oraz inne wirusowe zapalenie mózgu

Od szeregu lat w województwie kujawsko-pomorskim odnotowuje się spadkową i wyrównaną tendencję zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych i mózgu.

W 2023 r. w powiecie brodnickim odnotowano 2 zachorowania na wirusowe zapalenie opon mózgowych. 1 przypadek wirusowego zapalenia opon mózgowych odnotowano w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności – 0,78 i powiecie rypińskim, współczynnik zapadalności – 2,42. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 1,15

W powiecie brodnickim nie odnotowano wirusowego zapalenia mózgu, 2 zachorowania na tą jednostkę chorobową odnotowano w powiecie grudziądzkim, współczynnik zapadalności – 1,56.

b. bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu

W 2023 r. w powiecie brodnickim odnotowano 2 zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych (określone i nieokreślone). 2 zachorowania odnotowano również w powiecie grudziądzkim (2 zachorowania nieokreślone).

c. zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone

W bieżącym roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowań na zapalenie opon mózgowych nieokreślone.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę zakaźną jednostkę chorobową była porównywalna do sąsiednich powiatów (powiat golubsko-dobrzyński – 2 zachorowania, grudziądzki – 2 zachorowania, powiat rypiński i wąbrzeski -1 zachorowanie). Wojewódzki współczynnik zapadalności – 1,10.

d. zapalenie mózgu inne i nieokreślone

W 2023 roku na terenie powiatu brodnickiego nie zarejestrowano przypadku zachorowania na zapalenie mózgu, inne i nieokreślone. W ubiegłym roku również nie odnotowano zachorowań.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę zakaźną jednostkę chorobową była porównywalna do powiatu golubsko-dobrzyńskiego, grudziądzkiego i rypińskiego - zachorowań nie odnotowano. 1 zachorowanie odnotowano w powiecie wąbrzeskim, współczynnik zapadalności – 3,06. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 0,45.

1.7. Encefalopatie gąbczaste

W 2023 r., podobnie jak i w ubiegłym roku nie wystąpiły zachorowania na chorobę Creutzfeldta-Jacoba (CJD).

W sąsiednich powiatach nie odnotowano zachorowań na tę jednostkę chorobową, w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano 4 zachorowania, współczynnik zapadalności – 0,20.

1.8. Mikobakteriozy- inne i BNO

W 2023 r. nie zarejestrowano przypadku zachorowania na tę jednostkę chorobową, podobnie jak w roku ubiegłym.

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na mikobakteriozy- inne i BNO, W 1 sąsiadującym powiecie zarejestrowano zachorowanie (powiat grudziądzki). Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 0,45.

1.9. Choroby odzwierzęce

a. borelioza

Na terenie powiatu brodnickiego w 2023 r. liczba zachorowań na boreliozę z Lyme jest wyższa niż w roku poprzednim. Odnotowano 17 zachorowań na tą chorobę, współczynnik zapadalności – 21,80 (w 2022 r. zarejestrowano 7 zachorowań, współczynnik zapadalności – 8,96).

Sytuacja epidemiologiczna zachorowań na tę jednostkę chorobową w porównaniu do sąsiednich powiatów była porównywalna. Najwyższy współczynnik zapadalności wystąpił w powiecie grudziądzkim – 75,65, najniższy współczynnik wystąpił w powiecie wąbrzeskim – 12,26. Wojewódzki współczynnik zapadalności był wyższy i wyniósł – 39,37.

Chore osoby leczone były ambulatoryjnie na podstawie objawów klinicznych (rumień wędrujący, przypadki potwierdzone). We wszystkich zachorowaniach wektorem zakażenia były kleszcze. Miejscem narażenia były parki, działki ogrodowe, lasy, łąki na terenie miasta Brodnicy, Górzna, Jabłonowa Pomorskiego oraz gmin: Zbiczno, Bobrowo, Brzozie, Świeździebna.

Rozkład zachorowań kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 15

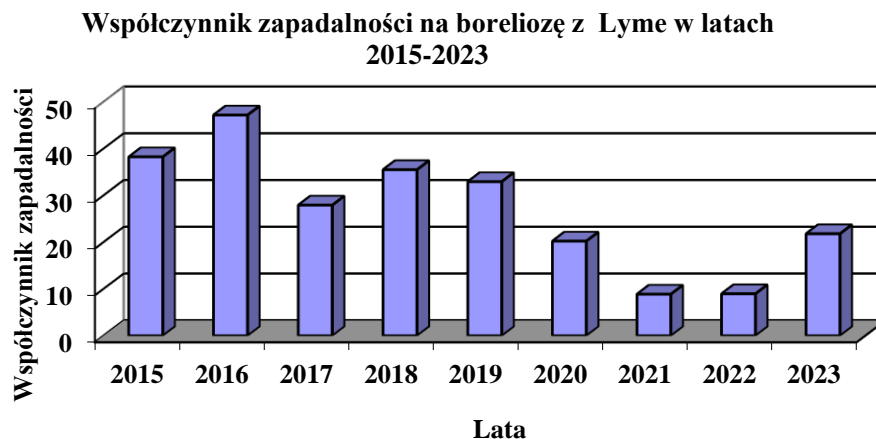
wiek	liczba zachorowań
4	1
7	1
15-19	1
20-24	1
35-39	1
40-43	3
55-59	2
60 i >	7

- wg płci chorych
męska: 5 żeńska: 12
- wg miejsca zachorowania
miasto: 8 wieś: 9

Tabela 16. Liczba zachorowań i współczynnik zapadalności na boreliozę z Lyme w latach od 2015 do 2023 w powiecie brodnickim

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	30	37	22	28	26	16	7	7	17
Współczynnik zapadalności	38,27	47,19	27,93	35,51	32,94	20,22	8,87	8,96	21,80

Wykres 6

Podczas dochodzeń epidemiologicznych zalecano chorym kontrolować skórę ciała i głowy, zastosować intensywny prysznic po powrocie z lasu, szybko i ostrożnie usunąć przysanego kleszcza z powierzchni skóry, a podczas przebywania na terenach bytowania kleszczy stosować środki ochrony osobistej i preparaty chemiczne odstrasżające te pajęczaki.

Przyczyn wzrostu zachorowalności na boreliozę należy upatrywać także w stale zmieniającym się zasięgu geograficznym bytowania kleszczy, wydłużaniu okresu ich żerowania, zmianach klimatu, zmianach ekonomicznych i społecznych w otoczeniu ludzi. Istotną rolę odgrywają też migrujące zwierzęta przenoszące zakażone kleszcze na obszary, na których krętki *Borrelia burgdorferii* dotychczas nie występowały.

Przeciwno boreliozie nie ma szczepionki, co potęguje problem i skutecznie uniemożliwia szybkie jego opanowanie. Ważne jest tym bardziej po stronie lekarskiej wczesne rozpoznawanie i skuteczne leczenie w początkowej fazie choroby.

W związku z brakiem możliwości uodpornienia czynnego przeciw boreliozie co roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy poprzez lokalne media oraz informacje zawarte na stronie internetowej PSSE oraz Starostwa Powiatowego w Brodnicy przypomina społeczeństwu o przestrzeganiu podstawowych zasad i ochronie przed kleszczami podczas przebywania w lasach, na polach, łąkach i działkach rekreacyjnych.

W ramach wdrażanej przez pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia akcji „Bezpieczne wakacje 2023”, jak również krajowego programu „Chroń się przed kleszczami wszystkimi sposobami” rozpowszechniana była wiedza na temat zapobiegania boreliozie i odkleszczowemu zapaleniu mózgu wśród dzieci z placówek oświatowo-wychowawczych.

Informacje na temat zachorowań w powiecie brodnickim na boreliozę oraz metod profilaktyki, a także kleszczowego zapalenia mózgu wywołanego przez kleszcze z podaniem objawów chorobowych i metod zapobiegania ukazały się na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy oraz w mediach społecznościowym PSSE w Brodnicy. Informacje dot. zachorowań na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy upowszechniał w podmiotach leczniczych wraz z prośbą o ich rozpropagowanie wśród pacjentów.

b. kleszczowe zapalenie mózgu

W 2023 r. oraz w 2022 r. nie wystąpiły zachorowania na tę jednostkę chorobową.

W sąsiednich powiatach nie odnotowano zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu. W województwie kujawsko-pomorskim również nie zarejestrowano przypadków tej jednostki chorobowej.

W powiecie brodnickim w 2023 r. zaszczepiło się profilaktycznie 107 osób p/kleszczowemu zapaleniu mózgu (w 2022 r. - 82 osoby).

c. gorączka Q

W 2023 r. na terenie powiatu brodnickiego nie odnotowano zachorowań na gorączkę Q.

1.10. Choroby przenoszone drogą płciową

W 2023 r. na terenie powiatu brodnickiego zarejestrowano 1 przypadek choroby przenoszonej drogą płciową (kiła nieokreślona), współczynnik zapadalności – 1,28. W roku ubiegłym nie odnotowano zachorowania

W powiecie grudziądzkim odnotowano 1 zachorowanie na inną postać kiły i kiły nieokreślonej, współczynnik zapadalności – 0,78.

1.11. Grypa i zachorowania grypopochodne

W 2023 roku na terenie powiatu brodnickiego wystąpiło 1 zachorowanie na grypę potwierdzoną laboratoryjnie.

Zachorowania i podejrzenia zachorowań na grypę zgłaszane były do 30.06.2023 r. przez lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej w tygodniowych meldunkach MZ-55.

Nie wystąpiły zachorowania na grypę ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi w powiecie brodnickim, w sąsiednich powiatach i województwie kujawsko-pomorskim.

W 2023 roku (podobnie jak w latach ubiegłych) na terenie powiatu 1 podmiot leczniczy brał udział w nadzorze nad rejestracją przypadków grypy w systemie SENTINEL.

PPIS w Brodnicy poprosił Starostę Brodnickiego, Burmistrzów Miast i Wójtów Gmin powiatu brodnickiego, Komendanta Policji i Straży Pożarnej, kierowników dużych zakładów pracy o podjęcie skutecznych działań mających zapobieganie zachorowaniom na grypę wśród pracowników poprzez wykonanie szczepień przeciw grypie.

PPIS w Brodnicy rozpropagował materiały informacyjne w postaci ulotek wśród społeczności powiatu brodnickiego, w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej oraz w placówkach szkolnych. Materiały informacyjno-edukacyjne dot. grypy upowszechniano również w języku ukraińskim.

PPIS w Brodnicy w 2023 r. systematycznie zamieszczał na stronie internetowej PSSE w Brodnicy, w mediach społecznościowych (Facebook, portal X, Instagram) oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy informacje na temat sytuacji epidemiologicznej zachorowań na grypę i zachorowań grypopodobnych występujących na terenie powiatu brodnickiego oraz zasad profilaktyki celem rozpropagowania ich ogółowi społeczności powiatu brodnickiego oraz udzielał wywiadów brodnickiej telewizji kablowej.

Mimo, iż szczepienia przeciw grypie są jedyną metodą profilaktyki przeciw chorobie oraz jej powikłaniom, a także udowodnionej skuteczności i powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie sezonowej oraz akcji informacyjnej skierowanej do wielu grup ludności w 2023 r. na terenie powiatu brodnickiego ze szczepień zalecanych przeciw grypie skorzystało zaledwie 2136 osób (w 2022 r. - 2268 osób), co stanowi 2,70 % całej populacji powiatu.

W procesie podnoszenia wyszczepialności przeciw grypie należy pamiętać, iż grypy nie należy lekceważyć, ponieważ dla niektórych osób z przewlekłymi chorobami, może ona stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia, a nawet życia bez względu na wiek.

1.12. Profilaktyka wścieklizny u ludzi

W 2023 roku odnotowano 20 osób zaszczepionych przeciw wściekliznie, współczynnik zapadalności – 25,65 (w ubiegłym roku 11 osób, współczynnik zapadalności 14,08). Szczepienia podejmowano po pokąsaniu przez nieznaną psę, koty, szczura. Osoby zostały zaszczepione z powodu braku możliwości wykluczenia chorób u zwierzęcia lub z braku możliwości poddania zwierzęcia obserwacji weterynaryjnej. Wszystkie osoby otrzymały pełny cykl szczepienia.

Od wielu lat nie zanotowano na naszym terenie zachorowań ludzi na wściekliznę. Od dłuższego czasu nie stwierdza się na terenie powiatu brodnickiego przypadków wścieklizny wśród zwierząt dzikich i domowych.

W powiecie brodnickim w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego i sąsiednich powiatów stwierdzono porównywalną sytuację w zakresie styczności i narażenia na wściekliznę/potrzeba szczepień. Najwyższy współczynnik zapadalności zarejestrowano w powiecie golubsko-dobrzyńskim – 29,94, najniższy w powiecie rypińskim – 14,53. Wojewódzki współczynnik zapadalności – 25,68, był porównywalny z zarejestrowanym w powiecie brodnickim.

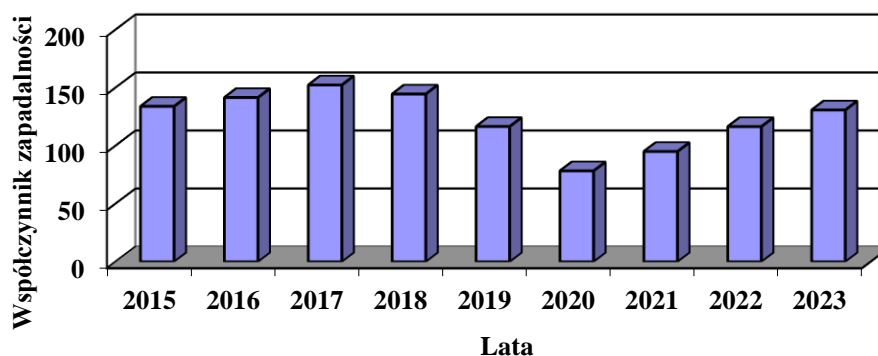
W okresie sprawozdawczym doszło do 102 pokąsań ludzi przez zwierzęta – psy, koty, szczura, nietoperze i królika (w 2022 r. - 91). Liczba pokąsań ludzi przez zwierzęta zwłaszcza przez psy i koty w dalszym ciągu utrzymuje się na wysokim poziomie na terenie całego powiatu brodnickiego. Wszystkie zwierzęta znane zostały poddane obserwacji weterynaryjnej w kierunku wścieklizny - wyniki ujemne.

Tabela 17. Pokąsania ludzi przez zwierzęta na terenie powiatu brodnickiego w latach 2015-2023

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba zachorowań	105	111	120	114	92	62	75	91	102
Współczynnik zapadalności	133,93	141,56	152,36	144,56	116,55	78,35	95,04	116,49	130,83

Wykres 7

Współczynnik pokąsań ludzi przez zwierzęta w latach 2015-2023

Stały nadzór epidemiologiczny PSSE, polegający na wdrażaniu szczepień u osób pokąsanych przez zwierzęta stanowi skuteczną formę profilaktyki wścieklizny, a tym samym pozwala zminimalizować ryzyko zachorowania człowieka na tę groźną chorobę.

1.13. Choroby zawleczone z innych krajów, zachorowania na choroby szczególnie niebezpieczne i wysoce zakaźne oraz zdarzenia stanowiące zagrożenie dla zdrowia publicznego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy w związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców na terenie powiatu, podobnie jak w roku poprzednim, utrzymywał czujność w zakresie możliwości pojawienia się chorób zakaźnych zawleczonych z terytorium Ukrainy (m.in. odry, różyczki, WZW typu A, polio). Na terenie placówek zamieszkałych przez obywateli Ukrainy informował o konieczności zachowania wzmożonego reżimu sanitarnego i podejmował działania w zakresie upowszechniania realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży.

W 2023 r. w powiecie brodnickim nie wystąpiły choroby zawleczone z innych krajów.

W celu ograniczenia możliwości zawleczenia choroby zakaźnej przez osoby wyjeżdżające do krajów o odmiennej sytuacji epidemiologicznej w zakresie tych chorób, pracownicy PSSE w Brodnicy poprzez współpracę z lokalnymi biurami podróży sukcesywnie przypominali o występujących tam zagrożeniach i upowszechniali wiedzę o metodach zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym szerzącym się na tych terenach. Jednocześnie informowali o możliwościach skorzystania ze szczepień zalecanych z podaniem placówki wykonującej te szczepienia.

W 2023 roku podobnie jak w roku poprzednim odnotowano zachorowania na chorobę układu oddechowego COVID-19, wywołaną przez wirusa SARS-CoV-2. Zarejestrowano i przeprowadzono 319 wywiadów (odnotowano 306 potwierdzonych zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 oraz 13 przypadków możliwych), hospitalizowano 44 osoby, zarejestrowano 1 zgon, w 2022 roku odnotowano - 3712 zachorowań, współczynnik zapadalności – 4751,72. Na terenie powiatu stwierdzono 1 ognisko zachorowania na COVID-19 w Zespole Opieki Zdrowotnej w Brodnicy na Oddziale Chorób Wewnętrznych - 4 osoby zakażone

W porównaniu do sąsiednich powiatów sytuacja epidemiologiczna była korzystna, w powiecie grudziądzkim wystąpiła najwyższa liczba zachorowań na chorobę COVID-19 – 1838 osób, współczynnik zapadalności - 1433,47, w pozostałych powiatach (golubsko-dobrzyńskim, rypińskim, wąbrzeskim) odnotowano porównywalną liczbę zachorowań.

W województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano 20835 zakażeń wirusem SARS-CoV-2 potwierdzonych laboratoryjnie. Wojewódzki współczynnik zapadalności wyniósł – 1040,88.

Z analizy epidemiologicznej wynika, że u większości osób, u których potwierdzono zakażenie koronawirusem okoliczności zachorowania są nieznane (zakażenia to transmisje rozproszone).

Pacjenci przechodzili zakażenie COVID-19 zarówno bezobjawowo, jak i odczuwali jeden lub kilka objawów chorobowych (m.in. uczucie duszności, kaszel, gorączkę, dreszcze, ogólne osłabienie, ból gardła, katar, ból głowy, drażliwość, ból mięśni, ból klatki piersiowej, ból stawów), 44 osoby zakażone były hospitalizowane. U 1 pacjenta wystąpiła postać krytyczna zakażenia, odnotowano 1 zgon, pacjent z chorobami współistniejącymi. 13 przypadków możliwych COVID-19 potwierdzono na podstawie dodatnich wyników testu Combo.

W trakcie choroby zalecano osobom zakażonym prowadzić samoobserwację, przestrzegać zasad higieny i dezynfekcji, konsultować objawy z lekarzem POZ.

W 2023 r. pracownicy PPIS w Brodnicy nadal upowszechniali realizację obowiązkowych szczepień ochronnych wśród społeczeństwa powiatu oraz obywateli Ukrainy. Prowadzono na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne (Facebook, portal X, Instagram, strona internetowa PSSE w Brodnicy). Materiały informacyjno-edukacyjne dot. zachorowań prozdrowotnych zamieszczano również w języku ukraińskim.

1.14. Zgony z powodu chorób zakaźnych

W omawianym okresie w powiecie brodnickim wstąpiły 2 zgony – 1 zgon z powodu zakażenia COVID-19 i 1 zgon z powodu zapalenia opon mózgowych. W 2022 r. 43 zgony z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 i 1 zgon z powodu gruźlicy płuc.

Rozkład zgonów kształtował się następująco:

- wg grup wiekowych

Tabela 18

wiek	liczba zgonów
60+	2

- wg płci chorych
M: 1 K: 1
- wg miejsca zachorowania
miasto: 2 wieś: 0

1.15. Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy w 2023 roku

W 2023 r podobnie jak w latach poprzednich działania PPIS w Brodnicy ukierunkowane były na zapobieganiu występowania zachorowań i zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności powiatu brodnickiego.

PPIS w Brodnicy przypominał o bezwzględnej konieczności natychmiastowego informowania Inspekcji Sanitarnej o każdym przypadku wystąpienia zachorowania, bądź podejrzenia choroby celem szybkiego wykrycia zakażeń i natychmiastowego podjęcia działań przeciwepidemicznych. Oprócz działań koordynujących i decyzyjnych w stacji PPIS musiał sprostać wyzwaniom związanym z szybkim i skutecznym prowadzeniem i nadzorowaniem działań przeciwepidemicznych oraz działań profilaktycznych na rzecz ochrony zdrowia i utrzymania bezpieczeństwa epidemiologicznego w powiecie.

PPIS w Brodnicy prosił również o wzmożenie czujności zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom przebywającym na terenie powiatu brodnickiego.

Za sprawne, profesjonalne i skuteczne wykonywanie ww. zadań, zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczności powiatu, PPIS w Brodnicy otrzymał wielokrotne podziękowania i wyrazy uznania od Starosty Brodnickiego, Burmistrza Brodnicy. PPIS otrzymywał wielokrotnie ustne podziękowania m.in. od kierownictwa zakładów pracy, pozostałych przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i społeczeństwa.

W związku z akcją szczepień przeciwko COVID-19, ale również propagowaniem szczepień takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica, prowadzono na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne wśród społeczeństwa powiatu brodnickiego oraz osób z Ukrainy zakwaterowanych przez gminy powiatu w miejscach zorganizowanych.

PPIS w Brodnicy był w kontakcie ze Starostą Brodnickim, współpracował z Naczelnikiem Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego, Burmistrzem Brodnicy, Komendantem Policji, Dyrektorami Szpitala Powiatowego, lekarzami rodzinnymi, kierownikiem Biura Zdrowia, Wójtami gmin powiatu brodnickiego. PPIS wnikliwie konsultował działania prowadzone przez Burmistrzów i Wójtów powiatu brodnickiego oraz kierowników jednostek, firm i dużych przedsiębiorstw, właścicieli i pracowników biur podróży, funkcjonariuszy Policji, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, kierownictwo POZ, związane z profilaktyką, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się oraz zwalczaniem skutków chorób zakaźnych.

PPIS uczestniczył w wideokonferencjach organizowanych przez GIS, PWIS oraz w naradach roboczych dla pracowników Stacji.

- **7.03.2023 r.** PPIS w Brodnicy wraz z pracownikami współuczestniczył w organizacji konferencji naukowo-szkoleniowej z cyklu „Dbaj o zdrowie” w Bydgoszczy. PPIS w Brodnicy włączył się w działania poprzez zorganizowanie w tym dniu swojego tematycznego stoiska informacyjno-edukacyjnego. Prowadził działania dot. znaczenia aktywnego stylu życia, zdrowego odżywiania oraz profilaktyki chorób zakaźnych, a także projekcje edukacyjnych filmów i prelekcje na tematy prozdrowotne. W ramach tego przedsięwzięcia prowadził pokazy ćwiczeń gimnastycznych, prezentował „talerz zdrowego żywienia”, własne, zdrowe uprawy nowalijek, kiełków itp., prowadził prozdrowotne konkursy, quizy dla odbiorców wg autorskich projektów oraz kolportaż materiałów oświatowych;
- **9.05.2023 r.** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wspólnie z zespołem pracowników brał udział w przedsięwzięciu edukacyjno-profilaktycznym „Maj miesiącem profilaktyki w Brodnicy w ramach kontynuacji obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2023 r.”, współorganizował konferencję edukacyjno-szkoleniową oraz „Miasteczko Profilaktyczne”. PPIS w Brodnicy podczas konferencji przedstawił prezentację pt. „Dlaczego szczepienia są nadal potrzebne?”. Pracownicy PSSE w Brodnicy prezentowali swoje tematyczne stoisko informacyjno-edukacyjne, prowadzili działania konsultacyjne m.in. związane z pokazem żywych okazów kleszczy, ćwiczenia z zastosowaniem narkogogli i alkoholigogli, porady specjalistów dot. zdrowego stylu życia, zapobiegania chorobom zakaźnym, projekcje edukacyjnych filmów oraz prelekcje na tematy prozdrowotne. W ramach tego przedsięwzięcia przeprowadzono także ciekawe, prozdrowotne konkursy, quizy dla dzieci itp. wg autorskich projektów oraz prowadzono rozdawnictwo materiałów oświatowych;
- **24.07.2023 r.** wraz z pracownikami wziął udział w XVI Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królewną Anną na Przedzamczu w Brodnicy. Celem wydarzenia było umacnianie zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności. Hasło przewodnie Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brodnicy brzmiało: **„Zdrowie publiczne jest najważniejsze”**. Podczas jarmarku pracownicy PSSE w Brodnicy pod kierunkiem PPIS w Brodnicy prowadzili wielopłaszczyznowe działania dot. profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, niekonwencjonalnych oraz praktycznych form przekazu z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, sprzętu badawczego i pomiarowego, prowadzono praktyczne zajęcia (m.in. z użyciem alkoholigogli i narkogogli), a także pokazy i ćwiczenia. Podczas jarmarku przeprowadzono kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących roli szczepień ochronnych oraz profilaktyki chorób zakaźnych. PPIS na dużej scenie plenerowej przeprowadził nagrodzony konkurs wiedzy o zdrowiu dla zgromadzonych uczestników;

- aby poprawić poziom zaszczepienia mieszkańców miasta Brodnicy i powiatu w kontaktach z władzami samorządowymi, radnymi prosił, aby w swoich działaniach upowszechniali wiedzę, mieszkańcom powiatu oraz przebywającym osobom z Ukrainy zakwaterowanym w zorganizowanych miejscach przez gminy powiatu, dot. poddania się szczepieniom nie tylko przeciwko COVID-19, ale również pozostałym, obowiązkowym szczepieniom wg PSO oraz wiedzę z zakresu zagrożenia rozprzestrzeniania się takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica;
- prowadził na szeroką skalę intensywne działania informacyjno-edukacyjne, m.in. poprzez aktywną współpracę z brodnickimi mediami, apelował o zwiększenie działań informacyjno-edukacyjnych wśród społeczeństwa powiatu dotyczących profilaktyki chorób zakaźnych;
- uczestniczył wielokrotnie w wideokonferencjach organizowanych przez PWIS w Bydgoszczy;
- w związku z trwającym nadal konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców do wytypowanych obiektów na terenie powiatu brodnickiego był w stałym kontakcie ze Starostą Brodnickim, prosił Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego o systematyczne informacje na temat liczby osób zakwaterowanych w ww. obiektach;
- udzielał licznych odpowiedzi Rzecznikowi Prasowemu PWIS w Bydgoszczy oraz Rzecznikowi Prasowemu Wojewody dotyczących działań edukacyjnych PSSE w Brodnicy.

Również pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili szeroką akcję informacyjną dla społeczeństwa powiatu brodnickiego oraz osób z Ukrainy zakwaterowanych na terenie powiatu brodnickiego związaną z profilaktyką i zwalczaniem chorób zakaźnych, obowiązkowymi szczepieniami wg PSO. Pracownicy PSSE w Brodnicy rozpropagowywali materiały edukacyjne w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i miejscach zakwaterowania uchodźców z Ukrainy.

- **19.05.2024 r.** przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego i Profilaktyki Zdrowotnej prowadzili działania prozdrowotne wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Nieżywieciu. Rozmawiano o profilaktyce chorób odkleszczowych, szczepieniach oraz zdrowym odżywianiu i szkodliwym wpływie napojów energetycznych na zdrowie;
- **16.10.2024 r.** przedstawiciele Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego przeprowadzili w ramach obchodów Światowego Dnia Mycia Rąk pogadanki oraz pokazy połączone z ćwiczeniami, jak prawidłowo myć ręce i dbać o higienę rąk. Podczas spotkań przedstawiono doświadczenie „Jak działa mydło” oraz pokaz czystości rąk wykorzystując lampę UV. Po doświadczeniach i pokazach przeprowadzono z dziećmi naukę prawidłowego mycia rąk;
- **17.10.2024 r.** w ramach obchodów Miesiąca Świadomości Raka Piersi pracownicy spotkali się ze Starostą Brodnickim oraz pracownikami Starostwa Powiatowego w Brodnicy. Prowadzono rozmowy na temat profilaktyki raka piersi. Duże zainteresowanie wzbudziły modele umożliwiające naukę samobadania piersi. Podczas spotkania przeprowadzono emisję filmu jak prawidłowo badać piersi.

Wszyscy pracownicy Sekcji NEP przy ścisłym współdziałaniu z PPIS w Brodnicy, aby zapobiec występowaniu zachorowań na choroby zakaźne oraz zapewnić bezpieczeństwo zdrowotne społeczności powiatu brodnickiego i uchodźcom z Ukrainy wykonywali codziennie ogrom zadań:

- zbierano informacje niezbędne do opracowania wywiadów epidemiologicznych, objęcia nadzorem osób, które miały kontakt z osobą chorą, zweryfikowania kwestii szczepień, skierowania na bezpłatne badania kontrolne;

- sporządzano na bieżąco sprawozdania i raporty dot. sytuacji związanej z epidemią koronawirusa: codzienne raporty NOP covid (do 4.07.2023 r.), raporty NOP, tygodniowe raporty dot. ozdrowieńców, ognisk, nadzorów nad lotami (do 2.07.2023 r.) oraz sekwencjonowania;
- udzielano licznych informacji telefonicznych dot. bieżącej pracy Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego;
- na bieżąco śledzono i zapoznawano się z wychodzącymi rozporządzeniami i wytycznymi obowiązującymi w Sekcji;
- obsługiwano na bieżąco systemy: SEPIS (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej), EWP, epibaza, SRWE, redmine, ESNDS (Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek). Wszystkie rejestrowane choroby oraz biologiczne czynniki chorobotwórcze zapisywane były w systemie epibaza. Część sprawozdań uzupełniano w „chmurze” na dysku google na udostępnianych przez WSSE w Bydgoszczy interaktywnych formularzach: sprawozdanie z grypy, kar, gruźlicy, kart uodpornienia, MZ-54, lokalizacja Ukraina (ilość osób przybywających z Ukrainy zakwaterowanych na terenie powiatu brodnickiego w ośrodkach zbiorowych), opieka medyczna Ukraina (dostęp uchodźców do opieki medycznej oraz zalecanych i obowiązkowych szczepień ochronnych);
- zamieszczano na bieżąco informacje związane z obowiązkowymi szczepieniami wg PSO oraz informacje z zakresu zagrożenia rozprzestrzeniania się takich chorób zakaźnych, jak odra, wzw typu A, poliomyelitis, krztusiec, gruźlica w social mediach (Facebook, portal X, Instagram) i stronie internetowej PSSE w Brodnicy;
- przekazywano na bieżąco rekomendacje GIS i pozostałych Ministrów odnośnie zapewnienia bezpieczeństwa powiatu;
- przekazywano wystąpienia do podmiotów leczniczych dotyczące następujących zagadnień: obowiązku zgłaszalności chorób zakaźnych oraz biologicznych czynników chorobotwórczych, zgłaszania meldunków zachorowań na grypę, zachorowań na odrę i różyczkę, kleszcze i choroby przenoszone przez kleszcze, barszcz Sosnowskiego, wirus grypy A/H5N1, Escherichia coli wytwarzających OXA-244, nadzoru na grypą w systemie SENTINEL, postępowania w przypadku Ostrego Porażenia Wiotkiego, wzmocnienia nadzoru w zakresie potencjalnych zachorowań na legionelozę, nadzoru, uzupełnienia/realizacji szczepień, wzmocnienia nadzoru nad gospodarką preparatami szczepionkowymi, zgłaszania Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, zgłaszania osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych, wystawiania zaświadczeń o przeprowadzonym lekarskim badaniu kwalifikacyjnym, właściwego przechowywania preparatów szczepionkowych, szczepień przeciwko COVID-19.

1.16. Wnioski

1. Sytuację epidemiologiczną wybranych chorób zakaźnych w powiecie brodnickim w 2023 r. można ocenić jako korzystną.
2. Pracownicy PSSE w Brodnicy oprócz wzmoczonej czujności w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom na terenie powiatu brodnickiego realizowali zadania zgodnie z planem pracy na 2023 r. Pracownicy PSSE realizowali planowane kontrole w obiektach, dodatkowo przeprowadzano kontrole interwencyjne wynikające ze zgłoszeń obywateli.
3. W analizowanym okresie na terenie powiatu brodnickiego nie wystąpiły choroby zawleczone z innych stref klimatycznych, nie notowano epidemicznego wzrostu zachorowań. Nie wystąpiły zjawiska o charakterze klęsk żywiołowych, rzutujące na

- pogorszenie się sytuacji zachorowań w regionie. Należy kontynuować współpracę przede wszystkim z biurami podróży oraz prowadzić działania informacyjne dla osób podróżujących w inne regiony świata.
4. Wśród chorób objętych Programem Szczepień Ochronnych sytuacja epidemiologiczna w porównaniu z ubiegłym rokiem była korzystna.
 5. Na dzień 31.12.2023 r. uchyla się od szczepień 77 rodziców (71 niezaszczepionych dzieci).
 6. Niskie na ogół odsetki zaszczepionych w ramach szczepień zalecanych, przy wysokim odsetku osób zaszczepionych w ramach szczepień obowiązkowych, mogą świadczyć o braku możliwości finansowych poddania się tego typu szczepieniom, gdyż koszt szczepień zalecanych niestety jest nadal wysoki. Z uwagi na fakt, że szczepienia ochronne są najskuteczniejszym orężem zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne należy systematycznie, podobnie jak w latach ubiegłych upowszechniać wśród społeczeństwa szczepienia zalecane przeciw ospie wietrznej, kleszczowemu zapaleniu mózgu oraz przeciw *Neisseria meningitidis*, grypie i wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV). Opracowane materiały dot. zasad profilaktyki chorób zakaźnych należy w dalszym ciągu systematycznie rozpropagowywać wśród mieszkańców powiatu brodnickiego oraz w sezonie letnim wśród turystów, dzieci i młodzieży wypoczywającej na terenie Pojezierza Brodnickiego. Nadal należy prowadzić akcję informacyjną dot. ww. tematyki w social mediach takich, jak: Facebook, portal X, Instagram i stronie internetowej PSSE w Brodnicy oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy.
 7. W omawianym roku zarejestrowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną. Wskazane byłoby wprowadzenie szczepień p/ospie wietrznej do obowiązkowego programu szczepień ochronnych, co wpłynęłoby korzystnie na sukcesywne zmniejszenie liczby zachorowań i poprawiłoby radykalnie niekorzystną sytuację epidemiologiczną w tej jednostce chorobowej.
 8. Ze względu na brak swoistych metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych oraz biernego uodpornienia istotnym jest podejmowanie działań uniemożliwiających szerzenie się zakażenia poprzez wdrażanie i utrzymywanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych, zwłaszcza w podmiotach leczniczych i innych miejscach świadczenia usług, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek, jak również systematyczne prowadzenie na szeroką skalę działań edukacyjnych w tym zakresie wśród pracowników szczególnie narażonych na ekspozycję zakażeń HBV oraz HCV, tj. pracowników służby zdrowia, Komendy Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej, Komendy Powiatowej Policji oraz zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuaży itp.
 9. W obliczu narastających wątpliwości związanych z poddawaniem się szczepieniom, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy wskazywał na rolę lekarzy i pielęgniarek w kształtowaniu właściwych postaw rodziców wobec możliwości zgłoszenia się do udziału w Powszechnym Programie Szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV).
 10. W roku 2023 odnotowano 17 zachorowań na boreliozę z Lyme, liczba zachorowań w stosunku do roku 2022 uległa zmianie. Wobec braku czynnego uodpornienia przeciw tej chorobie należy uświadamiać społeczeństwo o sposobach chronienia się przed kleszczami, aby zapobiegać chorobom przenoszonym przez te pajęczaki.
 11. W omawianym roku zarejestrowano wzrost zachorowań na zachorowania o etiologii salmonelozowej.
 12. Nadal należy kontynuować i poszerzać wiedzę wśród społeczeństwa powiatu brodnickiego na temat zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych o etiologii wirusowej, roli łańcucha chłodniczego oraz błędów technologiczno-higienicznych przy przygotowywaniu potraw poprzez systematyczne zamieszczanie treści na ww. temat na stronie internetowej PSSE

- w Brodnicy, w social mediach, takich, jak: Facebook, portal X, Instagram, lokalnej prasie oraz na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Brodnicy, a także kontynuować współpracę z kołami gospodyń wiejskich.
13. Należy w dalszym ciągu przekazywać najnowszą wiedzę w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia m.in. wirusa SARS-CoV-2 opartą na wytycznych WHO, GIS oraz aktualnych doniesień medycznych. Właściwa edukacja w sytuacji zagrożenia epidemicznego to podstawa sukcesu.
 14. W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy i zakwaterowaniem uchodźców w wytypowanych obiektach na terenie powiatu brodnickiego należy nadal prowadzić wzmoczoną czujność w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego uchodźcom, poszerzać wiedzę wśród społeczeństwa ukraińskiego na temat zasadności szczepień, prowadzić akcje informacyjne, prelekcje związane z koniecznością zaszczepienia się.
 15. Ciągłe monitorowanie zgłoszeń, podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne, wdrażanie działań przeciwepidemicznych oraz kształtowanie zachorowań prozdrowotnych ma pozytywny wpływ na stan bezpieczeństwa powiatu.
 16. Dzięki podjęciu przez PPIS w Brodnicy skutecznych, wielopłaszczyznowych działań edukacyjno-profilaktycznych na rzecz ochrony zdrowia, przy wzorowej współpracy z przedstawicielami jednostek samorządowych, Policją, Strażą Pożarną, dyrekcją szpitala, inspekcjami, kierownictwem instytucji i zakładów pracy, a nade wszystko dzięki wsparciu i pomocy Głównego Inspektora Sanitarnego, Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy udało się zachować bezpieczeństwo epidemiologiczne w powiecie brodnickim oraz podnieść świadomość prozdrowotną wśród społeczności lokalnej.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW HIGIENY ŚRODOWISKA

2. Stan sanitarny obiektów higieny środowiska

Na terenie powiatu brodnickiego na koniec 2023 r. w ewidencji zgodnie z MZ-46 było 105 podmiotów leczniczych. W grupie nadzorowanych podmiotów leczniczych były: podmioty realizujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne (1 szpital, 1 zakład opiekuńczo-leczniczy, 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze), ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (45 obiektów) oraz praktyki zawodowe (56).

2.1. Ocena sanitarna placówek podmiotów wykonujących działalność leczniczą

2.1.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Szpital

Szpital w Brodnicy w ewidencji PSSE w Brodnicy (1 obiekt, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym) został skontrolowany. Kontrola obejmowała Szpitalny Oddział Ratunkowy, Pracownię Tomografii Komputerowej, Pracownię Endoskopii i Oddział Neonatologii, a także Zespół Ratownictwa Medycznego (Stacja w Brodnicy i Podstacja w Górznie), skontrolowano również 2 środki transportu sanitarnego. W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

W szpitalu w Brodnicy w 2023 r. w ramach kontroli wewnętrznej trzykrotnie zostały przeprowadzone badania jakości wody ciepłej na obecność bakterii z rodzaju Legionella (łącznie 9 próbek). Nie stwierdzono skażenia wody ciepłej obecnością bakterii z rodzaju Legionella.

W 2024 r. zaplanowano dwukrotne badanie wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej na obecność bakterii z rodzaju Legionella.

Szpital w Brodnicy zasilany jest w wodę z sieci wodociągu publicznego w Brodnicy, dysponuje zbiornikiem retencyjnym na wodę. W ramach kontroli wewnętrznej okresowo badano jakość wody przeznaczonej do spożycia w zakresie mikrobiologicznym (jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym). Podobne badania zaplanowano również w 2024 r.

Odpady medyczne transportem firmy Monika Puc EKO-UTIL Brodnica trafiają do Zakładu Utylizacji Odpadów Medycznych przy Centrum Onkologii w Bydgoszczy.

Zakłady opiekuńczo-lecznicze

Ilość obiektów w ewidencji nie uległa zmianie, jest 1 obiekt. W strukturze ARS MEDICA Sp. z o.o. funkcjonował Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Wichulcu 14, gm. Bobrowo. Podmiot został skontrolowany, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dysponował 60 miejscami. Wszystkie pomieszczenia obiektu utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-porządkowym i technicznym. Obiekt spełnia wymagania obowiązującego rozporządzenia.

Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze

Aktualnie w ewidencji 2 obiekty (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Okresowo funkcjonował Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w Brodnicy ul. Waryńskiego 13 w zarządzie NOVAMED Sp. z o.o. w Brodnicy. Obiekt przeznaczony jest dla osób przewlekle chorych, które ze względu na swój stan zdrowia, niepełnosprawność fizyczną lub brak samodzielności wymagają profesjonalnej całodobowej opieki i pielęgnacji (pobyt pensjonariusza w obiekcie trwa 2 tygodnie). Obiekt na potrzeby 6 podopiecznych (2 pokoje łóżkowe).

W Brodnicy funkcjonuje również Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy ZOZ w Brodnicy, ul. Wyspiańskiego 6. Obiekt dysponuje 42 łózkami w 12 pokojach 2, 3, 4, 5 osobowych, 2 izolatki 1 osobowe.

Obiekty zostały skontrolowane, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Obiekty spełniały wymagania obowiązującego rozporządzenia.

Hospicja stacjonarne

Na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego nie funkcjonują hospicja stacjonarne.

2.1.2. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria

W tej grupie obiektów w ewidencji na koniec 2023 r. były 34 obiekty, przybyły 2 obiekty, ubył 1 obiekt (1 indywidualna praktyka stomatologiczna została zarejestrowana jako Poradnia stomatologiczna, powstała nowa poradnia - Centrum Psychologiczne DANMEDIC Sp. z o.o. w Brodnicy, ul. Dworcowa 1a, jeden obiekt został przeniesiony do grupy zakładów rehabilitacji leczniczej).

Skontrolowano 25 podmiotów leczniczych. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W tej grupie obiektów odnotowano poprawę w 1 podmiocie leczniczym, który został zmodernizowany i przeprowadzono remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Poradnia Stomatologiczna Fortis Medica poszerzyła działalność o laboratorium mikrobiologiczne na potrzeby własnych gabinetów stomatologicznych. Poradnię tę doposażono w dwie myjki ultradźwiękowe.

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji merytorycznych, decyzji płatniczych, nie nałożono mandatów.

Wszystkie obiekty spełniają wymagania obowiązującego rozporządzenia.

Medyczne laboratoria diagnostyczne

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje 1 laboratorium diagnostyczne w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2023 r. zostało skontrolowane, nie odnotowano nieprawidłowości. Obiekt spełniał wymagania rozporządzenia.

Zakłady rehabilitacji leczniczej

Na koniec 2023 r. w ewidencji były 4 obiekty, w tej grupie przybyły 3 obiekty, dwa nowe obiekty i 1 obiekt przesunięty z grupy przychodni. Wszystkie obiekty tej grupy zostały skontrolowane. Obiekty spełniają wymagania rozporządzenia.

Inne

Ilość obiektów w ewidencji – 6 obiektów. Rozpoczęły działalność 2 nowe obiekty – dwie pracownie rezonansu magnetycznego w Brodnicy. Wszystkie obiekty tej grupy zostały skontrolowane. Oddział Terenowy w Brodnicy Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolęcznictwa w Bydgoszczy został przeniesiony do nowego funkcjonalnego budynku. Uzyskał pozytywną opinię PPIS w Brodnicy o nie zgłaszaniu sprzeciwu i uwag do rozpoczęcia użytkowania obiektu.

W ramach kontroli sanitarnej firmy OFF ROAD RESCUE TEAM skontrolowano 2 środki transportu sanitarnego. Kontrole obiektów i środków transportu sanitarnego nie wykazały nieprawidłowości.

Na nadzorowanym terenie brak obiektów uzdrowiskowych.

2.1.3. Placówki praktyk zawodowych

Praktyki lekarskie, w tym lekarzy dentystów

W 2023 r. w ewidencji było 16 indywidualnych praktyk lekarskich, w tym 14 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów - ubył 1 obiekt (1 praktyka stomatologiczna została zarejestrowana jako Przychodni stomatologiczna, 1 gabinet stomatologiczny został zlikwidowany i powstał 1 nowy gabinet indywidualnej praktyki stomatologicznej).

Skontrolowano 8 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów, nie odnotowano nieprawidłowości. W 1 gabinecie stomatologicznym zainstalowano nowy autoklaw i nową przepływową lampę bakteriobójczą.

W ewidencji było również 16 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, w tym 3 specjalistyczne praktyki lekarzy dentystów – bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowano 1 specjalistyczną praktykę lekarzy dentystów i 4 specjalistyczne praktyki lekarskie. Jedna indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska została doposażona w nową lampę bakteriobójczą.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. Obiekty skontrolowane w 2023 r i w latach poprzednich spełniały wymagania rozporządzenia.

Praktyki pielęgniarские

W ewidencji było 14 indywidualnych praktyk pielęgniarek (bez zmian) i 1 indywidualna specjalistyczna praktyka pielęgniarek (bez zmian). Wszystkie świadczenia zdrowotne w ww. zakresie odbywały się w nadzorowanych, właściwych pomieszczeniach podmiotów leczniczych i dlatego nie spisywano dodatkowych protokołów kontroli.

Grupowe praktyki pielęgniarek

W Brodnicy była zlokalizowana jedna grupowa praktyka pielęgniarek (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym). Obiekt w 2023 r. nie był planowany do kontroli. Kontrola w roku poprzednim wykazała, że działalność pielęgniarek była prowadzona w domach pacjentów na zlecenie lekarzy POZ. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy pomieszczeń był właściwy.

Inne

W 2023 r. w Brodnicy w ewidencji było 8 innych obiektów (ubył 1 obiekt – prywatny gabinet psychologiczny został przekwalifikowany w poradnię - Centrum Psychologiczne DAN-MEDIC Sp. z o.o. Skontrolowano 6 obiektów. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W grupie podmiotów leczniczych w 2023 r. nie wydano decyzji merytorycznych, decyzji płatniczych, nie nałożono mandatów. Nie odnotowano obiektów złych.

Wystosowano 2 wystąpienia:

- przypominające o obowiązku przestrzegania zapisów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5.10.2017 r. sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (DZ. U. z 2017 r. poz. 1975), w tym m.in. właściwej klasyfikacji odpadów medycznych, ich wstępnego magazynowania oraz nie dopuszczanie do mieszania różnych rodzajów odpadów;
- w sprawie zagrożeń wynikających ze skolonizowania instalacji wodnej czy urządzeń klimatyzacyjnych w obiektach bakteriami z rodzaju Legionella i konieczności podejmowania działań zapobiegających tym zagrożeniom.

Do szpitala w Brodnicy przekazano pismo GIS wraz z informacją o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli pt. „Postępowanie z zakaźnymi odpadami medycznymi, w tym odpadami wytworzonymi w związku z przeciwdziałaniem COVID-19”, celem zapoznania się i wykorzystania służbowego.

Na terenie powiatu brodnickiego funkcjonująca firma Monika Puc EKO-UTIL odbierająca odpady medyczne z większości podmiotów leczniczych przekazuje je do Zakładu Utylizacji Odpadów Medycznych przy Centrum Onkologii w Bydgoszczy.

2.2. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu brodnickiego za 2023 r. w zakresie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakości wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalni. Występowanie bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie użytkowej w obiektach użyteczności publicznej.

Teren powiatu brodnickiego obejmuje 10 gmin, w tym jest 1 gmina miejska (Brodnica), 2 gminy miejsko-wiejskie (Jabłonowo Pomorskie, Górzno) i 7 gmin wiejskich (Bartniczka, Brodnica, Bobrowo, Brzozie, Osiek, Świedziebna, Zbiczo). Liczba ludności powiatu brodnickiego wg danych uzyskanych z Ewidencji Ludności Urzędów Gmin na dzień 31.12.2023 r. wynosiła 76729 osób (tendencja spadkowa).

2.2.1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę

PSSE w Brodnicy, Sekcja Higieny Środowiska zgodnie z MZ-46 prowadziła nadzór nad 27 obiektami wodnymi, w tym 22 wodociągami zbiorowego zaopatrzenia w wodę i 5 wodociągami innych podmiotów zaopatrujących w wodę.

Zgodnie z klasyfikacją obiektów wg MZ-46 były objęte nadzorem:

A. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

- 3 wodociągi o produkcji wody < 100 m³/d,
- 18 wodociągów o produkcji wody 101 – 1000 m³/d,
- 1 wodociąg o produkcji wody 1001 – 10000 m³/d (wod. publ. w Brodnicy).

B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę; 5 wodociągów lokalnych (2 na potrzeby obiektów wypoczynkowych, 3 przedsiębiorstw branży spożywczej).

A. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

1. Wodociągi produkujące mniej niż 100 m³ wody na dobę

Na nadzorowanym terenie w tej grupie obiektów w ewidencji na 31.12.2023 r. były 3 obiekty tylko na terenach wiejskich (podobnie jak w roku poprzednim).

Z tej grupy wodociągów pobrano w ramach nadzoru zgodnie z harmonogramem próbki wody z każdego wodociągu, po 1 próbce wody do badania w zakresie parametrów grupy A i po 1 próbce wody do badania w zakresie parametrów grupy B. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano zgodnie z harmonogramem badań wewnętrznych jakości wody z każdego wodociągu po 1 próbce do badania w zakresie parametrów grupy B i łącznie 13 próbek do badania w zakresie parametrów grupy A i dodatkowo próbki wody po koniecznych działaniach naprawczych (4 próbki).

Odnotowano łącznie 4 próbki wody kwestionowane pod względem fizykochemicznym; mętność w granicach od 1,2 do 1,7 NTU (okres trwania przekroczenia 3-7 dni), nieznacznie podwyższoną zawartość manganu – 58 µg/l (w okresie 6 dni) oraz ołowiu 10,6 µg/l (20 dni) i 2 próbki wody pod względem mikrobiologicznym (zwiększona ogólna ilość mikroorganizmów po 72 godz. w okresie 15-16 dni). W próbkach wody nie odnotowano obecności bakterii grupy coli, bakterii *Escherichia coli* i paciorkowców kałowych. Zarządzający wodociągami podejmowali stosowne działania naprawcze w trybie natychmiastowym i w krótkim okresie czasu uzyskiwano poprawę jakości wody w zakresie kwestionowanych parametrów potwierdzoną dodatkowymi badaniami jakości wody wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Nie wydano decyzji merytorycznych zobowiązujących do poprawy jakości wody, czy braku przydatności wody do spożycia, wydano w tej grupie obiektów 2 decyzje płatnicze za badania wody, które wykazały niewłaściwą jej jakość. Sporządzono 6 ocen okresowych, 10 ocen cząstkowych stwierdzających przydatność wody do spożycia. Dla dwóch gmin na których terenie funkcjonują wodociągi tej grupy wydano 2 oceny obszarowe dotyczące również większych wodociągów istniejących na terenie tych gmin.

Nie odnotowano braków wody. Wszystkie wodociągi tej grupy zostały skontrolowane, przeprowadzono 3 kontrole sanitarne ujęć wody. Przeprowadzono kapitalny remont 1 ujęcia wody wyposażając stację uzdatniania wody w nowe urządzenia, technologia uzdatniania nie uległa zmianie. Stan sanitarny pozostałych ujęć wody dobry.

Woda w tej grupie wodociągów nie jest systematycznie dezynfekowana. Dezynfekcja wody jest stosowana jedynie wtedy gdy zachodzi taka potrzeba.

Wszystkie wodociągi tej grupy na koniec 2023 r. oceniono jako dobre.

Nie odnotowano skarg na jakość wody, wszystkie wodociągi oparte były na wodach głębinowych. Obiekty tej grupy zaopatrywały w wodę ok. 3569 osób, tj. ok. 4,65 % ludności powiatu. W tej grupie wodociągów nie odnotowano w 2023 r. rozbudowy sieci wodociągowej. Należy zaznaczyć, że liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych podawana była szacunkowo, bowiem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne dysponowały jedynie liczbą przyłączy.

2. Wodociągi produkujące od 101-1000 m³ wody na dobę

Zgodnie z ewidencją nadzorem było objętych 18 wodociągów (podobnie, jak w roku poprzednim), w tym 2 zaopatrujące głównie miasta – wod. publ. Górzno i wod. publ. Szczepanki i na terenie wiejskim 16 wodociągów.

Wszystkie obiekty zostały skontrolowane, przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych ujęć wody. Stan sanitarny ujęć wody dobry lub dostateczny.

W tej grupie obiektów w 2023 r. pobrano w ramach kontroli urzędowej zgodnie z harmonogramem 32 próbki wody do oznaczeń fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie parametrów grupy A i 4 próbki wody do badania w zakresie parametrów grupy B oraz dodatkowe próbki w związku z 2 decyzjami stwierdzającymi brak przydatności wody do spożycia przez ludzi (12 próbek).

W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody zarządzający wodociągami zgodnie z harmonogramem badań wewnętrznych zbadali 87 próbek wody w zakresie parametrów grupy A i 18 próbek w zakresie parametrów grupy B (po 1 próbce z każdego wodociągu) oraz dodatkowe próbki w przypadku niewłaściwej jakości wody (21 próbek).

Odnotowano łącznie 27 próbek wody kwestionowanych pod względem fizykochemicznym (mętność w granicach od 1,2 do 3,0 NTU, mangan w granicach od 53 µg/l do 173 µg/l, żelazo w granicach od 210 µg/l do 380 µg/l, sód – 215 mg/l, jon amonowy - 0,73 mg/l, bromiany - 75 µg/l) i 17 próbek wody pod względem mikrobiologicznym (zwiększona ogólna ilość mikroorganizmów po 72 godz. i obecność bakterii grupy coli, *Escherichia coli*, paciorkowców

kałowych). Ze względu na fakt, że zarządzający wodociągami w ramach badania wody w zakresie parametrów grupy A dodatkowo zlecają badanie w zakresie żelaza, manganu i innych parametrów odnotowano większą liczbę przekroczeń tych parametrów.

W tej grupie obiektów wydano 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia:

- z wodociągu publicznego Górale, gm. Jabłonowo Pomorskie ze względu na niewłaściwą jakość mikrobiologiczną próbki wody pobranej w stacji uzdatniania wody w Góralach, w której stwierdzono obecność bakterii grupy coli (wzrost zlewny), *Escherichia coli* (2 jtk/100 ml) i paciorkowców kałowych (80 jtk/100ml). Mieszkańcy korzystający z wody z sieci wodociągu publicznego Górale byli zaopatrywani w wodę z wodociągu publicznego Szczepanki, gm. Jabłonowo Pomorskie za pomocą zbiorników tzw. mauzerów. Decyzje wraz z komunikatem o braku przydatności wody do spożycia wydano w dniu 02.08.2023 r. Po podjętych działaniach naprawczych, wielokrotnych badaniach wody w ramach kontroli wewnętrznej i kontroli urzędowej stwierdzono właściwą jakość wody pod względem mikrobiologicznym. W dniu 28.08.2023 r. przygotowano ocenę i komunikat o przydatności wody do spożycia w zakresie mikrobiologicznym;
- z wodociągu publicznego Górzno - w Szkole Podstawowej w Gołkowie 26, gm. Górzno ze względu na niewłaściwą jakość mikrobiologiczną wody, w której stwierdzono obecność bakterii grupy coli (1 jtk/100 ml), paciorkowców kałowych (1 jtk/100 ml) i obecność mikroorganizmów w temperaturze 22° C po 72 godz. - powyżej 300 jtk/1ml. Decyzje wraz z komunikatem o braku przydatności wody do spożycia w Szkole Podstawowej w Gołkowie 26, gm. Górzno wydano w dniu 22.09.2023 r. Po podjętych działaniach naprawczych, badaniach wody w ramach kontroli wewnętrznej i kontroli urzędowej stwierdzono właściwą jakość wody pod względem mikrobiologicznym. W dniu 06.10.2023 r. przygotowano ocenę i komunikat o przydatności wody do spożycia z wodociągu publicznego Górzno, w tym w Szkole Podstawowej w Gołkowie 26, gm. Górzno. Szkoła była zaopatrywana w wodę w jednostkowych opakowaniach, w budynku szkoły nie ma stałych mieszkańców.

W tej grupie obiektów wydano również 1 decyzję:

- na warunkową przydatność wody do spożycia z wodociągu publicznego Mieszewy, gm. Jabłonowo Pomorskie ze względu na niewłaściwy skład fizykochemiczny wody, w próbce wody pobranej na sieci wodociągowej stwierdzono podwyższoną mętność (2,4 NTU), zwiększoną zawartość związków żelaza (380 µg/l) oraz manganu (97 µg/l). Decyzje wraz z komunikatem o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu publicznego Mieszewy, gm. Jabłonowo Pomorskie wydano w dniu 04.12.2023 r. z terminem wykonania do dnia 31.01.2024 r. Zakład Usług Komunalnych w Jabłonowie Pomorskim zarządzający wodociągiem prowadzi prace naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody, w tym remont stacji uzdatniania, wymiana złóż filtracyjnych. Sieć wodociągu publicznego Mieszewy jest wspomagana wodą z sieci wodociągu publicznego Szczepanki, gm. Jabłonowo Pomorskie. Jakość bakteriologiczna wody nie budzi zastrzeżeń, jakość fizykochemiczna ma zostać ustabilizowana do 31.01.2024 r.

Poza przypadkami wyżej opisanymi po otrzymaniu informacji o kwestionowanej jakości wody zarządzający wodociągami podejmowali działania naprawcze w trybie natychmiastowym polegające, m. in. na usprawnieniu pracy stacji uzdatniania wody, płukaniu sieci wodociągowej, w przypadku niewłaściwej mikrobiologii wody wdrażano dezynfekcję wody i monitorowano poziom chloru wolnego w wodzie podawanej do sieci wodociągowej. W krótkim okresie czasu uzyskiwano poprawę jakości wody w zakresie kwestionowanych parametrów potwierdzoną dodatkowymi badaniami jakości wody wykonanymi w ramach kontroli wewnętrznej.

Odnotowano 1 interwencję dotyczącą jakości wody (mętność wody, żółta woda). Po podjętych działaniach naprawczych przez zarządzającego wodociągiem i badaniach kontrolnych przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej stwierdzono, że jakość wody w zbadanym zakresie odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

W 2023 r. przeprowadzona została modernizacja 4 stacji uzdatniania wody, wymieniono wszystkie urządzenia technologiczne, przeprowadzono remont pomieszczeń stacji uzdatniania wody, w jednym przypadku powstał nowy budynek stacji uzdatniania wody wraz z wyposażeniem, technologia uzdatniania wody nie uległa zmianie. Wszystkie wodociągi tej grupy na koniec 2023 r. oceniono jako dobre.

W tej grupie wodociągów wydano 1 decyzję zobowiązującą do poprawy jakości wody (wodociąg publiczny Mileszewy, gm. Jabłonowo Pomorskie), wydano 2 decyzje o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi (wodociąg publiczny Górale, gm. Jabłonowo Pomorskie, Szkoła Podstawowa w Gołkowie, gm. Górzno z sieci wodociągu publicznego Górzno), wydano 13 decyzji płatniczych za badania wody, które wykazały niewłaściwą jej jakość. Sporządzono 34 oceny okresowe, 70 ocen cząstkowych stwierdzających przydatność wody do spożycia, 16 ocen higienicznych dot. materiałów i wyrobów do uzdatniania wody. Przygotowano 9 ocen obszarowych.

Wodociągi tej grupy zaopatrują w wodę ok. 43700 osób, tj. ok. 56,95 % ludności powiatu. Liczba ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów publicznych podawana była szacunkowo.

3. Wodociągi produkujące od 1001 do 10000 m³ wody na dobę

Ilość wodociągów ogółem w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa zmianie. Na nadzorowanym terenie funkcjonował tylko 1 wodociąg – wodociąg publiczny w Brodnicy. Wodociąg był skontrolowany, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną ujęć wody.

W 2023 r. pobrano w ramach kontroli urzędowej zgodnie z harmonogramem badań 10 próbek wody, w tym 1 próbkę do badania w zakresie parametrów grupy B. Odnotowano 1 próbkę kwestionowaną ze względu na zwiększoną ogólną ilość mikroorganizmów po 72 godz. > 300 jtk/1ml (na sieci wodociągowej). Po podjętych działaniach naprawczych badanie kontrolne wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazało właściwą jakość mikrobiologiczną wody (okres trwania przekroczenia 3 dni).

Badania wewnętrzne jakości wody były prowadzone zgodnie z uzgodnionym harmonogramem badań wewnętrznych, pobrano i zbadano 22 próbki w zakresie parametrów grupy A i 3 próbki wody w zakresie parametrów grupy B, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie jakości wody.

Wodociąg oparty był wyłącznie na studniach głębinowych, dysponował 2 właściwie funkcjonującymi stacjami uzdatniania wody. Zaopatrzenie w wodę było wystarczające, braków wody nie odnotowano. Wodociąg oceniono jako dobry. Sporządzono 1 ocenę obszarową za 2022 r., 4 oceny okresowe i 8 ocen cząstkowych.

W 2023 r. produkcja wody wyniosła 6338,80 m³ na dobę.

Wodociąg publiczny w Brodnicy zaopatrywał w wodę miasto Brodnicę i część gminy wiejskiej Brodnica, ok. 28769 osób, tj. ok. 37,49 % ludności powiatu brodnickiego. W 2023 r. przybyło 0,60 km sieci wodociągowej.

Woda z ujęć wodociągu publicznego w Brodnicy była nieznacznie dezynfekowana. Stosowany był podchloryn sodu, ale w umiarkowanych ilościach. Poziom chloru wolnego w wodzie podawanej do sieci wodociągowej nie przekroczył 0,06 mg/l. Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy jako jedyne na nadzorowanym terenie posiadało własne zatwierdzone laboratorium badania wody i ścieków.

W 2023 r. Laboratorium Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Brodnicy, Laboratorium Badawcze ANCHEM uzyskały zatwierdzenia PPIS w Brodnicy w określonym zakresie badania jakości wody do spożycia.

Sporządzono 1 ocenę obszarową jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi obejmującą nadzorowany teren powiatu brodnickiego dla Starosty Brodnickiego.

4. Wodociągi o produkcji powyżej 10000 m³ wody na dobę

Na nadzorowanym terenie nie ma takich wodociągów (bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym).

B. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Do tej grupy obiektów zaliczono 2 wodociągi lokalne obiektów wczasowo-turystycznych, wodociąg lokalny AGROCOMEX Sp. z o.o. ul. Gen. Sikorskiego 9 w Jabłonowie Pom. (na potrzeby zakładu produkcji mleczarskiej), wodociąg lokalny Brodnickich Zakładów Żelatyny Sp. z o.o. w Brodnicy, u. Podgórna 38A oraz wodociąg lokalny Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Miesiączkowie, gm. Górzno (zaopatrywał w wodę ok. 50 mieszkańców Miesiączkowa, głównie był jednak na potrzeby zakładowe).

W ramach nadzoru pobrano 3 próbki wody do oznaczeń fizykochemicznych i bakteriologicznych z wodociągu lokalnego RSP w Miesiączkowie, z wodociągu lokalnego Brodnickich Zakładów Żelatyny w Brodnicy oraz wodociągu lokalnego AGROCOMEX Sp. z o.o. ul. Gen. Sikorskiego 9 w Jabłonowie Pom., Wykonane badania w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej wykazały właściwą jakość wody.

Jakość wody z pozostałych wodociągów była badana tylko w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody w laboratoriach mających zatwierdzenie, nie budziła ona zastrzeżeń.

Wszystkie wodociągi zostały skontrolowane, przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych. Stan sanitarny ujęć wody dobry, jakość wody właściwa.

Na terenie powiatu brodnickiego ujęcia wód do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oparte były wyłącznie na wodach głębinowych. Stacje uzdatniania wody dysponowały jedynie filtrami zamkniętymi czy otwartymi i aeratorami, nie prowadziło się ozonowania, uzdatniania węglem aktywnym, czy wzbogacania w fluor.

Konieczne jest dalsze unowocześnianie systemów i technologii uzdatniania wody oraz systematyczna dbałość o prawidłowe funkcjonowanie stacji uzdatniania wody, aby jakość wody dostarczanej przez wodociągi była stabilna i spełniała wymagania sanitarne.

Wodociągi publiczne były podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Zaopatrzenie w wodę do spożycia przez ludzi na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego było właściwe.

Tabela 19. Liczba urządzeń dostarczających wodę w powiecie brodnickim

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:	Liczba urządzeń dostarczających wodę			
	wg ewidencji w danym roku	odpowiadającą wymaganiom	nieodpowiadającą wymaganiom	
o produkcji [m ³ /d]	≤100	3	3	0
	101 - 1000	18	18	0
	1001 - 10000	1	1	0
	10001 - 100000	0	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę	5	5	0	

Tabela 20.

		Wodociągi o produkcji [m ³ /d]:		Inne podmioty zaopatrujące w wodę
		≤1000	>1000	
Decyzje dot. jakości wody	brak jakości	2	0	0
	warunkowa jakość	1	0	0
Wystąpienia dot. jakości wody		9	1	1
Oceny okresowe jakości wody		44	0	3
Oceny obszarowe jakości wody		11	0	0
Oceny cząstkowe jakości wody		80	8	19
Oceny dot. materiałów i wyrobów dystrybucji i uzdatniania wody		16	0	0
Decyzje płatnicze		15	1	0

Do ocen obszarowych doliczono 1 ocenę obszarową dla Starosty Brodnickiego dotyczącą zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia mieszkańców całego powiatu brodnickiego.

2.2.2. Ocena jakości wody pływalni, kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

Basen kąpielowy

Zgodnie z ewidencją nadzorowany jest 1 basen kąpielowy kryty (bez zmian) zasilany w wodę z sieci wodociągu publicznego w Brodnicy. W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną obiektu, która nie wykazała nieprawidłowości. W dniu 28.11.2023 r. pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli z niecki basenowej, z systemu cyrkulacji i z natrysku (na obecność bakterii Legionella). Wszystkie oznaczone parametry mikrobiologiczne i fizykochemiczne odpowiadały wymaganiom sanitarnym.

W ramach prowadzonej kontroli wewnętrznej badania wody wykonywane były zgodnie z harmonogramem ustalonym z PPIS w Brodnicy, z właściwą częstotliwością i zakresie. Odnotowano pojedyncze przypadki podwyższonego chloroformu, mętności w niecce basenowej i w wodzie z systemu cyrkulacji. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych dodatkowe badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały, że wcześniej kwestionowane parametry odpowiadały wymaganiom sanitarnym.

Wykonane badania w ramach kontroli wewnętrznej w zakresie obecności bakterii z rodzaju Legionella wykazały wysokie skażenie ciepłej wody; stwierdzono w próbce wody ciepłej z natrysku w szatni męskiej – 2000 jtk/100 ml, w pomieszczeniu technicznym – 1000 jtk/100 ml przy obowiązującej normie poniżej 100 jtk/100 ml. Na zarządzającego pływalnią wydana została decyzja nakazująca natychmiastowe zaprzestanie użytkowania pływalni do czasu uzyskania wyników badań w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella zgodnych z normami i zobowiązująca do przystąpienia do działań naprawczych mających na celu poprawę jakości wody ciepłej w zakresie obecności ww. bakterii i wykonania badań kontrolnych. Po działaniach naprawczych, w tym dezynfekcji termicznej sieci wody ciepłej badania próbek wody pobrane w ramach kontroli wewnętrznej i kontroli urzędowej wykazały, że jakość wody na pływalni w zbadanym zakresie fizykochemicznym i bakteriologicznym odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

Z uwagi na przerwę wakacyjną trwającą od 24.06 – 12.09.2023 r. pływalnia była zamknięta. W trakcie przerwy przeprowadzono mycie i dezynfekcję niecki basenowej oraz dokonano wymiany jednej z sond do pomiaru parametrów wody.

W styczniu 2023 r. została wydana zbiorcza ocena jakości wody na pływalni za rok 2022 stwierdzająca, że woda na pływalni odpowiada wymaganiom z zastrzeżeniami – krótkotrwałe przekroczenia normy zawartości chloroformu.

Kąpieliska

W 2023 r. zgłoszono funkcjonowanie 3 kąpielisk (w roku 2023 r. funkcjonowały 4 kąpieliska). Urząd Miejski w Brodnicy zgłosił w 2023 r. połączenie dwóch kąpielisk nad jeziorem Niskie Brodno przy ul. Wczasowej i nad jeziorem Niskie Brodno przy ul. Niskie Brodno w jedno kąpielisko w Brodnicy nad jeziorem Niskie Brodno.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy na podstawie badań wykonanych w ramach kontroli urzędowej i badań wykonywanych przez organizatorów wydał dla każdego kąpieliska 4 oceny bieżące jakości wody stwierdzające przydatność wody do kąpeli (łącznie 12 ocen bieżących). Po zakończonym sezonie kąpielowym 2023 r. sporządzono 3 oceny sezonowe dla kąpielisk. Sklasyfikowano 3 kąpieliska; nad j. Górznieńskim w Górznie - jakość doskonała, Stanica Wodna Bachotek nad j. Bachotek – jakość doskonała, nad j. Niskie Brodno w Brodnicy - jakość dobra. Skontrolowano wszystkie kąpieliska łącznie z plażami. Nie odnotowano interwencji w zakresie kąpielisk. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy kąpielisk, ich zapleczy, plaży, przyległych terenów i infrastruktury był właściwy.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli

W 2023 r. zgłoszone zostało 1 miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli zlokalizowane nad jeziorem Zbiczno w miejscowości Rytebłota, gm. Zbiczno na potrzeby obozu harcerskiego organizowanego przez Chorągiew Kujawsko-Pomorską Związku Harcerstwa Polskiego w Bydgoszczy Hufiec Chełmża (podobnie jak w roku poprzednim). Organizator tego miejsca wykonał badanie jakości wody nie wcześniej niż 10 dni przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego i na początku sezonu kąpielowego. Jakość wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli odpowiadała wymaganiom sanitarnym. Wydano 2 oceny bieżące jakości wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli stwierdzające jej przydatność do kąpeli.

2.2.3. Występowanie bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie w obiektach użyteczności publicznej

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach hotelarskich informowano właścicieli bądź zarządców obiektów o konieczności systematycznej kontroli i rejestrowaniu temperatury ciepłej wody z instalacji wewnętrznej, właściwej eksploatacji instalacji (prowadzeniu okresowej termicznej dezynfekcji instalacji wody ciepłej przy wykorzystaniu wody o temperaturze powyżej 60° C) oraz prawidłowej eksploatacji klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakteriami z rodzaju Legionella. Dokonywano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach hotelowych.

W 4 obiektach hotelarskich w ramach kontroli wewnętrznej wykonano badanie jakości wody ciepłej, pobrano 10 próbek wody ciepłej pod kątem obecności bakterii z rodzaju Legionella. Badania nie wykazały obecności tej bakterii.

Zarządzający pływalnią ZS nr 1 w Brodnicy wykonał w ramach kontroli wewnętrznej analizy 9 próbek wody ciepłej w kierunku obecności bakterii z rodzaju Legionella, w 2 próbkach stwierdzono wysokie skażenie wody ciepłej (wydano decyzję nakazującą zaprzestanie użytkowania pływalni). W ramach kontroli urzędowej pobrano 3 próbki wody ciepłej w których nie odnotowano skażenia wody ciepłej obecnością bakterii z rodzaju Legionella.

W Domu Pomocy Społecznej w Wichulcu, gm. Bobrowo i w ZOL w Wichulcu pobrano 3 próbki wody ciepłej (jedna instalacja wody ciepłej należąca do właściciela obiektów).

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach hotelarskich i DPS w Brodnicy dokonano łącznie 29 pomiarów temperatury wody ciepłej użytkowej (w MZ-45 wpisano to w oznaczeniach fizycznych i w badaniach).

W szpitalu w Brodnicy w 2023 r. w ramach kontroli wewnętrznej zbadano 9 próbek wody ciepłej na obecność bakterii z rodzaju Legionella, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2023 r. Sekcja NEP odnotowała 1 zgłoszenie zachorowania na legionelozę osoby, która powróciła z wycieczki zagranicznej.

Tabela 21. Badania próbek wody ciepłej użytkowej na obecność bakterii z rodzaju Legionella

Typ obiektu	Liczba prób pobranych		Liczba prób z przekroczeniem		Liczba obiektów ze skażeniem wysokim/ b. wysokim
	KW	PIS	KW	PIS	
Podmiot leczniczy, w tym:					
Szpital	9	0	0	0	0
ZOL	2	0	0	0	0
ZPO	0	0	0	0	0
Sanatorium	0	0	0	0	0
Hospicjum	0	0	0	0	0
DPS	1	0	0	0	0
Obiekty hotelarskie	10	0	0	0	0
Pływalnie (natryski)	9	3	2	0	1/skażenie wysokie
Placówki oświatowe (HDiM)	0	0	0	0	0
Inne (lok. mieszkalne)	0	0	0	0	0

2.3. Ocena stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej

Ustępy publiczne

W rejestrze PSSE w 2023 r. znajdowały się 3 ustępy publiczne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowano wszystkie obiekty: dwa ustępy zlokalizowane w Brodnicy i jeden zlokalizowany w Górznie.

Funkcjonujące ustępy to ustępy stałe, czynne przez cały rok. Obiekty funkcjonowały bez stałej obsługi na miejscu, zamykane były w godzinach nocnych. Jeden z kontrolowanych ustępów (znajdujący się w Brodnicy) posiadał rozwiązania odpowiadające potrzebom osób niepełnosprawnych. Obiekty zaopatrywane były w wodę do spożycia z wodociągów publicznych. Nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnych, nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków nie stwierdzono. Odpady komunalne opróżniane były w miarę potrzeb.

W bieżącym roku przeprowadzono wizję jednego z tej grupy obiektów w odpowiedzi na anonimowe doniesienie na ustęp publiczny zlokalizowany przy ul. Kościuszki 8 w Brodnicy. W dniu 28.06.2023 r. stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń ustępu publicznego i armatury sanitarnej tego obiektu. Nałożono mandat w wysokości 200 zł oraz wystawiono decyzję płatniczą za przeprowadzone czynności kontrolne, w wyniku których stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Kontrola sprawdzająca ustępu publicznego przy ul. Kościuszki 8 w Brodnicy oraz kontrole planowane pozostałych wykazały, że ustępy zaopatrzone były w podstawowe środki higieny, posiadały ściany i posadzki o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci. Prowadzona była dezynfekcja pomieszczeń i urządzeń obiektu. Pomieszczenia ustępów

były wentylowane. Obiekty utrzymane czysto, sprzątane codziennie. Stan sanitarny i techniczny omawianych obiektów był dobry lub dostateczny.

W trakcie kontroli w pomieszczeniach nie stwierdzono palenia wyrobów tytoniowych. W widocznych miejscach były umieszczone informacje o zakazie palenia.

Dom Pomocy Społecznej

W ewidencji PPIS w Brodnicy w roku 2023 były dwa Domy Pomocy Społecznej; w Brodnicy przy ul. Wiejskiej 1 i w Wichulcu 14, gm. Bobrowo (bez zmian z rokiem ubiegłym). Skontrolowane zostały obydwa obiekty - Dom Pomocy Społecznej w Wichulcu 14, gm. Bobrowo należący do ARS MEDICA Sp. z o.o., który jest przeznaczony dla osób starszych, przewlekle somatycznie chorych oraz DPS przy ul. Wiejskiej 1 w Brodnicy świadczący podstawowe usługi w zakresie usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających.

W DPS w Wichulcu przeprowadzono remont malarski części pokoi wraz z wymianą mebli i remontem łazienek (wymiana armatury, płytek ściennych, podłóg), remont malarski i wymianę mebli w pokoju wypoczynku, wymieniono większość drzwi.

W ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzono badania potwierdzające brak bakterii z rodzaju Legionella w obiektach w jednej instalacji ciepłej wody (budynek DPS w jednym punkcie, budynek ZOL w dwóch punktach poboru). Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Wg oświadczenia Dyrektora Domu Pomocy Społecznej przy ul. Wiejskiej 1 w Brodnicy przeprowadzane było przegrzewanie instalacji wody ciepłej w obiekcie raz w tygodniu w temp. powyżej 70°C (dezynfekcja termiczna), pozwala na to automatyka istniejącej kotłowni gazowej. W ten sposób minimalizuje się zagrożenia związane z obecnością bakterii z rodzaju Legionella w ciepłej wodzie użytkowej. Podczas kontroli zmierzono temperaturę wody ciepłej w 3 punktach: pokój 123 – 46,6°C, 210 – 46°C, pomieszczenie socjalne – 59,6°C.

W tej grupie obiektów nie wydano decyzji merytorycznych, płatniczych, nie nałożono mandatu.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji PPIS w Brodnicy w grupie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w roku 2023 było 6 obiektów – bez zmian z rokiem ubiegłym. W tej grupie są:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej dla Seniorów funkcjonujący przy Ośrodku Wilga w Górznie,
- Dzienny Dom Pomocy dla Seniorów i Centrum Usług Środowiskowych w Czarnym Bryńsku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy CARITAS, ul. Gajdy 3 w Brodnicy,
- Klub Seniora „Brzozowy Raj” w Brzoziu,
- Dzienny Dom „Senior Wigor” w Grażawach,
- Dzienny Dom Pobytu Osób Niezależnych Zgromadzenia Sióstr Pasterek w Jabłonowie Zamku, gm. Jabłonowo Pomorskie.

Do kontroli w 2023 r. zaplanowano 3 obiekty z tej grupy tj. Dzienny Dom „Senior Wigor” w Grażawach, gm. Bartniczka, Klub Seniora „Brzozowy Raj” w Brzoziu 51 C, gm. Brzozie oraz Dzienny Dom Pobytu Osób Niezależnych Zgromadzenia Sióstr Pasterek w Jabłonowie Zamku, gm. Jabłonowo Pomorskie.

Placówki te zapewniały wsparcie osobom niezależnym lub w podeszłym wieku i nieaktywnym zawodowo. Jednym z obszarów ich działalności jest stworzenie osobom starszym przestrzeni do wspólnych spotkań, gotowania, zajęć sportowych, rehabilitacyjnych, muzycznych, komputerowych, relaksu i wypoczynku.

Dzienny Domu Pobytu Osób Niesamodzielnych Zgromadzenia Sióstr Pasterek w Jabłonie Zamku korzysta z wody z własnego ujęcia opartego na 1 studni o głębokości 26 m. Jakość wody została zbadana w ramach kontroli wewnętrznej przez Laboratorium Badawcze AN-CHEM w Brodnicy w zakresie parametrów grupy A z dodatkowym oznaczeniem zawartości w wodzie związków żelaza, manganu, jonu amonu, azotanów, azotynów i w zakresie mikrobiologicznym - oznaczeniem liczby paciorkowców kałowych. Jakość wody w zbadanym zakresie odpowiadała wymaganiom sanitarnym określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r. poz. 2294). Studnia zamknięta, zabezpieczona. Pobierana woda jest poddawana uzdatnianiu (filtrowaniu na złożu filtracyjnym żwirowym) w stacji uzdatniania wody zlokalizowanej w piwnicy budynku.

Zarządcy obiektów na bieżąco dbają o stan sanitarno-techniczny placówek.

W zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego ww. obiektów, postępowania z odpadami, zaopatrzenia w środki czystości i dezynfekcyjne nieprawidłowości nie stwierdzono.

Noclegownie i domy dla bezdomnych

W ewidencji PPIS w Brodnicy na koniec 2023 r. był 1 obiekt z tej grupy – Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi „BETANIA” Brodnickiego Centrum Caritas im. Bpa Jana Chrapka ul. Gajdy 3, 87-300 Brodnica (bez zmian w porównaniu z rokiem poprzednim). Obiekt oprócz schroniska dla bezdomnych jest również schroniskiem dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi. W 2023 r. nie przeprowadzono kontroli obiektu w zakresie sanitarno-higienicznym. Obiekt nie był ujęty w harmonogramie kontroli na 2023 rok.

Hotele

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdowało się 8 hoteli, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Skontrolowano wszystkie obiekty.

Właściciele systematycznie przeprowadzali remonty, dbali o teren wokół obiektów i jego właściwe zagospodarowanie.

Przeprowadzone kontrole w zakresie sanitarno-higienicznym nie wykazały nieprawidłowości. Stan bieżącej czystości oraz otoczenie obiektów były właściwe.

Podczas przeprowadzonych kontroli informowano właścicieli bądź zarządców o konieczności właściwej eksploatacji instalacji ciepłej wody i klimatyzacji w aspekcie zagrożenia bakteriami Legionella sp. oraz systematycznej kontroli i rejestrowaniu temperatury ciepłej wody z instalacji wewnętrznej. Dokonywano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach hotelowych.

W 2023 r. w 4 obiektach hotelarskich (Hotel Cykada, Hotel Pory Roku, Dworek Wapionka, Hotel Głębozec Vine Resort& SPA) wykonano badanie jakości wody ciepłej, pobrano 10 próbek wody ciepłej w ramach kontroli wewnętrznej, nie stwierdzono obecności bakterii Legionella sp.

Pensjonaty

Na nadzorowanym terenie powiatu brodnickiego w 2023 r. funkcjonował tylko jeden pensjonat – Pensjonat Dworek Polski (***) w Chojnie, gm. Bobrowo – bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Na bieżąco prowadzone są prace poprawiające estetykę pensjonatu i komfort klientów. Dokonano pomiaru temperatury ciepłej wody użytkowej w pokojach pensjonatu. W 2023 r. przeprowadzono kontrolę obiektu w zakresie sanitarno-higienicznym. W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2023 r. w ewidencji znajdowało się 56 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie to o 7 obiektów w ewidencji mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 25 czynnych obiektów.

W tej grupie obiektów znajdowało się bez zmian z rokiem ubiegłym 8 ośrodków wypoczynkowych, w tym 1 obiekt o zawieszonyj działalności gospodarczej, skontrolowano 7 czynnych ośrodków wypoczynkowych.

Grupa kwater agroturystycznych obejmowała 34 gospodarstwa, o 7 obiektów mniej w ewidencji w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 5 agroturystyk zlokalizowanych w dużej części nad jeziorami lub w ich pobliżu.

W grupie obiektów inne, m. in. hostele, pokoje noclegowe, rancza, zajazdy, karczmy itp. znajdowało się łącznie 11 obiektów, skontrolowano 9.

Do tej grupy obiektów należały również 3 pola namiotowe m.in. pole namiotowe im. Św. Teresy w Górznie, pole namiotowe Gaj-Grzmięca i pole namiotowe Rytebłota w gm. Zbiczno - bez zmian z rokiem ubiegłym. Dokonano oceny stanu sanitarnego wszystkich 3 pól namiotowych zlokalizowanych nad jeziorami, działających tylko sezonowo.

Zakres kontroli sanitarnych obejmował: otoczenie obiektu, stan sanitarno-techniczny (pokoje, sal wielofunkcyjnych, magazynów, pomieszczeń gospodarczych itp.), zaopatrzenie w wodę, gromadzenie, transport i usuwanie odpadów stałych i płynnych, utrzymanie czystości i porządku (zaopatrzenie w środki czystości, pranie bielizny) oraz dezynfekcję. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Standard świadczonych usług był zróżnicowany, od kilkuosobowych pokoi z ogólnodostępnymi łazienkami, po apartamenty. Kontrolowane obiekty w zależności od lokalizacji i otoczenia posiadały dostęp do plaży. Do dyspozycji gości były jadalnie, świetlice z telewizorem, pokoje kominkowe, a na terenie posesji wydzielone miejsca do grillowania, miejsca na ognisko oraz boiska i place zabaw dla dzieci.

W większości obiektów przy pokojach były zespoły higieniczno-sanitarne, sporadycznie sanitariaty były wspólne dla kilku pokoi. Zaopatrzenie w wodę z wodociągów publicznych lub z własnych ujęć wody. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie usuwania ścieków i odpadów komunalnych. Otoczenie obiektów było utrzymane w dobrym stanie porządkowym. Pranie bielizny odbywało się najczęściej we własnym zakresie z zachowaniem rozdziału dróg obiegu bielizny czystej i brudnej. Przechowywanie czystej bielizny było właściwe. Właściciele systematycznie starali się podnosić standard swoich obiektów. Przeprowadzali remonty, wymieniali wyposażenie pokoi, dbali o teren wokół obiektów i jego właściwe zagospodarowanie.

Zakłady fryzjerskie

W 2023 r. w ewidencji zarejestrowano 74 zakłady fryzjerskie. W porównaniu do roku ubiegłego powstały 4 nowe zakłady fryzjerskie. Skontrolowano 14 zakładów fryzjerskich.

W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na sposób przechowywania narzędzi fryzjerskich, ich dezynfekcję, terminy ważności środków dezynfekcyjnych oraz sposób magazynowania bielizny stosowanej w zakładzie.

W wyniku kontroli sanitarnej przeprowadzonej dnia 02.02.2023 r. przez przedstawicieli PPIS w Brodnicy w salonie fryzjerskim Studio Fryzur zlokalizowanym przy ul. Jana III Sobieskiego 2B/40 w Brodnicy w związku z interwencją dotyczącą nieprawidłowych warunków sanitarno-higienicznych w ww. salonie fryzjerskim, która wpłynęła do WSSE w Bydgoszczy, stwierdzono brak przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych, zachowania reżimu sanitarnego przy świadczeniu usług fryzjerskich. W salonie fryzjerskim brak było płynów dezynfekcyjnych do dezynfekcji sprzętu i narzędzi fryzjerskich. Nałożono mandat w wysokości 200 zł oraz wystawiono decyzję płatniczą za przeprowadzone czynności kontrolne, w wyniku których stwierdzono naruszenie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Przeprowadzona kontrola sprawdzająca ww. obiektu oraz pozostałe planowane kontrole w zakresie sanitarno-higienicznym nie wykazały nieprawidłowości. Większość obiektów to zakłady nowoczesne, często objekty po remontach. We wszystkich zakładach używany sprzęt i narzędzia – były sprawne technicznie, czyste i dezynfekowane. Stosowane preparaty dezynfekcyjne przechowywane były w oryginalnych opakowaniach, natomiast roztwory dezynfekcyjne przygotowane w opisanych i szczelnie zamykanych pojemnikach. Czysta bielizna przechowywana była w higienicznych warunkach. W dużej części zakładów stosowano bieliznę jednorazowego użytku.

Podczas kontroli informowano pracowników salonów fryzjerskich o zasadach dezynfekcji narzędzi fryzjerskich. Zwracano uwagę na przestrzeganie czasu zanurzenia i stężenia roztworów do dezynfekcji oraz daty ważności produktów.

Zakłady kosmetyczne

W 2023 r. w ewidencji zarejestrowano 64 zakłady kosmetyczne, w porównaniu do roku ubiegłego powstało 11 nowych zakładów kosmetycznych. Skontrolowano 22 zakłady kosmetyczne.

Żaden nie budził zastrzeżeń w skontrolowanym zakresie.

Kontrole obejmowały stan sanitarno-techniczny i higieniczny pomieszczeń, w których wykonywane są usługi, przestrzeganie procedur higienicznych przy wykonywaniu zabiegów kosmetycznych, zasad stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, sposobów dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń oraz postępowania z bielizną i odpadami niebezpiecznymi. Kontrole wyrywkowe mieszanin stosowanych do wykonywania makijażu permanentnego wykazały, że mieszaniny posiadały informację „Mieszanina przeznaczona do stosowania w tatuażach lub makijażu permanentnym” oraz etykiety zawierały:

- numer partii,
- wykaz składników,
- zawartość regulatorów,
- informację o obecności związków niklu i chromu (VI) oraz ostrzeżenie „Może powodować reakcje alergiczne”.

Właścicielki salonów kosmetycznych posiadały instrukcje bezpieczeństwa na potrzeby użytkownika. Według oświadczenia właścicielek salonów kosmetycznych przed wykonaniem makijażu permanentnego przekazywały klientom do wypełnienia formularze ze zgodą klienta na zabieg, w których zawarte były przeciwwskazania lub informowały klienta o informacjach umieszczonych na opakowaniu lub w instrukcji użytkownika. Daty ważności mieszanin stosowanych do makijażu permanentnego były aktualne, a oznaczenia właściwe.

Do wykonywania zabiegów używano narzędzi i urządzeń sprawnych technicznie, czystych, dezynfekowanych i sterylizowanych. Zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek wykonywane były w sterylnych rękawiczkach jednorazowego użytku przy pomocy jednorazowych narzędzi lub narzędzi wysterylizowanych. W grupie obiektów skontrolowanych w 2023 r. gabinety kosmetyczne wykonywały zabiegi sterylizacji przy użyciu własnych autoklawów lub jednorazowych narzędzi. Właścicielom zalecano systematyczne prowadzenie testów skuteczności i rejestrowania parametrów procesu sterylizacji.

W zakładach kosmetycznych opracowane były instrukcje i procedury postępowania przy zabiegach powodujących naruszenie ciągłości tkanek oraz instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Właściciele posiadali podpisane umowy na odbiór odpadów niebezpiecznych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia na odbiór tych odpadów. Ww. odpady przechowywane były w sposób prawidłowy. Podczas kontroli informowano personel zakładów, że zabiegi, w trakcie których dochodzi do przerwania ciągłości tkanek, mogą stanowić potencjalne zagrożenie i ryzyko zakażeń, zarówno dla pracowników jak i osób korzystających z usług.

Podczas kontroli informowano właścicieli salonów kosmetycznych o zasadach dezynfekcji oraz procedurach sterylizacji narzędzi w gabinecie kosmetycznym. Zwracano uwagę na przestrzeganie czasu zanurzenia i stężenia roztworów do dezynfekcji oraz daty ważności produktów.

PPIS w Brodnicy zaopiniował 10 opracowanych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Zakłady tatuażu

W 2023 r. ewidencją objęto cztery zakłady tatuażu, w porównaniu z rokiem ubiegłym powstał 1 nowy salon tatuażu.

Przeprowadzono dwie kontrole sanitarne w I kwartale 2023 r.

W zakładach wykonuje się tatuaże oraz piercing. Opracowano i wdrożono procedury postępowania przy zabiegach powodujących naruszenie ciągłości tkanek, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji, zasady dezynfekcji skóry, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń, zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi.

Do wykonywania tatuażu i piercingu stosowano materiały jednorazowego użytku: sterylne kartridże, rury, igły, dzioby i kolczyki. Stanowisko tatuażu było odpowiednio przygotowane do zabiegu. Powierzchnie robocze, urządzenia i okablowanie były dezynfekowane i zabezpieczane folią. Osoba wykonująca tatuaż stosowała jednorazowe rękawiczki ochronne, zmieniane po każdej innej czynności wykonanej poza obszarem roboczym.

Gospodarka odpadami nie budziła zastrzeżeń. Odpady niebezpieczne przechowywano w pojemnikach właściwie oznakowanych, przechowywanych w warunkach chłodniczych. Zakład posiadał stosowną umowę na odbiór odpadów niebezpiecznych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania procedur higienicznych oraz stanu sanitarno-technicznego w skontrolowanych obiektach.

Do salonów tatuażu i gabinetów makijażu permanentnego przesłano drogą elektroniczną wystąpienie dotyczące niebezpiecznych tuszy do tatuażu lub makijażu permanentnego w salonach tatuażu i gabinetach makijażu permanentnego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy poinformował w wystąpieniu o wymaganiach dla tuszy do tatuażu i makijażu permanentnego, które zostały określone w rozporządzeniu Komisji (UE) 2020/2081.

Zakłady odnowy biologicznej

W 2023 r. ewidencją objęto 15 zakładów odnowy biologicznej, w porównaniu z rokiem ubiegłym powstało 7 nowych obiektów. Skontrolowano 10 zakładów odnowy biologicznej.

Do zakładów odnowy biologicznej zaliczono: 4 kluby fitness, 5 gabinetów masażu, 3 studia modelowania sylwetki oraz 3 solaria.

Obiekty świadczyły usługi w zakresie regeneracji ciała poprzez ćwiczenia fizyczne, naswietlanie, opalanie, masaż i zabiegi relaksujące.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. W obiektach stosowane były wyłącznie urządzenia sprawne technicznie, czyste i dezynfekowane.

W obiektach świadczących usługi w zakresie udostępniania solarium w widocznym miejscu umieszczano czytelną informację o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz informację o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium.

Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu

W 2023 r. ewidencją objętych było 13 innych zakładów, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu. Powstał 1 nowy obiekt świadczący usługi fryzjerskie i kosmetyczne.

W 2023 r. skontrolowano 8 obiektów. Obiekty łączyły usługi fryzjerskie i kosmetyczne, solaryjne (4) i kosmetyczne lub fryzjerskie oraz odnowy biologicznej i kosmetyczne (4).

W tego typu obiektach ważna jest odpowiedzialność samego personelu za bezpieczne wykonywanie usług, bez złych nawyków i przyzwyczajzeń. W obiektach opracowano instrukcje postępowania z odpadami niebezpiecznymi, wdrożono procedury higieniczne postępowania w przypadkach wykonywania zabiegów powodujących naruszenie ciągłości tkanek, zasady dezynfekcji sprzętu, dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń. Odpady niebezpieczne odbierane były przez uprawnione firmy.

Podczas kontroli egzekwowano od personelu prowadzenie właściwej dezynfekcji i sterylizacji narzędzi z uwagi na zagrożenie przeniesienia chorób zakaźnych. W obiektach właściwie prowadzono dezynfekcję powierzchni, urządzeń i narzędzi stosowanych przy zabiegach. Sterylizację prowadzono w autoklawach lub właściciele/pracownicy używali narzędzi jednorazowych. Zapewniono odpowiednie zapasy czystej bielizny, przechowywane w higienicznych warunkach. Stosowane preparaty i środki dezynfekcyjne były przechowywane w oryginalnych opakowaniach z aktualną datą przydatności, a roztwory dezynfekcyjne w opisanych, szczelnych pojemnikach.

Czystość bieżąca obiektów nie budziła zastrzeżeń. W 2023 r. stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych w tej grupie obiektów był właściwy, nie prowadzono postępowania administracyjno-egzekucyjnego.

Dworce autobusowe

Zgodnie z ewidencją sprawowany był nadzór sanitarny nad 1 dworcem autobusowym w Brodnicy przy ul. Sądowej, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Mieszczący się w wydzielonych pomieszczeniach pawilonu usługowo-handlowego. Skontrolowany stan przygotowania dwóch środków transportu na stacji początkowej nie budził zastrzeżeń. Pomieszczenie ogólnodostępne dla pasażerów dworca autobusowego wraz z zapleciami sanitarnymi (męski, damski oraz dla niepełnosprawnych) były we właściwym stanie sanitarno-technicznym. Przed budynkiem zlokalizowano cztery stanowiska odjazdowe oraz jedno miejsce przystankowe dla autobusów. Nie kwestionowano również zagospodarowania terenu obejmującego stanowiska dla osób podróżujących wyposażonego w ławki i kosze na śmieci. W obiekcie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przystanie jednostek pływających rekreacyjnych i sportowych

Do tej grupy obiektów zakwalifikowano przystań kajakową „Zakole Drwęcy” przy ul. Paderewskiego 17 w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przystań kajakowa udostępniana w okresie wiosenno-letnim. W obiekcie przeprowadzono kontrolę sanitarną stanu sanitarnego budynku administracyjno-gospodarczego, węzłów sanitarno-higienicznych oraz części rekreacyjnej przystani.

Na bieżąco prowadzone są prace poprawiające estetykę i komfort dla osób korzystających z przystani. W bieżącym roku przeprowadzono remont malarski sanitariatów dostępnych na terenie przystani kajakowej „Zakole Drwęcy”.

Stan sanitarno-techniczny i porządkowy był właściwy, nie stwierdzono nieprawidłowości w skontrolowanym zakresie.

Cmentarze

Na terenie powiatu brodnickiego w ewidencji było 28 cmentarzy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 21 cmentarzy. Przeprowadzone kontrole dotyczyły utrzymania czystości i porządku w obrębie cmentarza, postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, stanu technicznego ogrodzenia. W bieżącym roku rozpoczęto

wymiany lub uzupełnienia ogrodzeń oraz dokonano budowy nowych miejsc składowania odpadów na niektórych cmentarzach. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych cmentarzy nie budził zastrzeżeń.

W 2023 r. wydano 45 decyzji zezwalających na ekshumacje, nadzorowano 41 ekshumacji. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Domy przedpogrzebowe

W 2023 r. ewidencją objęto 2 domy przedpogrzebowe funkcjonujące w strukturach zakładów pogrzebowych, a znajdujące się przy kościołach parafialnych na terenie miasta – bez zmian z rokiem ubiegłym. W 2023 r. przeprowadzono kontrolę sanitarno-higieniczną w 1 domu pogrzebowym mieszczącym się przy ul. Nowej 36 w Brodnicy przy kościele parafialnym.

Dom pogrzebowy składał się z pomieszczeń do: wykonywania wstępnych ceremonii pogrzebowych, przechowywania zwłok, przygotowania zwłok do ceremonii pogrzebowych (mycie i ubieranie) oraz pomieszczeń higienicznosanitarnych (ustęp z umywalnią, szatnia, ogólnodostępny sanitariat). Pomieszczenia domu pogrzebowego posiadały odpowiednią wentylację, zabezpieczenia przed dostępem osób niepowołanych, zwierząt i owadów.

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę był wodociąg sieciowy, nieczystości płynne odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej.

Pomieszczenia przeznaczone do przechowywania i przygotowywania zwłok posiadały podłogę nieprzepuszczalną i łatwo zmywalną, ściany zmywalne do wysokości 2 m, instalacje ciepłej i zimnej wody, instalacje odprowadzania wody. W pomieszczeniu do przechowywania zwłok zapewniono urządzenie do stałego pomiaru temperatury. Stan sanitarny i techniczny pomieszczeń był właściwy. Trumny ze zwłokami umieszczano na katafalku, który był czysty i dezynfekowany.

Inne obiekty użyteczności publicznej

a) *Obiekty sportowe*

Prowadzony był nadzór nad 2 obiektami sportowymi – stadionem miejskim i halą widowiskowo-sportową OSiR w Brodnicy, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Na bieżąco prowadzone są prace poprawiające estetykę i komfort dla osób korzystających z ww. obiektów.

Na terenie stadionu miejskiego i hali odbywały się imprezy sportowe, imprezy kulturalne i artystyczne oraz zajęcia dla przedszkoli, szkół i klubów sportowych. Obiekty posiadały uregulowaną gospodarkę odpadami komunalnymi, otoczenie utrzymane w należyтым porządku.

W wyniku przeprowadzonej przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy w maju 2023 r. kontroli sanitarnej Domu Sportowca w Brodnicy przy ul. Królowej Jadwigi 5 przy stadionie miejskim funkcjonującego pod zarządem OSiR w Brodnicy, stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, wyposażenia szatni oraz zapleczy sanitarnych ww. obiektu. Aby uzyskać zdecydowaną poprawę istniejącego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń oraz wyposażenia szatni, zapleczy sanitarnych w obiekcie konieczne stało się wydanie nakazu zmierzającego do usunięcia stwierdzonych uchybień. Termin uzyskania poprawy został ustalony z Dyrektorem Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brodnicy, ul. Królowej Jadwigi 1 i właścicielem Domu Sportowca – Gminą Miasta Brodnicy. Grupy sportowe korzystające wcześniej z pomieszczeń Domu Sportowca korzystają aktualnie z pomieszczeń hali widowiskowo-sportowej zlokalizowanej po sąsiedzku. Otrzymano informację, że Wydział Infrastruktury i Rozwoju Urzędu Miejskiego w Brodnicy podjął czynności ma-

jące na celu wycenę oraz określenie zakresu wykonywanych prac remontowych w Domu Sportowca, a zakończenie generalnego remontu tego budynku planowane jest do dnia 31.12.2024 r. Zaplanowany generalny remont budynku spowodował ustalenie takiego terminu uzyskania poprawy stanu sanitarno-higienicznego obiektu. Wydano decyzję merytoryczną na poprawę stanu sanitarno-technicznego Domu Sportowca w Brodnicy oraz decyzję płatniczą na zarządzającego tym obiektem.

b) Obiekty kulturalno-widowiskowe

W 2023 r. w ewidencji było 6 domów kultury, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 4 domy kultury. Skontrolowano Dom Kultury w Brodnicy, Centrum Kultury i Sportu w Jabłonowie Pomorskim, Gminny Ośrodek Kultury w Górznie oraz Wiejski Dom Kultury w Nieżywieciu. W obiektach prowadzona była działalność oświatowo-kulturalna.

Na terenie domów kultury odbywały się różnego typu zajęcia m.in. organizowano warsztaty, konkursy, imprezy okolicznościowe oraz imprezy masowe itp.

W skontrolowanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

c) Pozostałe obiekty: apteki, zakłady rolne, stacje paliw, składowiska odpadów, przystanki kolejowe i autobusowe, piaskownice, zakłady pogrzebowe, pralnie, środki transportu publicznego

W 2023 r. w ewidencji PPIS były 3 pralnie wodne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Czystość bieżąca przy świadczeniu usług była zachowana. W pralni zachowano rozdział dróg obiegu bielizny czystej i brudnej, nie świadczone usługi prania bielizny szpitalnej. Stan sanitarny skontrolowanego obiektu był właściwy.

W 2023 roku w ewidencji było 26 aptek i punktów aptecznych, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 4 obiektach. Zapewniony został odrębny pojemnik na przeterminowane leki przyniesione przez pacjentów oraz zapewniono ich odbiór przez specjalistyczną firmę. Odbiór i utylizację leków przeterminowanych zakupionych przez apteki świadczyły specjalistyczne firmy. Obiekt przedstawiał protokół przekazania produktu leczniczego – wyrobu medycznego do utylizacji. Apteki/punkty apteczne utrzymane były we właściwym stanie sanitarnym.

W 2023 r. w ewidencji były 2 przystanki kolejowe, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, zostały one skontrolowane. Czystość bieżąca przystanków PKP w Jabłonowie Pomorskim i Brodnicy nie budziła zastrzeżeń. W 2023 r. dokonano remontu malarskiego poczekalni dla podróżnych przystanku kolejowego w Jabłonowie Pomorskim. Do dyspozycji pasażerów transportu kolejowego udostępniane były zadaszone wiaty z ławkami, perony, kosze na odpady komunalne oraz tablice informacyjne. Obiekty dostosowane były dla osób niepełnosprawnych, posiadały przejazdy między peronami.

Nadzór sanitarny sprawowano nad przystankami autobusowymi powiatu brodnickiego, skontrolowano 89 przystanków komunikacyjnych. Wiaty autobusowe przy trasach komunikacyjnych w większości były wyposażone w kosze na odpady. Gminy na bieżąco dbały o czystość przystanków autobusowych i ich otoczenia. Wiaty przystankowe, w zależności od potrzeb, były remontowane lub wymieniane na nowe. Stan sanitarno-techniczny przystanków i wiat przystankowych był dobry lub dostateczny.

W ewidencji PPIS było 21 stacji paliw, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 4 stacje. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości, stan sanitarno-techniczny i porządkowy obiektów był właściwy.

W 2023 r. w ewidencji PPIS były 2 gospodarstwa rolne, bez zmian w porównaniu z rokiem ubiegłym, skontrolowano 1 zakład rolny, zajmujący się produkcją zwierzęcą i roślinną. Ogólny stan sanitarno-porządkowy kontrolowanego obiektu był właściwy.

Skontrolowano 18 piaskownic w tym 7 należących do PGK Sp. z o.o. w Brodnicy oraz 11 będących w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej przy ul. Witosa 12 w Brodnicy. Piaskownice utrzymane były we właściwym stanie sanitarnym. Piasek został wymieniony przed sezonem letnim. Wizualnie czystość piasku nie budziła zastrzeżeń, obudowy piaskownic były w dobrym lub dostatecznym stanie technicznym. Do dyspozycji osób korzystających z piaskownic dostępne są również urządzenia do zabaw dla dzieci, ławki oraz przy niektórych plenerowe siłownie lub stoły do gry w tenisa. Za czystość piaskownic odpowiadają pracownicy porządkowi Spółdzielni Mieszkaniowej i PGK. Prace konserwacyjne i remontowe prowadzone są sukcesywnie w miarę potrzeb. Urządzenia do zabaw dla dzieci posiadają przeglądy techniczne i atesty.

W 2023 r. skontrolowano 8 autobusów komunikacji publicznej. Obiekty kontrolowane były na stacjach początkowych. Autobusy były sprzątane w przerwie między przejazdami i po zakończeniu pracy. Mycie z zewnątrz odbywało się w myjni w bazie firmy. Stan przygotowania do wyjazdu nie budził zastrzeżeń. Skontrolowano również 4 samochody do przewożenia chorych, 5 samochodów do przewożenia zwłok i 3 samochody do przewożenia bielizny. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

2.4. Wnioski

1. W 2023 r. na nadzorowanym terenie nie zgłaszano braku wody. Wodociągi publiczne były podstawowymi urządzeniami zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Zaopatrzenie w wodę do spożycia przez ludzi na nadzorowanym terenie było właściwe.
2. Na terenie powiatu brodnickiego ujęcia wód do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia oparte były wyłącznie na wodach głębinowych. Stacje uzdatniania wody dysponowały jedynie filtrami zamkniętymi czy otwartymi i aeratorami, nie prowadziło się ozonowania, uzdatniania węglem aktywnym, czy wzbogacania w fluor.
3. Konieczne jest dalsze unowocześnianie systemów i technologii uzdatniania wody oraz systematyczna dbałość o prawidłowe funkcjonowanie stacji uzdatniania wody, aby jakość wody dostarczanej przez wodociągi była stabilna i spełniała wymagania sanitarne określone w obowiązujących aktach prawnych.
4. W omawianym okresie, podobnie jak w latach ubiegłych, nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla mieszkańców powiatu korzystających z urządzeń i obiektów użyteczności publicznej oraz dla osób wypoczywających na terenie powiatu brodnickiego.
5. Zaobserwowano poprawę stanu sanitarnego skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej, zwłaszcza obiektów hotelarskich i ośrodków wypoczynkowych.

**STAN SANITARNY OBIEKTÓW
ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA
I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU**

3. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

3.1. Zakres nadzoru sanitarnego prowadzonego przez pracowników Sekcji Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia

Nadzorem sanitarnym objęte są obiekty działające na terenie powiatu brodnickiego produkujące lub wprowadzające do obrotu żywność, przedmioty użytku, suplementy diety oraz prowadzące działalność żywieniową. Liczba obiektów pozostająca pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ostatnich latach nie ulega dużym zmianom. W roku 2022 pod nadzorem były 1010 obiektów, natomiast w 2023 roku liczba tych zakładów zwiększyła się do 1021. W poszczególnych grupach obiektów ujmowanych w corocznych planach kontroli obserwuje się niewielką rotację spowodowaną zmianą zakresu działalności, zmianą właściciela lub też zaprzestaniem prowadzenia działalności spowodowanym niską opłacalnością. Najwięcej zmian odnotowuje się w grupie sklepów i zakładów małej gastronomii.

Tabela 22. Obiekty objęte nadzorem sanitarnym przez Sekcję Nadzoru nad Żywnością i Żywieniem

Grupa obiektów	Liczba obiektów w rejestrze	Liczba obiektów zatwierdzonych w ciągu roku	Liczba kontroli w grupach	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości
Zakłady produkcji żywności	423, w tym 388 producentów pierwotnych	0	50	0
Zakłady żywienia zbiorowego	229	14	161	4
Zakłady obrotu żywnością	339	21	216	6
Miejsca produkcji i obrotu materiałami do kontaktu z żywnością	30	0	4	0
Razem:	1021	35	431	10

Stan sanitarny obiektów pozostających pod nadzorem PIS systematycznie ulega poprawie. Kontrole przeprowadzane są na podstawie obowiązujących procedur kontroli. W trakcie przeprowadzonych kontroli stan zakładów oceniany jest na podstawie obowiązujących arkuszy oceny zakładu stosowanych jako załączniki do protokołów kontroli. W dokumentach tych oceniane jest ryzyko, jakie dla zdrowia ludzi stwarza zakres prowadzonej działalności. W 2023 roku poddano kontroli łącznie 347 obiektów, na podstawie arkuszy oceniono ryzyko 264 obiektów, z czego na poziomie wysokiego ryzyka ustalono 16 obiektów, średniego 416 oraz ryzyka niskiego 589.

W roku 2022 wystawiono łącznie 15 decyzji zobowiązujących do poprawy stanu higieniczno-sanitarnego w zakładach, natomiast w 2023 roku decyzji tych wystawiono 9. Wpływ na utrzymywanie się właściwego stanu zakładów żywnościowo-żywnościowych ma zwiększająca się świadomość przedsiębiorców, przedkładanie do opinii projektów technologicznych nowych zakładów rozpoczynających działalność oraz wdrażana Dobra Praktyka Higieniczna, Dobra Praktyka Produkcyjna i w coraz większym stopniu zasady systemu HACCP. W 2023 roku w czasie bieżącego nadzoru zwracano szczególną uwagę na zagadnienia związane higieną produkcji i sprzedaży środków spożywczych.

3.2. Opis stanu sanitarnego poszczególnych grup obiektów

3.2.1. Obiekty produkcji żywności

Automaty do lodów

W porównaniu z rokiem 2022 liczba obiektów w tej grupie zmniejszyła się i na koniec 2023 roku nadzorowane były 3 automaty lodowe. Wszystkie prowadzące działalność zakłady w sezonie zostały skontrolowane. Przeprowadzono łącznie 3 kontrole w zakładach. Sprzedaż lodów z automatu ponadto odbywa się także w trzech zakładach gastronomicznych (Mc Donald's – sprzedaż całoroczna oraz dwa zakłady działające sezonowo). Produkcja lodów we wszystkich zakładach odbywa się z wykorzystaniem gotowych mieszanek lodów w proszku lub gotowej mieszanki lodów pasteryzowanych. Właściciele prowadzący działalność automatów lodowych przestrzegają zaleceń wydawanych przez PIS dotyczących sposobu przygotowywania i sprzedaży lodów. Kontrole sanitarne prowadzone w trakcie działania automatów nie wykazały żadnych nieprawidłowości w funkcjonowaniu zakładów. W ramach nadzoru w 2023 roku do badania pobrano 5 próbek lodów. Jakość zdrowotna nie została zakwestionowana. We wszystkich zakładach przedsiębiorcy zlecali wykonywanie badań we własnym zakresie w ramach kontroli wewnętrznej.

Na przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy żadne interwencje, nie nakładano też mandatów.

Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych

Pod nadzorem pozostaje jeden zakład produkujący tłuszcze roślinne - Zakład Uszlachetniania Białka Roślinnego należący do firmy Agrolok, który w 2023 roku został skontrolowany 1 raz. Obecnie zakres działalności to skup, magazynowanie i obrót nasionami przeznaczonymi na cele spożywcze oraz produkcja surowego oleju rzepakowego. W zakładzie przeprowadzane są badania właścicielskie jakości partii oleju. Warunki magazynowania surowców i gotowych produktów są monitorowane. Podstawowe badania surowców i gotowego produktu przeprowadzane są we własnym laboratorium przyzakładowym. Olej dotychczas sprzedawany jest jako surowiec do produkcji biopaliw, zakład produkuje także składniki do pasz dla zwierząt. Nadzór nad tą częścią zakładu sprawuje Inspekcja Weterynaryjna. Do produkcji w 2023 roku wykorzystywano surowiec pochodzący z Ukrainy. PPIS w Brodnicy przeprowadzał kontrolę trzech partii rzepaku sprowadzonego z Ukrainy, pozostały surowiec odprawiany był na granicy.

Piekarnie

W stosunku do roku 2022 liczba obiektów zmniejszyła się o 1. W roku 2023 z ogólnej liczby 6 piekarni będących pod nadzorem skontrolowano wszystkie zakłady, z czego 5 oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy oceny ryzyka. Trzy nadzorowane piekarnie posiadają pozwolenie na wypiek ciast, jednak ich podstawową działalnością jest produkcja pieczywa. Transport gotowych wyrobów odbywa się własnymi samochodami, które stanowią wyposażenie zakładów. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli w zakładach.

W nadzorowanych piekarniach na bieżąco realizowane są niezbędne prace, a przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały właściwe przygotowania stanowisk pracy. Zakłady w coraz większym stopniu wyposażane są w mechaniczne urządzenia do prowadzenia procesów produkcyjnych. Na terenie działalności Stacji nie ma piekarni w pełni zautomatyzowanych. Ocenę stanu sanitarnego i obecności szkodników dokonywano podczas kontroli bieżących oraz analizując zapisy prowadzone w ramach kontroli wewnętrznej w tym zakresie. Wszystkie zakłady na bieżąco zlecają przeprowadzanie zabiegów DDD, zabiegi te były wykonywane przez specjalistyczne firmy.

Obowiązujące w zakładach systemy jakości pozwalają na weryfikacje stosowanych do produkcji surowców na etapie ich przyjęcia. W 2023 roku w ramach nadzoru pobrano do badania 1 próbkę. W ramach kontroli wewnętrznej właściciele opracowują i wdrażają harmonogramy badań własnych ustalone zgodnie z własną oceną potrzeb w tym zakresie.

Na działalność prowadzoną przez przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy żadne interwencje, nie nakładano też mandatów.

Ciastkarnie

Liczba obiektów w tej grupie w 2023 r. wynosiła 8 i w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się. Ustalenie technologii produkcji znacznie usprawnia nadzór nad zakładami. Skontrolowano i oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy wszystkie obiekty z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 10 kontroli w 8 zakładach. We wszystkich przypadkach, z uwagi na charakter produkcji i gotowe wyroby ustalono zagrożenie na wysokim poziomie. W 2023 roku nie odnotowano żadnych istotnych zmian w zakresie prowadzonej działalności w tej grupie zakładów. Przeprowadzone kontrole wykazały, że zakłady są właściwie przygotowane do produkcji ciast, w tym także ciast kremowych z użyciem surowców podstawowych. Produkowane ciasta dystrybuowane są przede wszystkim na terenie powiatu brodnickiego i powiatów sąsiadujących. Stan techniczny i sanitarny obiektów w tej grupie oceniono jako zgodny z obowiązującymi przepisami. W trakcie kontroli nie odnotowano żadnych nieprawidłowości w technologii produkcji i dystrybucji ciast. Produkcja ciastkarska prowadzona jest także w czterech piekarniach po wcześniejszym dostosowaniu ich do wymagań określonych dla zakładów produkujących ciasta. Stan techniczny i wyposażenie zakładów zmienia się w miarę możliwości, sukcesywnie podnosząc jakość produkowanych wyrobów. Do produkcji w coraz większym stopniu używane są gotowe mieszanki ciast i kremów, ograniczając w ten sposób zabiegi technologiczne podczas produkcji oraz zwiększając bezpieczeństwo zdrowotne swoich wyrobów. Przedsiębiorcy opracowali i wdrożyli systemy kontroli wewnętrznej oparte na zasadach HACCP. W 2023 roku pobrano do badania 15 próbek gotowych wyrobów. W 5 zbadanych próbkach stwierdzono obecność bakterii *Bacillus cereus* w 1g na poziomach powyżej 105. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego przedstawionymi w przewodniku nt. kwalifikowania zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością do zgłoszenia w ramach sieci RASFF wykrycie bakterii *Bacillus cereus* w środkach spożywczych powyżej 105 jtk/g powinno być zgłoszone w systemie RASFF. Ponieważ Ciasto „3-BIT”, które zostało pobrane do badania w dniu 14.02.2023 r. zostało wyprodukowane w ilości: 2,3 kg (do badania pobrano 1,410 kg), a pozostała partia została tego samego dnia sprzedana klientom końcowym ustalono podczas spotkania, że informacja o kwestionowanych próbkach nie zostanie zgłoszona do systemu. O podjęciu takiej decyzji przesądził lokalny zasięg sprzedaży, niewielka produkcja oraz brak przypadków zachorowania powiązanych ze spożyciem przedmiotowego ciasta. W zakładzie podjęto działania mające na celu zweryfikowanie systemów kontroli wewnętrznej, właścicielka wstrzymała produkcję kwestionowanego rodzaju ciast do momentu uzyskania zadowalających wyników badań w kierunku bakterii *Bacillus cereus*. Przeprowadzono w obiekcie zabiegi mycia i dezynfekcji wyposażenia i sprzętu.

Właściciele wszystkich zakładów produkujących wyroby ciastkarskie zlecają badanie swoich wyrobów w ramach badań właścicielskich. Zakres badań dostosowany jest do obowiązujących w tym zakresie przepisów. Na bieżąco wykonywane są zabiegi dezynsekcji i deratyzacji przez specjalistyczne firmy. Na przedsiębiorców działających w tej grupie nie wpłynęły do PPIS w Brodnicy interwencje, nie nakładano też mandatów.

Przetwórnice owocowo-warzywne

W roku 2023 liczba obiektów w tej grupie w stosunku do roku poprzedniego nie zmieniła się. Skontrolowano i oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy wszystkie obiekty z tej grupy. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole.

Pod nadzorem pozostają cztery zakłady zajmujące się przetwórstwem warzyw i owoców. Do kontroli zaplanowano wszystkie zakłady i zostały one skontrolowane. W jednym z zakładów działalność ograniczona jest do kiszenia kapusty i ogórków, w jednym zaplanowane jest produkcja suszonych śliwek. Surowce do produkcji pozyskiwane są przede wszystkim z własnej produkcji rolniczej. Poza tym od lat pod nadzorem pozostają jeszcze dwa zakłady. Jeden z nich zajmuje się działalnością związaną z obróbką wstępną, konfekcjonowaniem, mrożeniem i przechowywaniem ziół. Działalność drugiego zakładu polega przede wszystkim na prowadzeniu skupu i przerobu warzyw i owoców. Gotowe wyroby to mrożonki warzywne i owocowe.

Jeden z zakładów nadzorowany jest wspólnie przez PIS i IW, z uwagi na prowadzoną w wydzielonej części produkcję flaków wołowych. W zakładach tych nie nakładano mandatów, jak również nie odnotowano interwencji klientów dotyczących ich działalności. W ramach kontroli wewnętrznej w zakładach opracowano i wdrożono harmonogramy badań właścicielskich. W ramach bieżącego nadzoru pobrano do badania 10 próbek. Nie kwestionowano żadnej z badanych próbek.

Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego

W roku 2023 liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się i nadal wynosi 2. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole w 2 zakładach. W jednym przypadku zakład został oceniony na podstawie obowiązujących arkuszy, w obydwu przypadkach ustalono niskie ryzyko. Jeden z działających zakładów prowadzi produkcję środków spożywczych z surowców ekologicznych. Sprzedaż tych produktów odbywa się przede wszystkim drogą internetową. Drugi z zakładów prowadzi działalność usługową dla indywidualnych klientów oraz produkuje i wprowadza do obrotu produkty przemiału żyta. Dodatkowo prowadzona jest działalność związana z usługowym dosuszaniem kukurydzy. Nadzór nad zakładem prowadzony jest wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną, z uwagi na przeznaczanie produktów ubocznych na cele paszowe.

W trakcie kontroli w zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości. Z zakładów prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów zbożowych pobrano do badania 3 próbki. W badanym zakresie ich jakość nie budziła zastrzeżeń. W tej grupie obiektów nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości.

Wytwórnice makaronów

Liczba obiektów w tej grupie nie zmieniła się w stosunku do roku poprzedniego. W ewidencji pozostają dwie niewielkie wytwórnice, z czego właściciel jednego zakładu zawiesił produkcję. W 2023 roku skontrolowano i oceniono na podstawie arkusza 1 zakład. Produkcja w drugim zakładzie jest niewielka, prace odbywają się częściowo ręcznie. Sprzedaż produktów jest prowadzona na miejscu w zakładzie oraz poprzez własny dowóz do klientów. W obu zakładach opracowano i wdrożono system kontroli wewnętrznej oparty na zasadach HACCP. Nie odnotowano interwencji dotyczących działalności wytwórni makaronów.

Wytwórnice wyrobów cukierniczych

Nadzorem objęty jest jeden zakład prowadzący działalność w zakresie produkcji cukierniczej, w stosunku do roku poprzedniego stan ten nie zmienił się. W obiekcie przeprowadzono w trakcie roku trzy kontrole. Zakład ten produkuje szeroki asortyment drobnych wyrobów cukierniczych. Jakość produkowanych wyrobów poddawana jest na bieżąco kontroli laboratoryjnej. Stan sanitarny i techniczny zakładu został oceniony jako zgodny z wymogami. W zakładzie

tym wdrożono system HACCP z pełną identyfikowalnością produktu gotowego. W roku 2023 zakład kontynuował wysyłanie swoich wyrobów na rynki zagraniczne, także poza Unię Europejską co wiązało się z wydawaniem przez PPIS w Brodnicy świadectw spełnienia wymagań przez wyrób przekraczający granicę. Surowce wykorzystywane do produkcji są kontrolowane na etapie przyjęcia do magazynu, wszystkim surowcom towarzyszą świadectwa jakości. W ramach nadzoru bieżącego pobrano do badania jedną próbkę surowców, jej jakość nie została zakwestionowana.

Producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny i dostawcy bezpośredni

W tej grupie obiektów ewidencjonowanych jest 388 gospodarstw. Liczba ta systematycznie wzrasta, z uwagi na wpisywanie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS nowych producentów pierwotnych. Duża część rolników zgłasza tylko produkcję pierwotną zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków lub innych środków spożywczych, których produkcja nie wymaga zachowania szczególnych warunków sanitarnych.

W grupie obiektów zajmujących się produkcją pierwotną, sprzedają bezpośrednio i RHD wpisane są trzy podmioty. W bieżącym roku zarejestrowano jeden nowy podmiot prowadzący działalność RHD, w ramach której odbywa się produkcja pierwotna, magazynowanie i sprzedaż owoców i warzyw. Właściciel drugiego gospodarstwa prowadzi na niewielką skalę tłoczenie oleju z konopi pochodzącej z własnej uprawy. Tłoczony olej zużywany jest na własne potrzeby lub sprzedawany w ramach sprzedaży bezpośredniej. Trzeci podmiot działający w ramach RHD zajmuje się produkcją soków z własnych owoców, które nie zostają sprzedane w sprzedaży bezpośredniej.

Gospodarstwa rolne ujmowane są nielicznie w harmonogramach kontroli, w związku, z czym z tej grupy skontrolowano tylko 13 podmiotów. Przeprowadzono łącznie 13 kontroli, z czego 6 podmiotów oceniono na podstawie arkuszy. W gospodarstwach przeprowadzane były kontrole między innymi związane z poborem do badania próbek surowców roślinnych (3 próbki) oraz w ramach współpracy z przedstawicielami innych inspekcji. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień sanitarnych i technicznych, w tej grupie zakładów nie wydawano decyzji administracyjnych.

Producenci żywności w warunkach domowych

W roku 2023 pod nadzorem pozostaje 5 zakładów. Przeprowadzono 2 kontrole w zakładach z tej grupy, jeden zakład zawiesił działalność produkcyjną na czas nieokreślony. Działalność wszystkich kuchni domowych ograniczona jest do produkcji ciast na bezpośrednie zamówienie klientów. Przed wpisaniem zakładów do rejestru została przeprowadzona kontrola dokumentów, podczas której zweryfikowano opracowany system kontroli wewnętrznej. Właściciele przedstawili założenia technologiczne produkcji, stanowiska pracy, zabezpieczenia przed zanieczyszczeniami wtórnymi oraz wyniki badania próbnych partii ciasta. Przeprowadzono kontrole w zakładach działających. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Inne wytwórnie żywności

W 2023 roku w tej grupie pozostały dwa obiekty. Nie zaplanowano do kontroli żadnego zakładu z tej grupy. Jeden z zakładów zajmuje się produkcją i dystrybucją karmelowej masy cukierniczej - kajmak oraz termostabilnych kremów cukierniczych – polkremy. Odbiorcą produktów są przede wszystkim zakłady żywienia zbiorowego, producenci środków spożywczych, a także w niewielkich ilościach klienci indywidualni. Drugi z zakładów prowadzi działalność usługową dla innych producentów żywności. Jest to zakład konfekcjonowania środków spożywczych zajmujący się pakowaniem środków spożywczych suchych. Na przedsiębiorców z tej grupy nie nakładano mandatów, nie wydawano też decyzji administracyjnych.

3.2.2. Obiekty obrotu żywnością

Sklepy spożywcze

Jest to najliczniejsza grupa obiektów. W roku 2022 nadzorem objęto 225 obiektów, natomiast w roku 2023 w tej grupie ewidencjonowano 217 sklepów. Skontrolowano 123 obiekty, natomiast na podstawie arkuszy oceniono 92 sklepy, przeprowadzono łącznie 164 kontrole. W trakcie roku zatwierdzenie uzyskało 17 przedsiębiorców planujących prowadzić działalność handlową. Na terenie nadzorowanym przez PPIS w Brodnicy nie działa żaden hipermarket. W dwóch sklepach prowadzony jest rozbiór półtuszy i produkcja wyrobów mięsnych wprowadzanych do obrotu na terenie własnych sklepów lub dostarczanych do innych obiektów. Dodatkowo w jednym z nich prowadzona jest działalność polegająca na wypieku chleba i drobnego pieczywa. Obiekty te nadzorowane są wspólnie z Inspekcją Weterynaryjną. Działalność produkcyjna w obydwu zakładach jest oddzielona od handlowej poprzez zastosowanie odrębnych pomieszczeń, zarówno magazynowych, produkcyjnych, jak i socjalnych dla zatrudnionych pracowników. W tej grupie nadzorem objęto 31 istniejących supermarketów tj. sklepów o pow. handlowej powyżej 400 m². Supermarkety działające na terenie powiatu należą przede wszystkim do dużych sieci handlowych oraz 8 z nich należy do przedsiębiorców z Brodnicy. Obserwuje się coraz bardziej tendencje skupiania handlu w dużych, sieciowych sklepach kosztem małych, często prowadzonych tylko przez właścicieli placówek. Właściciele nie wytrzymują konkurencji, co zmusza ich do likwidacji swoich sklepów.

Systematycznie poprawie ulega stan techniczny placówek oraz warunki przechowywania artykułów spożywczych. Mają na to wpływ wymagania stawiane przy zgłaszaniu nowych obiektów. Prowadzone przez pracowników sekcji zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przy współdziałaniu pracowników sekcji NHŻ uzgadnianie projektów technicznych i technologicznych eliminuje powstawanie obiektów niedostosowanych do obowiązujących przepisów.

W konsekwencji stwierdzonych podczas kontroli sklepów nieprawidłowości:

- nałożono 4 decyzje dotyczące poprawy stanu technicznego, w których nakazano doprowadzenie do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany (3 przypadki), podłogi (1 obiekt), sufitów (3 przypadki) oraz po jednym przypadku zakwestionowano stan sanitarno-techniczny drzwi w pomieszczeniach, stan wyposażenia sklepu, brak wystarczającej powierzchni magazynowej, brak właściwych warunków gromadzenia odpadów. Większość obowiązków wykonano w roku sprawozdawczym, co potwierdzono podczas kontroli sprawdzających.

W związku z informacją uzyskaną od klientów przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w sklepie spożywczym. Informacja ta dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarnego regału ekspozycyjnego z pieczywem. Osoba interweniująca podejrzewała obecność odchodów gryzoni na półce z pieczywem. Interwencja nie została potwierdzona podczas przeprowadzonej kontroli.

Jakość środków spożywczych wprowadzanych do obrotu potwierdzana była poprzez pobór próbek do badania. Z tej grupy obiektów pobrano 126 próbek środków spożywczych. Żadna ze zbadanych próbek nie została zakwestionowana z uwagi na jakość zdrowotną. Wdrożono zasady GHP i systemu HACCP, który w małych obiektach ograniczono do przestrzegania zasad GHP z przeprowadzoną analizą zagrożeń.

Kioski spożywcze

Z ogólnej liczby 8 kiosków dwa zlokalizowane są na terenie targowiska. Jeden zajmuje się sprzedażą mięsa i jego przetworów, natomiast w drugim do obrotu wprowadzane są środki spożywcze z różnych grup, przede wszystkim owoce i warzywa. Liczba kiosków w stosunku

do roku 2022 zwiększyła się o 1. Przeprowadzono łącznie 5 kontroli w 5 zakładach. Systematycznie poprawie ulega stan techniczny placówek oraz warunki przechowywania artykułów spożywczych. Na przedsiębiorców prowadzących działalność w tej grupie obiektów nie nakładano mandatów karnych oraz decyzji. W kiosku działającym na terenie targowiska pobrano do badania jedną próbkę, w badaniu stwierdzono jej właściwą jakość.

Apteki

W rejestrze zakładów wpisanych jest 25 obiektów z tej grupy. Są to apteki i punkty apteczne, które obok swojej podstawowej działalności prowadzą sprzedaż środków spożywczych opakowanych jednostkowo przez producentów i nie wymagają warunków chłodniczych przechowywania. W tej grupie skontrolowano 8 obiektów, przeprowadzono 8 kontroli. Pobrano do badania 3 próbki, których jakość zdrowotna nie została zakwestionowana. Na podstawie otrzymywanych od PWIS w Bydgoszczy informacji na bieżąco uaktualniany jest rejestr aptek prowadzących działalność w powiecie.

Magazyny hurtowe

W roku sprawozdawczym w ewidencji było 20 magazynów hurtowych, w stosunku do roku 2022 liczba tych zakładów nie zmieniła się. W roku sprawozdawczym zatwierdzenie uzyskał 1 przedsiębiorca zamierzający prowadzić działalność hurtowni spożywczej. W 2023 przeprowadzono łącznie 29 kontroli w 15 zakładach. Oceniono na podstawie obowiązujących arkuszy 15 obiektów z tej grupy. Stan techniczny i sanitarny hurtowni oceniano jako zgodny z obowiązującymi przepisami we wszystkich obiektach, co nie uległo zmianie od roku 2022.

Znaczna część magazynów oferuje do obrotu szeroki zakres asortymentowy artykułów spożywczych, a pozostałe produkty z wybranych branż. Pod nadzorem pozostają, m.in. 2 hurtownie mięsa i przetworów mięsnych, 1 hurtownia ryb, 1 hurtownia nabiałowa i mrożonek, 4 hurtownie owocowo-warzywne oraz 4 hurtownie napojów zimnych i alkoholowych. Nadzór we wszystkich zakładach prowadzony jest przez PIS bez udziału Inspekcji Weterynaryjnej. W magazynach zapewnione są właściwe warunki przechowywania dla poszczególnych grup środków spożywczych. Hurtownie w większości dysponują własnym transportem dowożąc towar do sklepów. Wszystkie hurtownie prowadzą działalność na niewielką skalę obsługując klientów z okolicznych miejscowości.

Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli:

- w jednym zakładzie prowadzone jest postępowanie związane ze stwierdzeniem w poprzednich latach niewłaściwego stanu technicznego podłogi,
- w jednym przypadku nałożono decyzję nakazującą wydzielenie strefy przyjęć i dystrybucji towarów oraz wdrażania systemu HACCP.

Z tej grupy obiektów pobrano do badania łącznie 11 próbek środków spożywczych. Wszystkie próbki oceniono jako zgodne z obowiązującymi przepisami. Nie odnotowano interwencji dotyczących działalności magazynów spożywczych.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W tej grupie wpisane są dwa obiekty. Jeden z nich zajmuje się wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych opakowanych jednostkowo, niewymagających temperatury chłodniczej. Przedsiębiorca prowadzi sprzedaż z samochodu do tego przystosowanego. Handel prowadzi na targowiskach i miejscach wyznaczonych do handlu w różnych miejscowościach powiatu brodnickiego i ościennych. Drugi obiekt to sezonowo działający namiot handlowy. Do obrotu wprowadzane są przede wszystkim sezonowe owoce i warzywa nabywane od okolicznych producentów pierwotnych lub z hurtowni. Działalność namiotu prowadzona jest w miesiącach wiosennych i letnich. Nie przeprowadzono kontroli w tej grupie obiektów. Nie odnotowano interwencji dotyczących działalności obiektów ruchomych i tymczasowych.

Środki transportu

Środki transportu służące do przewozu artykułów spożywczych poddawane są ocenie w trakcie kontroli zakładów, do których należą. Decyzje zatwierdzające środki transportu wydawane są tylko w przypadkach firm zajmujących się wyłącznie transportem żywności. W roku 2023 zatwierdzono jedną firmę transportową. W ewidencji obiektów w 2022 roku znajdowało się 20 firm przewożących żywność, w 2023 natomiast liczba ta zwiększyła się do 21. W tej grupie podmiotów przeprowadzono dwie kontrole, uwag podczas kontroli nie wniesiono.

Inne obiekty obrotu żywnością

W 2022 roku w tej grupie ewidencjonowano 43 obiekty. W 2023 w tej grupie obiektów były 46 podmiotów, które oprócz działalności podstawowej prowadzą sprzedaż środków spożywczych opakowanych jednostkowo przez producentów i nie wymagających warunków chłodniczych przechowywania. Wpisano tu między innymi pięć podmiotów sprzedających żywność za pośrednictwem Internetu, pięć saloników prasowych, dwa sklepy zielarskie oraz inne obiekty. We wszystkich przypadkach wpisu dokonano na wniosek stron bez dokonywania kontroli odbiorowej. Ponadto do rejestru zakładów podlegających kontroli organów PIS wpisano także na wniosek Poczty Polskiej S.A. z siedzibą w Warszawie 11 urzędów pocztowych działających na terenie powiatu brodnickiego oraz dwóch przedsiębiorców posiadających urządzenia dystrybucyjne. W tej grupie obiektów przeprowadzono 8 kontroli, w 5 zakładach. Nie nakładano decyzji administracyjnych i mandatów.

3.2.3. Obiekty żywienia zbiorowego

Zakłady żywienia zbiorowego otwarte (*restauracje*)

W roku sprawozdawczym objęto nadzorem 48 obiektów żywienia zbiorowego otwartego (*restauracje*). W stosunku do roku 2022 ich liczba zmniejszyła się o 2. Skontrolowano łącznie 40 zakładów, w których przeprowadzono 40 kontroli. W 35 przypadkach dokonano kontroli z oceną zakładu na podstawie obowiązujących arkuszy, we wszystkich przypadkach ryzyko ustalono na poziomie średnim. W 2023 roku dokonano zatwierdzenia dwóch zakładów, a w przypadku 7 zakładów wydano zatwierdzenie z uwagi na zmianę zakresu prowadzonej działalności. Część zakładów spełnia warunki do podjęcia działalności w zakresie prowadzenia cateringu jako dodatkowej formy sprzedaży swoich wyrobów. W 2023 ta forma prowadzenia sprzedaży była bardzo popularna. We wszystkich zakładach zapewnione są warunki do przechowywania surowców, półproduktów i gotowych wyrobów. Używane surowce były poddawane kontroli pod względem jakości, pochodzenia, terminów przydatności do spożycia. Z uwagi na obecne zagrożenia zwracano szczególną uwagę na postępowanie z surowymi odpadami mięsnymi, higienę produkcji i dystrybucji oraz warunki transportu. Podczas kontroli właścicieli poucza się o zalecanym, właściwym odkładaniu próbek pokarmowych podawanych w czasie zorganizowanych imprez potraw, pomimo braku takiego obowiązku w przepisach prawnych.

Nieprawidłowości stwierdzane podczas kontroli:

- w dwóch zakładach stwierdzono niewłaściwy stan techniczno-sanitarny ścian i sufitów, a dodatkowo w jednym z nich zakwestionowano stan drzwi, posadzki oraz układ pomieszczeń. W obydwu przypadkach nałożono decyzje administracyjne.

Na działalność zakładów żywienia otwartego nie wpłynęły żadne interwencje.

Zakłady małej gastronomii, ruchome i tymczasowe

W tej grupie skontrolowano 30 podmiotów z ogólnej liczby w ewidencji 56. Przeprowadzono łącznie 42 kontrole. W tej grupie obserwuje się bardzo często zmiany właściciela, asortymentu sprzedaży, rozszerzenie lub ograniczenie zakresu prowadzonej działalności. Dużą

część z tej liczby stanowią zakłady, w których nie prowadzi się działalności żywieniowej, a przedmiotem działalności jest podawanie napojów zimnych i alkoholowych oraz sprzedaż niewielkiego asortymentu przekąsek opakowanych jednostkowo przez producenta. W tych zakładach potrawy przygotowywane są najczęściej z półproduktów i mrożonek, rzadziej włączane są do produkcji surowe warzywa i owoce. We wszystkich zakładach zapewnione są ustępy dla konsumentów.

W tej grupie obiektów w 2023 roku stwierdzono jeden przypadek nieprawidłowości związanej z niewłaściwym stanem sanitarnym i technicznym sufitów i ścian oraz brakiem wody przy umywalce w toalecie dla klientów, nałożono decyzję administracyjną nakazującą poprawę stanu. Część z zakładów ewidencjonowanych w tej grupie działa sezonowo na terenie ośrodków wypoczynkowych. W zakładach, w których nie produkuje się posiłków przygotowywana dokumentacja kontroli wewnętrznej ogranicza się do wdrożenia zasad GHP bez konieczności pełnego opracowania systemu HACCP.

Agroturystyki

W tej grupie obiektów wpisano podmioty, które prowadzą działalność agroturystyczną, w zakresie wynajmowania gościom pokoi oraz świadczenia dla nich usług żywieniowych. Obecnie w rejestrze jest 8 obiektów w tej grupie. Zakłady, w których działalność żywieniowa rozszerzona jest do prowadzenia imprez okolicznościowych lub obsługi klientów z zewnątrz zostały zatwierdzone i wpisane do rejestru w grupie restauracje. W roku 2023 nie skontrolowano żadnego zakładu w tej grupie. Na działalność gospodarstw agroturystycznych w zakresie świadczenia usług żywieniowych nie wpłynęły żadne interwencje.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Stołówki pracownicze

W 2023 roku w rejestrze zakładów podlegających kontroli organów PIS wpisane były trzy stołówki pracownicze działające na terenie zakładów pracy. W roku 2023 nie skontrolowano żadnego zakładu w tej grupie. Działalność prowadzona jest w zakresie przygotowywania posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych oraz przygotowywania dla pracowników napojów gorących. W stołówkach przygotowywane są posiłki obiadowe dla pracowników. Zapewniono wszystkie konieczne warunki do prowadzenia tego typu działalności. Stanowiska pracy zostały wyposażone w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych posiłków.

Bufety w zakładach pracy

W tej grupie obiektów wpisane są 3 zakłady, co nie zmieniło się w stosunku do roku 2022. Skontrolowano 1 obiekt, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego wyposażenia oraz jego lokalizacji. W konsekwencji nałożono decyzję administracyjną zobowiązującą do poprawy stanu. Nadzorowane bufety prowadzone są przez prywatnych przedsiębiorców na terenie dużych zakładów pracy. Bufety oferują klientom posiłki obiadowe, jak również dania tzw. fast food. W jednym bufecie posiłki przygotowywane są z surowców podstawowych, do jednego bufetu właściciel dowozi posiłki z własnej restauracji.

Stołówki w ośrodkach wczasowych

Liczba stołówek nadzorowanych w 2023 roku wynosi 5, skontrolowano wszystkie obiekty, przeprowadzono łącznie 5 kontroli. Wszystkie obiekty zostały ocenione na podstawie arkuszy oceny, zakwalifikowano je do kategorii ryzyka średniego. Przygotowanie stołówek do sezonu turystycznego oceniono w trakcie kontroli przed wzmożonym ruchem turystycznym.

Cztery ośrodki to placówki prywatne, gdzie właściciele są zainteresowani podnoszeniem standardu swoich usług, zarówno w części hotelowej, jak i żywieniowej. Jeden z ośrodków należy do PTTK, w miarę możliwości prowadzone są prace poprawiające warunki techniczne i sanitarne obiektu. Stan sanitarny i techniczny w tej grupie obiektów oceniono we wszystkich zakładach jako zgodny z wymogami. W trakcie kontroli przeprowadzonych w 2023 roku nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących funkcjonowania obiektów żywieniowych w tej grupie. Kontrola wewnętrzna prowadzona jest zgodnie z opracowanymi i wdrożonymi instrukcjami opartymi na zasadach HACCP. Usługi żywieniowe świadczone są przede wszystkim dla mieszkańców ośrodków. W części obiektów dodatkowo organizowane są też imprezy okolicznościowe na bazie stołówek i istniejącego zaplecza kuchennego.

Wypoczynek dla gości oferują także obiekty hotelowe i pensjonaty. W zakładach tych żywienie gości organizowane jest na bazie funkcjonujących restauracji. Nie wlicza się ich do ośrodków wypoczynkowych, stanowią jednak coraz częściej wybierane przez gości miejsca wypoczynku. Obiekty te prowadzą działalność całoroczną.

W 2023 nie nałożono żadnego mandatu na przedsiębiorców prowadzących działalność w stołówkach ośrodków wypoczynkowych.

Blok żywienia w szpitalu

W ramach nadzoru sanitarnego nad blokiem żywieniowym szpitala w 2023 roku przeprowadzono jedną kontrolę. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości technicznych i sanitarnych. Jakość żywienia w ciągu roku była oceniana na podstawie przygotowanego przez dietetyka jadłospisu, żywienie oceniono jako dobre. Żywienie prowadzone jest w formie cateringu. Posiłki dowożone są przez zewnętrzną firmę, naczynia od pacjentów myte są w kuchniach szpitalnych. Na oddziałach wyznaczone są osoby zajmujące się dystrybucją posiłków. Pacjenci mają możliwość przygotowania sobie napojów oraz przechowywania własnych, opakowanych i oznakowanych środków spożywczych w lodówkach do tego celu przeznaczonych. W 2023 roku nie odnotowano zatruc pokarmowych w szpitalu, nikt nie zgłaszał uwag do jakości żywienia pacjentów w szpitalu.

Stołówki w domach pomocy społecznej

W 2023 roku pod nadzorem było pięć obiektów, z których jeden przygotowuje posiłki we własnym zapleczu kuchennym, w przypadku czterech obiektów żywienie odbywa się w formie cateringu. Działalność tych placówek w części żywieniowej ograniczona jest do podawania posiłków dostarczanych przez firmę zewnętrzną, przygotowywania niewielkiej ilości posiłków z wykorzystaniem gotowych produktów (np. kanapki) oraz mycia naczyń stołowych. Posiłki dowożone są z placówek będących pod stałym nadzorem PPIS w Brodnicy. Skontrolowano cztery placówki. Trzy z nadzorowanych obiektów działają w ramach domów dziennego pobytu. Cztery zakłady zostały ocenione na poziomie średniego ryzyka, jeden jako ryzyko niskie.

Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka

W 2023 roku na terenie powiatu działały cztery żłobki, dwa prowadzone przez urzędy gmin dla niewielkiej grupy dzieci, dwa zlokalizowane w Brodnicy prowadzone przez osobę prywatną. Żywienie we wszystkich placówkach odbywa się na zasadzie cateringu. Miejsca przyjęcia i dystrybucji posiłków oraz zmywalnie naczyń stołowych zostały zatwierdzone przez PPIS w Brodnicy. W przypadku stosowania żywienia butelkowego smoczki i butelki dostarczane są przez rodziców. Placówki wyposażono w urządzenia do dezynfekcji smoczków. Żywienie w żłobkach realizowane jest przez przedsiębiorców na podstawie umowy, która przewiduje bilansowanie jadłospisu pod względem zapewnienia właściwego poziomu dostarczania

dzieciom podstawowych składników pokarmowych i energii. Przeprowadzono łącznie 4 kontrole w 2 zakładach. Wszystkie placówki sklasyfikowano na poziomie ryzyka średniego. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Na działalność żywieniową placówek żłobkowych nie wpłynęły żadne interwencje.

Stołówki szkolne

W 2023 r. objęto nadzorem 40 stołówek szkolnych, z których skontrolowano 21 placówek. Przeprowadzono łącznie 22 kontrole. Realizowane jest w nich dożywianie dzieci. Obecnie tylko w dwóch placówkach posiłki przygotowywane są na miejscu. Do pozostałych obiektów posiłki dowożone są przez firmy zewnętrzne, w części przypadków dowożone wraz z posiłkami są także naczynia stołowe lub żywnie oferowane jest na naczyniach jednorazowego użytku. Stołówki, w których na miejscu w szkole przygotowywane są posiłki prowadzone są przez prywatnych przedsiębiorców. Próbkę pokarmową, w przypadku żywienia cateringowego odkładane są przez dostawców posiłków. W trakcie oceny jakości żywienia i dożywiania dzieci zwracano uwagę na realizację, przez osoby odpowiedzialne za żywnie, rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązującego w tym zakresie. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. W kioskach i sklepikach działających na terenie placówek oświatowych nie stwierdzono przypadków wprowadzania do obrotu środków spożywczych nieodpowiadających wymaganiom ww. rozporządzenia. W 2023 roku nie odnotowano żadnego zgłoszenia zatrucia pokarmowego w tej grupie obiektów. W sprawie niewłaściwego sposobu transportu posiłków do stołówki wpłynęła interwencja od rodzica dziecka szkolnego. Przeprowadzono kontrola nie potwierdziła zgłoszenia.

Stołówki w bursach i internatach

W 2023 r. objęto nadzorem 4 stołówki zlokalizowane na terenie miejsc noclegowych dla młodzieży uczącej się. Skontrolowano trzy zakłady, przeprowadzono łącznie 4 kontrole. We wszystkich placówkach posiłki przygotowywane są na miejscu. Zaplecza kuchenne dostosowano do potrzeb. Wszystkie sklasyfikowane stołówki zostały ocenione na podstawie obowiązujących przepisów na poziomie ryzyka średniego. Informowano kierownictwo internatów o zasadności odkładania próbek pokarmowych. W 2023 roku nie odnotowano żadnego zgłoszenia zatrucia pokarmowego w tej grupie obiektów. W sprawie niewłaściwego funkcjonowania stołówek nie wpłynęła żadna interwencja, nie nakładano także mandatów. W trakcie oceny jakości żywienia i dożywiania dzieci zwracano uwagę na realizację przez osoby odpowiedzialne za żywnie rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązującego w tym zakresie. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Poza rokiem szkolnym w tych miejscach bardzo często organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Wykorzystywana jest wówczas istniejąca infrastruktura zaplecza żywieniowego.

Stołówki koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdują się stołówki w czterech placówkach, w których organizowany jest wypoczynek dla dzieci i młodzieży. Jeden z tych obiektów prowadzony jest przez Wójta Gminy Bobrowo. W Domu Harcerza organizowane są półkolonie i zajęcia dzienne dla dzieci. W 2023 r. przeprowadzono łącznie 6 kontroli w 4 zakładach. Do trzech placówek posiłki dowożone są przez firmy zewnętrzne, w jednym przypadku dowożone wraz z posiłkami są także naczynia stołowe lub żywnie oferowane jest na naczyniach jednorazowego użytku. Stołówki zostały ocenione na poziomie ryzyka średniego. Poza tymi placówkami wypoczynek dzieci organizowany jest w obiektach, w których część żywieniowa podlega stałemu nadzorowi np. szkoły, bursy, hotele. W 2023 roku w zakresie funkcjonowania zaplecza żywieniowego nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Przeprowadzono jedną kontrolę w czasie akcji letniej

w kuchni obozowej stacji harcerskiej, która rozkładana jest tylko w sezonie letnim na czas trwania obozów. Miejsce jest przystosowane do tego typu działalności.

Stołówki w przedszkolach

Liczba obiektów w tej grupie w roku 2023 wyniosła 32, w tej grupie wpisane są stołówki przedszkolne oraz miejsca żywienia dzieci w punktach przedszkolnych i klubach dziecięcych. Duża część to placówki prowadzone przez prywatnych przedsiębiorców, w których opieką obejmuje się niewielkie grupy dzieci. Przeprowadzono łącznie 22 kontrole w 21 placówkach. W 24 obiektach żywienie dzieci odbywa się na zasadzie podawania posiłków dowożonych w formie cateringu. Wszystkie stołówki oceniono jako zgodne z obowiązującymi przepisami, ustalono ryzyko na poziomie średnim – 23 placówki oraz na poziomie niskim – 9 placówek. W trakcie kontroli oceniono teoretycznie jadłospisy. Nie odnotowano żadnych nieprawidłowości.

Stołówki w domach dziecka

Pod nadzorem PPIS w Brodnicy znajdują się dwa niewielkie, rodzinne domy dziecka. W domach tych posiłki przygotowywane są z wykorzystaniem surowców podstawowych. Przygotowaniem posiłków zajmują się zatrudnione osoby, dba się jednak o to, aby do prac w kuchni angażować także starszych mieszkańców domów. Stwarzana jest w miarę możliwości domowa atmosfera, dzieci mają stały dostęp do posiłków i napojów. Dyrekcja placówek dba o właściwe zaopatrzenie i bilansowanie posiłków pod kątem jakości zdrowotnej i żywieniowej. W placówkach nie przeprowadzono w roku 2023 żadnych kontroli, w sprawie jakości i sposobu żywienia dzieci nie wpływały żadne zawiadomienia.

Inne zakłady żywienia

W tej grupie wykazane są zakłady żywieniowe, które nie zostały zakwalifikowane do innych grup z uwagi na charakter prowadzonych przez nie działalności. Prowadzona działalność oparta jest na przygotowywaniu posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych w 4 placówkach. Ogólnie w 2023 roku nadzorowano z tej grupy 12 obiektów. Klientami w tych zakładach są grupy zamknięte, łatwe do zidentyfikowania przez organizatorów żywienia. Przeprowadzono łącznie 8 kontroli w 7 zakładach. W żadnym z zakładów nie stwierdzono nieprawidłowości. Dziesięć zakładów oceniono na poziomie ryzyka średniego, natomiast dwa jako ryzyko niskie. W sprawie niewłaściwej jakości posiłku (stwierdzony przez interweniującego włos w potrawie) wpłynęła do PPIS w Brodnicy interwencja. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła zgłoszenia, stwierdzono właściwy stan sanitarny pomieszczeń i wyposażenia oraz stosowanie przez pracowników odzieży ochronnej.

Zakłady usług cateringowych

W 2023 roku w tej grupie działalność prowadziły dwa zakłady. Przeprowadzono 1 kontrolę w zakładzie. W zakładach prowadzona jest produkcja posiłków z wykorzystaniem surowców podstawowych, gotowe posiłki z zakładów dostarczane są do klientów indywidualnych lub innych zakładów żywieniowych. Produkcja odbywa się na konkretne zamówienia osób korzystających z tych usług. W jednym zakładzie odbywa się produkcja posiłków pod potrzeby własnych obiektów tj. zakładu opiekuńczo-leczniczego i domu pomocy społecznej. Pomieszczenia kuchenne znajdują się w bliskim sąsiedztwie ww. zakładów. Właściciel ma możliwość dowozu gotowych posiłków do innych odbiorców. Kolejny z zakładów cateringowych produkujących posiłki w pełnym zakresie swoją produkcję uzależnia od zamówień klientów indywidualnych. Jest to najczęściej dostarczanie potraw na imprezy okolicznościowe lub odbiór pojedynczych posiłków na miejscu przez klientów.

Usługi cateringowe świadczą też zakłady żywienia otwartego, dla których jest to dodatkowa forma działalności.

3.2.4. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy działają dwa zakłady produkujące materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Jeden zakład - Cofresco Polska Sp. z o.o. zajmuje się produkcją i konfekcjonowaniem opakowań do żywności. Zakład ten traktowany jest jako producent opakowań. Cała produkcja wysyłana jest na rynki poza granicami Polski. Drugi z zakładów zajmuje się produkcją naczyń z surowców naturalnych zbożowych. Jest to niewielka produkcja w fazie rozwoju, jak dotychczas produkcja ta nie trafiła jeszcze do obrotu. Skontrolowano jeden z zakładów.

Przedmioty użytku wprowadzane są do obrotu przede wszystkim w hurtowniach i sklepach spożywczo-przemysłowych. W 2023 roku w rejestrze zakładów podlegających kontroli wpisana była jedna hurtownia zajmująca się sprzedażą opakowań do żywności oraz 27 punktów sprzedaży, które na wniosek właścicieli zostały wpisane do rejestru zakładów podlegających kontroli organów PIS. W miejscach tych do obrotu wprowadzane są materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością obok innych oferowanych do sprzedaży towarów. W obiektach tych przeprowadzono łącznie w trzech zakładach 3 kontrole, w trakcie których nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Do badania pobrano jedną próbkę. W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych i przedmiotów użytku

Ilość i rodzaj próbek żywności pobrana do badania była ściśle określona w harmonogramie poboru próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. W 2023 roku pracownicy Sekcji Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywnienia PSSE w Brodnicy pobrali ogółem do badania w ramach działalności nadzorczej 180 próbek środków spożywczych oraz 2 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Badania wykonywane były w laboratoriach określonych w planie poboru próbek. W wyniku badań nie zakwestionowano jakości zdrowotnej żadnej z badanych próbek. W 5 zbadanych próbkach ciast stwierdzono obecność bakterii *Bacillus cereus* w 1g na poziomach powyżej 105, próbki nie zostały zakwestionowane. W zakładzie przeprowadzono postępowanie mające na celu wyeliminowanie skażenia żywności.

Porównanie jakości zdrowotnej środków spożywczych pobranych do badania w latach 2021 – 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23. Porównanie jakości zdrowotnej środków spożywczych pobranych do badania w latach 2021 – 2023

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Ilość prób pobranych do badania ogółem	157	182	182
Ilość prób zakwestionowanych	7	13	0
Procent próbek zakwestionowanych	4,5 %	7,1 %	0 %

3.4. Kontrola graniczna

W 2023 roku PPIS w Brodnicy wydał 84 świadectw dotyczących jakości zdrowotnej eksportowanych partii środków spożywczych. Wysyłane poza granicę UE były wyroby czekoladowe, czekoladowane, ciastkarskie i galaretki z zakładu „Vobro” Sp. z o.o. Sp. k. Każdorazowo przed wydaniem świadectwa dokonywano kontroli dokumentacji. Ponadto wydano trzy świadectwa jakości zdrowotnej importowanej żywności. Świadectwa dotyczyły importowanego rzepaku z Ukrainy. Wydano 87 decyzji płatniczych, nakazujących uiszczenie opłaty za czynności przeprowadzone w ramach kontroli granicznej.

3.5. Nadzór nad „żywnością prozdrowotną”

W powiecie brodnickim nie działają zakłady produkujące żywność wymagającą powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego. Jeden zakład został wpisany do rejestru w 2022 roku w zakresie sprzedaży suplementów diety wprowadzanych do obrotu na terytorium Polski po raz pierwszy. W 2023 roku zakład ten, tj. firma FORTIS Medica Sp. z o.o. został na wniosek przedsiębiorcy zatwierdzony. Produkcja suplementów magazynowanych i sprzedawanych przez zakład FORTIS Medica Sp. z o.o. prowadzona jest przez firmę zewnętrzną. Na etykiecie produktu zaznaczono, że produkt został wyprodukowany dla firmy FORTIS Medica Sp. z o.o. Do Głównego Inspektora Sanitarnego przedsiębiorca złożył wnioski w sprawie wprowadzania do obrotu po raz pierwszy swoich produktów. Zgłoszono, od początku działalności, łącznie osiem produktów, które zostały wpisane do rejestru prowadzonego przez GIS. Obecnie w sprzedaży pozostał jeden produkt, tj. suplement diety Algal. W prowadzonym przez GIS rejestrze w uwagach dotyczących tego produktu wpisano informację, że powiadomienie wymaga uzupełnienia. Przedsiębiorca złożył uzupełnienie do Głównego Inspektoratu Sanitarnego w lipcu 2023 roku. Suplement wprowadzany jest do obrotu za pośrednictwem strony internetowej oraz w prywatnym gabinecie medycznym, należącym do firmy FORTIS Medica Sp. z o.o. W przypadku pozostałych siedmiu produktów zrezygnowano z ich wprowadzania do obrotu. Przeprowadzono wizję w zakładzie, w trakcie której nie stwierdzono na stanie wycofanych z obrotu produktów.

W minionym roku nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

W rejestrze produktów objętych powiadomieniem o pierwszym wprowadzaniu do obrotu prowadzonym przez Głównego Inspektoratu Sanitarnego znajdują się produkty zgłoszone przez firmę Vobro z Brodnicy. Producent zgłaszał je w minionych latach jako żywność wzbogacaną. W rejestrze brak jest wpisów o postępowaniu. Przedsiębiorca w minionych latach zrezygnował z ich produkcji o czym zawiadomił GIS. W 2023 roku PPIS w Brodnicy nie prowadził w tym zakresie żadnych działań.

3.6. Działania w ramach systemu RASFF

W ramach systemu RASFF przeprowadzono kontrole w sklepach i hurtowniach spożywczych. Kontrole przeprowadzane były zawsze w związku z otrzymanym z WSSE w Bydgoszcy zgłoszeniem. W ramach systemu przeprowadzono 11 kontroli. Towary stwierdzone w obrocie były wycofywane przez właścicieli zakładów, a ich wycofywanie było monitorowane przez PPIS w Brodnicy. Nie wydano żadnej decyzji nakazującej wycofanie produktów z obrotu. W 2023 roku PPIS w Brodnicy nie dokonał żadnego zgłoszenia kwestionowanego produktu do systemu RASFF.

3.7. Informacje dodatkowe

Współpraca z innymi jednostkami

- a) w 2023 roku w ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną pracownicy podjęli następujące działania :
 - PPIS w Brodnicy zgodnie z obowiązującym porozumieniem dwukrotnie przekazywał PLW w Brodnicy listy obiektów będących pod wspólnym nadzorem obu inspekcji,
 - w 2023 roku zorganizowano 3 spotkania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Brodnicy z przedstawicielami Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy, na których omawiano zagadnienia związane ze wspólnym nadzorem nad bezpieczeństwem żywności,
 - na jednym ze spotkań przedstawiciele obu inspekcji opracowali harmonogram kontroli zakładów będących pod wspólnym nadzorem,

- przeprowadzono wspólne kontrole ww. zakładów;
- Powiatowy Lekarz Weterynarii w Brodnicy przekazał do PSSE w Brodnicy informację w sprawie interwencji dot. hurtowni ryb w Brzoziu oraz działania podjęte w tym zakresie;
- Inspekcja Weterynaryjna przekazała informacje Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Brodnicy dotyczące prowadzenia przez podmiot działalności handlowej bez złożenia wymaganego wniosku o wpis zakładu do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS;
- b) w ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy przeprowadzana jest corocznie kontrola zakładu produkującego żywność dla jednostek wojskowych. W roku 2023 przeprowadzono kontrolę w zakładzie Unifreeze Sp. z o.o. w Miesiączkowie w innych terminach, Inspekcje wymieniły się sporządzonymi z kontroli protokołami;
- c) na podstawie porozumienia z Państwową Inspekcją Handlową:
 - przesłano za pośrednictwem PWIS w Bydgoszczy listę obiektów produkujących i/lub wprowadzających do obrotu środki spożywcze oraz materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością,
 - raz w miesiącu, do czasu odwołania, przesyłane były informacje dotyczące naruszenia obowiązujących przepisów w zakresie bezpieczeństwa żywności związanego z artykułami spożywczymi;
- d) w zakresie realizacji „Planu działania na 2023 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w ramach porozumienia w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego” przeprowadzono wspólnie 3 kontrole w gospodarstwach rolnych zajmujących się produkcją pierwotną;
- e) w ramach współpracy z innymi sekcjami w PSSE w Brodnicy pracownicy Sekcji NHŻ:
 - biorą udział w uzgadnianiu i ocenie projektów wspólnie z pracownikami NNZ,
 - wspólnie z pracownikiem NPZ prowadzą akcje informacyjne dot., m.in. zapobiegania zatruciom pokarmowym w okresie pierwszych komunii i letniego wypoczynku, czytania etykiet środków spożywczych, bezpiecznego grzybobrania,
 - w ramach współpracy z komórką NHD przeprowadzane były kontrole turnusów letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

W powiecie brodnickim nie działa żaden zakład przetwórstwa grzybów, obrót grzybami leśnymi prowadzony jest na terenie Targowiska Miejskiego w Brodnicy, gdzie zatrudniony jest klasyfikator grzybów oraz w obiektach obrotu i zakładach żywieniowych pozostających pod stałym nadzorem sanitarnym. Nadzór nad obrotem grzybami oraz poradnictwo w tym zakresie prowadzi zatrudniony w PSSE w Brodnicy grzyboznawca. Nie odnotowano zatrucia grzybami.

Na terenie powiatu brodnickiego nie działają zakłady produkujące suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia. Nadzór nad tymi grupami żywności prowadzony jest tylko w miejscach obrotu. W minionym roku nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

3.8. Interwencje

- W 2023 roku do PSSE w Brodnicy wpłynęły interwencje klientów dotyczące:
- sklepów spożywczych – 1 interwencja dotycząca niewłaściwego stanu sanitarnego regału ekspozycyjnego z pieczywem. Osoba interweniująca podejrzewała obecność odchodów gryzoni na półce z pieczywem. Interwencja nie została potwierdzona podczas przeprowadzonej kontroli;

- hurtowni spożywczej – 1 interwencja dotycząca przechowywania w magazynie surowców wykorzystywanych do produkcji w zakładzie. Interwencja została przekazana przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Brodnicy;
- stołówki szkoły podstawowej – 1 interwencja dot. niewłaściwych warunków transportu posiłków. Kontrola nie potwierdziła zgłoszonych informacji;
- innego zakładu żywienia – 1 interwencja dot. zanieczyszczenia włosem posiłku. Kontrola nie potwierdziła zgłoszonej interwencji.

3.9. Wnioski

Stan sanitarny obiektów żywnościowych i żywieniowych w roku 2023 w stosunku do roku 2022 nie uległ dużym zmianom. Dotyczy to zarówno obiektów produkujących, jak i wprowadzających żywność do obrotu. Systematyczną nieznaczną poprawę obserwuje się od kilku lat. Osoby prowadzące działalność w tym zakresie coraz częściej podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju branżowych szkoleniach. Skutkuje to lepszą znajomością zagadnień z zakresu higieny produkcji i obrotu żywnością, a co z tym jest związane także poprawą bezpieczeństwa zdrowotnego żywności.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu będzie kontynuowany nadzór sanitarny, ze szczególnym naciskiem na prace związane z wdrażaniem systemów GMP/GHP oraz systemu HACCP. W bieżącej pracy nadzorczej pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej szczególną uwagę zwracać będą na:

- propagowanie właściwych zachowań u osób zajmujących się produkcją żywnością i obsługą klientów w celu zminimalizowania ryzyka szerzenia się chorób zakaźnych, a w szczególności przenoszonych drogą pokarmową;
- zachowanie łańcuchów chłodniczych na wszystkich etapach drogi od surowca do gotowego produktu,
- wyeliminowanie krzyżowania się dróg technologicznych tzw. brudnych i czystych w obiektach produkcyjnych i żywieniowych,
- właściwą higienę na stanowiskach pracy i personelu zatrudnionego w kontakcie z żywnością.

**WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE
ŚRODOWISKA PRACY,
NADZÓR NAD CHEMIKALIAM I,
ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI I NOWYMI
SUBSTANCJAMI PSYCHOAKTYWNYMI
ORAZ PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI**

4. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy, nadzór nad chemikaliami, środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz produktami kosmetycznymi

Zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy na 2023 rok” do głównych kierunków działania w zakresie higieny pracy należało:

- ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy,
- sprawowanie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami, produktami kosmetycznymi,
- sprawowanie nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz środkami zastępczymi.

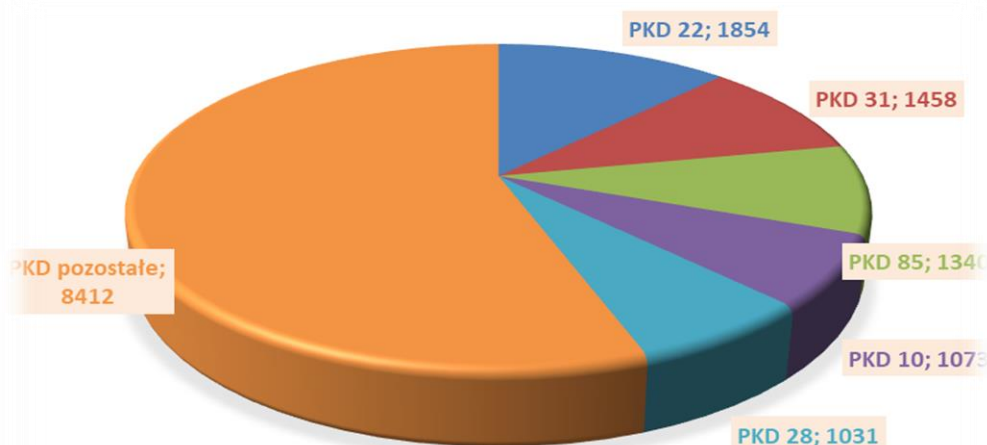
4.1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Ewidencja Wielosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy na dzień 31 grudnia 2023 r. obejmowała 449 zakładów pracy zatrudniających ogółem 15168 pracowników (w 2022 r. - 472 zakłady zatrudniające 15312 pracowników).

Największą liczbę zatrudnionych odnotowano w działalności ujętej w następujących działach Polskiej Klasyfikacji Działalności:

- PKD 22 – Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – 1854 zatrudnionych,
- PKD 31 – Produkcja mebli – 1458 zatrudnionych,
- PKD 85 – Edukacja – 1340 zatrudnionych,
- PKD 10 – Produkcja artykułów spożywczych – 1073 zatrudnionych,
- PKD 28 – Produkcja maszyn i urządzeń – 1031 zatrudnionych.

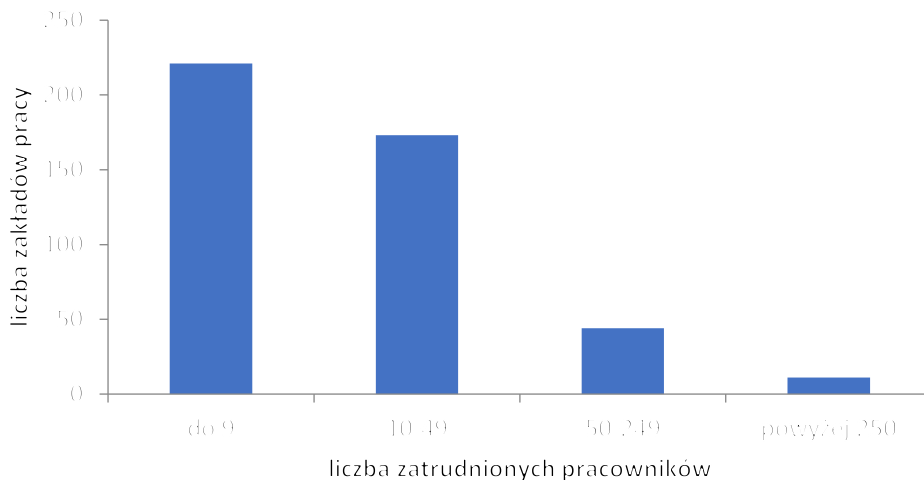
Wykres 8. Działalności, w których stwierdzono największe zatrudnienie wg PKD

Wśród zewidencjonowanych zakładów pracy dominują firmy małe – zatrudniające do 9 pracowników. Strukturę zakładów pracy w ewidencji Wielosobowego Stanowiska Pracy ds.

Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy PSSE w Brodnicy w 2023 r. wg liczby zatrudnionych pracowników ukazano na wykresie 9.

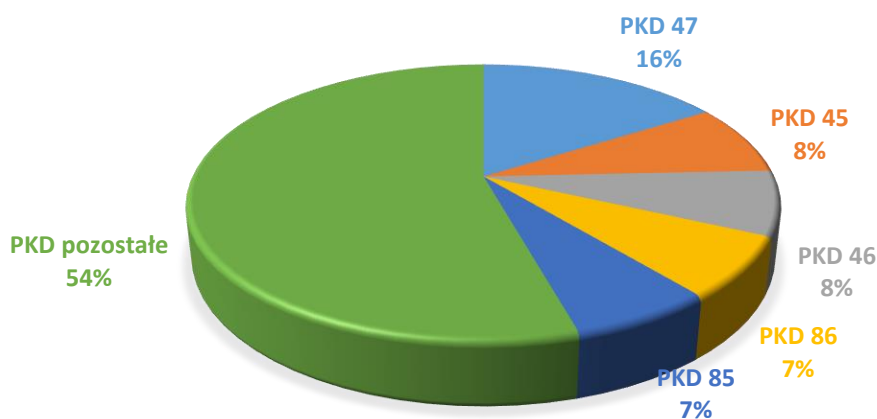
Wykres 9. Struktura zakładów pracy w ewidencji Wielosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy PSSE w Brodnicy w 2023 r.

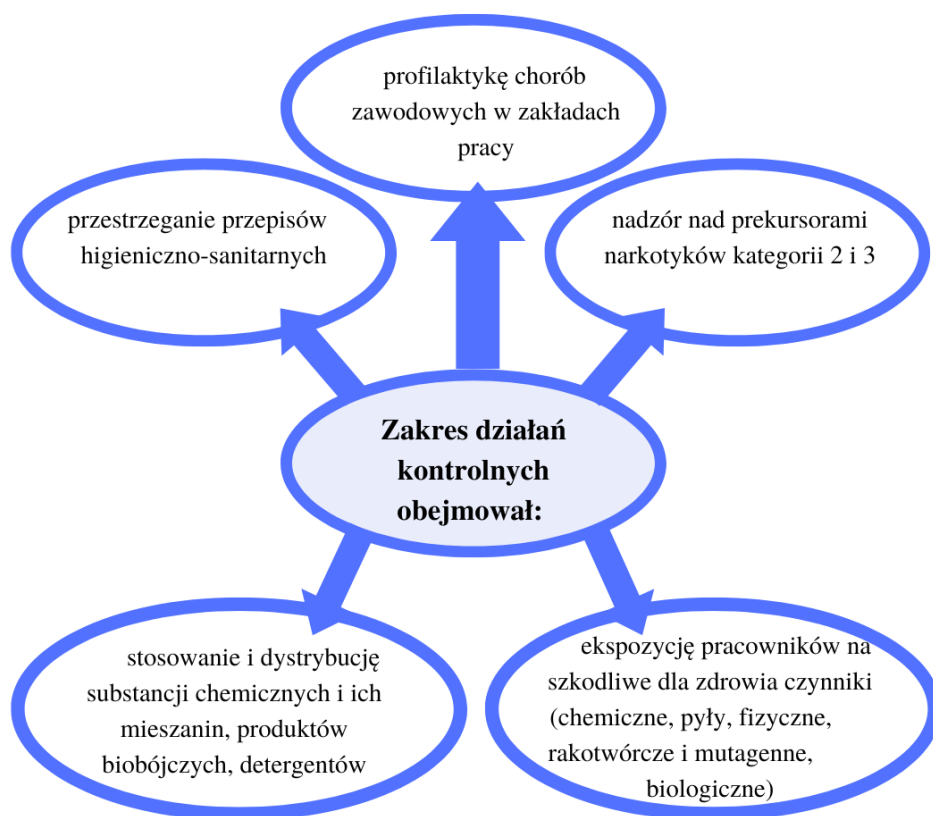
Na terenie powiatu brodnickiego dominowały następujące branże:

- handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (PKD 47) – 72 zakłady,
- handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych (PKD 45) – 37 zakładów,
- handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (PKD 46) – 34 zakłady,
- usługi w zakresie opieki zdrowotnej (PKD 86) – 32 zakłady,
- edukacja (PKD 85) – 30 obiektów.

Wykres 10. Branże dominujące na terenie powiatu brodnickiego wg PKD w 2023 r.

W 2023 r. przeprowadzono 71 kontroli u 59 pracodawców zatrudniających łącznie 5204 pracowników (w 2022 r. – 55 kontroli w 46 zakładach zatrudniających 4682 pracowników).

Narażenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

Czynniki szkodliwe dla zdrowia występujące w procesie pracy – to czynniki, których oddziaływanie na pracownika prowadzi lub może prowadzić do powstania choroby zawodowej lub innego schorzenia związanego z wykonywaną pracą.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2023 r. przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia stwierdzono w 11 zakładach pracy (w 2022 r. w 6 zakładach pracy).

Od wielu lat dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy jest hałas. Ze względów technologicznych z reguły niemożliwe jest wyeliminowanie tego czynnika szkodliwego ze środowiska pracy. W związku z tym działania podejmowane przez pracownika Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy obejmowały przede wszystkim nadzór nad wypełnianiem przez pracodawców obowiązków wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas. W zakładach pracy kontrolowano: oznakowanie stref zagrożonych hałasem, zaopatrzenie pracowników w środki ochrony słuchu i egzekwowanie ich stosowania, sporządzenie i wprowadzenie w życie programu działań organizacyjno-technicznych zmierzającego do ograniczenia narażenia na hałas oraz informowanie pracowników o ryzyku zawodowym.

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2023 r. przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu stwierdzono w 11 zakładach pracy. Na ponadnormatywny hałas eksponowanych było 495 osób.

Ewidencja Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2023 r. obejmowała 152 zakłady pracy, w których występowały szkodliwe

czynniki biologiczne. W 2023 r. przeprowadzono 19 kontroli w zakresie oceny realizacji przez pracodawców wymogów w zakresie ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy (2022 r. – 17 kontroli). Stwierdzono narażenie na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne 419 pracowników.

W 2023 r. ewidencja Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy obejmowała 32 zakłady pracy, w których pracownicy narażeni byli na czynniki rakotwórcze lub mutagenne (w 2022 r. – 28). W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w 2023 r. przeprowadzono 22 kontrole (2022 r. – 12 kontroli). Z uwagi na długi okres latencji nowotworów działania profilaktyczne są w tej kwestii niezwykle istotne. Od pracodawców egzekwowano m.in. obowiązków takie jak: ograniczenie liczby osób ekspozowanych do niezbędnego minimum i poinformowanie ich o występujących zagrożeniach, przeprowadzenie właściwych szkoleń, zapewnienie odpowiedniej profilaktycznej opieki zdrowotnej i środków ochrony indywidualnej, prawidłowe oznakowanie instalacji i pojemników, systematyczne przeprowadzanie badań i pomiarów w środowisku pracy.

4.2. Nadzór nad chemikaliami

W ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2023 r. znajdował się 1 producent substancji chemicznych (gazów technicznych), 1 formulator, 53 dystrybutorów, 199 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny. W ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami przeprowadzono 43 kontrole sanitarne dotyczące spełniania wymogów w zakresie dystrybucji i stosowania chemikaliów (2022 r. – 23 kontrole). Podczas kontroli sprawdzano m.in. poprawność oznakowania opakowań, dostępność kart charakterystyki, zabezpieczenie pracownika na stanowisku pracy, przechowywanie substancji i mieszanin. Przeprowadzono również 6 kontroli w zakresie udostępniania i stosowania produktów biobójczych (2022 r. przeprowadzono 10 kontroli).

4.3. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy w 2023 r. znajdował się 1 zakład wytwarzający produkty kosmetyczne i 11 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi. W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi przeprowadzono 7 kontroli.

4.4. Postępowanie administracyjne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 2023 r. Wieloosobowe Stanowisko Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy wydało 6 decyzji administracyjnych z zakresu bieżącego nadzoru sanitarnego zawierających 28 nakazów. Obowiązki dotyczyły m.in.: obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych, przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, zaprowadzenia rejestru czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów, doprowadzenia do właściwego stanu sanitarnohigienicznego pomieszczeń higienicznosanitarnych, zapewnienia zatrudnionym pracownikom odzieży i obuwia roboczego, zapewnienia pracownikom prania i konserwacji odzieży i obuwia, oznaczenia strefy zagrożenia ponadnormatywnym poziomem czynnika szkodliwego, sporządzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, sporządzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, przekazania Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o

działaniu rakotwórczym lub mutagennym Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Bydgoszczy.

4.5. Choroby zawodowe

W 2023 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy wpłynęło 7 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych (2022 r. – 2). W 2023 r. w wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających wydano 3 decyzje o stwierdzeniu chorób (w 2022 r. nie wydano decyzji o stwierdzeniu oraz o braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych)

W 2023 r. przeprowadzono 14 wizytacji w ramach postępowań wyjaśniających dot. chorób zawodowych i sporządzono 8 kart oceny narażenia zawodowego:

- 1 – poz. 7 wykazu chorób zawodowych (zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych),
- 1 – poz. 15 wykazu chorób zawodowych (przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat),
- 3 – poz. 19 wykazu chorób zawodowych (przewlekłe choroby ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy),
- 2 – poz. 20 (przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy).
- 1 – poz. 26 (choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa).

4.6. Promocja zdrowia w środowisku pracy

Działalność Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy ukierunkowana jest na poprawę warunków higieny pracy. Działania w zakresie promocji zdrowia prowadzone były w trzech obszarach: podczas przeprowadzanych kontroli w zakładach pracy, imprez masowych oraz w internecie (na stronie internetowej Stacji, w social mediach – Facebook, Twitter, Instagram).

W 2023 r. prowadzono poniższe działania w zakresie promocji zdrowia.

1. Przeprowadzane kontrole koncentrowały się przede wszystkim na głównych zagrożeniach dla zdrowia pracowników, mając za cel szeroko pojętą profilaktykę chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. Podczas kontroli prowadzone były działania edukacyjne nt.:
 - szkodliwego oddziaływania czynników szkodliwych na zdrowie pracowników (hałasu, czynników chemicznych, biologicznych, rakotwórczych), metod ograniczenia narażenia, zachowań prozdrowotnych pracowników,
 - zagrożenia dla zdrowia wynikającego z narażenia na radon w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi oraz w miejscach pracy (udzielano informacji o radonie, m.in. o jego znaczeniu i możliwościach prostych i efektywnych kosztowo pomiarów poziomów aktywności radonu w pomieszczeniach, dostępnych środków technicznych służących ograniczeniu występujących stężeń radonu).

Pracodawcom zatrudniającym młodocianych w zakładach, gdzie występuje narażenie na pyły drewna przedstawiono informacje związane z interpretacją przepisów dotyczących młodocianych wykonujących prace w narażeniu na pyły drewna. Poinformowano o publikacji „Pyły drewna. Wytyczne dla pracodawców, pracowników i służb związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy”.
2. W trakcie kontroli oceniano przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Przeprowadzane były rozmowy nt. profilaktyki palenia tytoniu.

3. Udział w XVI Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królową Anną w Brodnicy. Hasło przewodnie Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brodnicy brzmiało: „Zdrowie publiczne jest najważniejsze”. W ramach tematycznego stoiska można było skorzystać z konsultacji i porad w dziedzinie chorób zawodowych, profilaktyki zdrowotnej, stosowania substancji i mieszanin chemicznych oraz produktów biobójczych. Prowadzono kolportaż ulotek.
4. Udział w inauguracji akcji „Maj miesiącem profilaktyki w Brodnicy w ramach kontynuacji obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2023”. W Miasteczku Profilaktycznym zorganizowanym na Dużym Rynku w Brodnicy można było skorzystać z konsultacji i porad w dziedzinie chorób zawodowych, profilaktyki zdrowotnej, stosowania substancji i mieszanin chemicznych oraz produktów biobójczych. Prowadzono kolportaż ulotek.
5. W mediach społecznościowych (Facebook, Twitter) oraz na stronie internetowej stacji zamieszczano i udostępniano informacje dotyczące, m.in.:
 - Międzynarodowego Dnia Świadomości Zagrożenia Hałasem (25.04.2023 r.),
 - bezpieczeństwa i skuteczności stosowania repelentów – produktów odstrasżających owady i kleszcze (26.04.2023 r.),
 - Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków Przy Pracy i Chorób Zawodowych (28.04.2023 r.),
 - informacji o radonie (10.05.2023 r.),
 - podsumowania ogólnopolskiej akcji kontroli produktów do odstrasżania i zwalczania komarów i kleszczy (20.10.2023 r.)
 - Europejskiego Tygodnia Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy 2023 (24.10.2023 r.),
 - Europejskiego Dnia Radonu (07.11.2023 r.).

4.7. Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Na terenie powiatu brodnickiego od czasu zamknięcia sklepów handlujących „dopalaczami” w 2010 r. nie stwierdzono wprowadzania ich do obrotu. Pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzą stały monitoring zarówno obiektów handlowych (w 2023 r. przeprowadzono 22 monitoringi), jak również lokalnych stron internetowych zawierających ogłoszenia i fora dyskusyjne.

W 2023 r. przeprowadzono 1 kontrolę dot. środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

Działania prowadzone na terenie powiatu brodnickiego ukierunkowane były na zapobieganie wprowadzaniu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi w 2023 r. współpracowano z Komendą Powiatową Policji w Brodnicy. Współpraca polegała na:

- wymianie informacji dotyczących monitoringu obiektów, co do których zachodzi podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych,
- wymianie informacji dotyczących zgłoszeń podejrzeń zatruc środków zastępczymi i ustalenia źródła pochodzenia środków zastępczych.

W 2023 r. do Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Brodnicy wpłynęło 6 zgłoszeń zatrucia substancją psychoaktywną (w 2022 r. – 1, 2021 r. – 4, 2020 r. – 6, 2019 r. – 6, 2018 r. – 7). Charakterystykę zgłoszonych w 2023 r. zatruc substancjami psychoaktywnymi przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 24. Struktura zgłoszonych zatruc substancjami psychoaktywnymi w 2023 r.

Substancja która spowodowała zatrucie	wiek (lata)	pleć (M - mężczyzna K - kobieta)
konopi ziele	16	M
konopi ziele	16	M
konopi ziele	17	M
konopi ziele	15	M
konopi ziele	15	K
konopi ziele	15	M

Na terenie powiatu brodnickiego istnieje dobra współpraca z podmiotami leczniczymi w aspekcie raportowania o interwencjach medycznych dotyczących zatruc nowymi narkotykami.

W celu zapobiegania negatywnym skutkom zatruc nowymi narkotykami w 2023 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Brodnicy podejmowali różne inicjatywy skierowane do pracodawców i pracowników zatrudnionych w zakładach pracy: udzielano informacji i porad, wręczano materiały edukacyjne. Ponadto prowadzono działania skierowane do ogółu społeczeństwa.:

- zamieszczono w mediach społecznościowych (Facebook, Twitter, Instagram) posty:
 - „Trwają ferie zimowe. Pamiętaj! Bezpieczne ferie to czas spędzony bez używek”,
 - „Bezpieczne ferie zimowe 2023?”,
 - „Wyślij używki na wakacje”,
 - „Dopalacze? Nie biore!”,
 - ostrzeżenie publiczne: wzrost liczby zgonów związanych z zażyciem syntetycznych katononów,
 - raport dotyczący zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną za 2022 r.,
 - artykuł z okazji Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii
- w 25 zakładach przeprowadzono pogadanki z przedstawicielami zakładów dotyczące środków zastępczych;
- w ramach akcji „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje” przeprowadzono poradnictwo metodyczne dla kierowników wypoczynku zimowego dzieci i młodzieży oraz dystrybucję materiałów dotyczących m.in. nowych narkotyków (działanie przeprowadzone przez pracowników NPZ oraz NHD);
- w ramach akcji „Maj miesiącem profilaktyki” dnia 9 maja 2023 r. na Dużym Rynku w Brodnicy zorganizowano Miasteczko Profilaktyczne, gdzie prezentowano m.in. materiały edukacyjno-informacyjne dotyczące substancji psychoaktywnych, prowadzone były porady oraz ćwiczenia z użyciem narkoogli wśród zainteresowanych osób;
- przeprowadzono prelekcje dla grona pedagogicznego w Szkole Podstawowej w Płowężu, na temat zagrożeń oraz konsekwencji wynikających z zażywania środków psychoaktywnych (działanie przeprowadzone przez pracownika NPZ wspólnie z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Brodnicy);
- przeprowadzono prelekcje dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 w Brodnicy, Zespołu Szkół w Jabłonowie Pomorskim, Szkoły Podstawowej w Świdziebni, Szkoły Podstawowej w Góralach, Szkoły Podstawowej nr 7 w Brodnicy na temat zażywania i wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka;
- przeprowadzono spotkania dla rodziców Szkoły Podstawowej w Płowężu, Szkoły Podstawowej w Kruszynach na temat zażywania i wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie człowieka;

- uczestniczono w XVI Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królową Anną (23.07.2023 r.) w Brodnicy. W ramach tematycznego stoiska PSSE w Brodnicy można było skorzystać z konsultacji i porad w zakresie m.in. środków zastępczych, wziąć udział w ćwiczeniach z zastosowaniem narkogogli, otrzymać ulotki dotyczące dopalaczy i produktów konopnych.

4.8. Interwencje

W 2023 r. rozpatrzono 1 interwencję, która dotyczyła niezapewnienia pomieszczeń higienicznosanitarnych w zakładzie pracy. W wyniku przeprowadzonych działań stwierdzono, że informacje zawarte w interwencji nie potwierdziły się.

4.9. Wnioski

1. Większość przedsiębiorstw znajdujących się w ewidencji Wieloosobowego Stanowiska Pracy ds. Nadzoru nad Chemikaliami i Środowiskiem Pracy to zakłady zatrudniające do 9 pracowników – 221 zakłady (51,5%).
2. W 2023 r. przeprowadzono 71 kontroli w 59 zakładach pracy zatrudniających 5204 pracowników. W wyniku prowadzonych działań kontrolnych wydano 6 decyzji administracyjnych (28 nakazów).
3. Dominującym czynnikiem szkodliwym występującym w zakładach pracy jest hałas.

**WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH
I INNYCH PLACÓWKACH
OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH
NA TERENIE POWIATU BRODNICKIEGO**

5. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu brodnickiego

W 2023 roku w ramach nadzoru nad warunkami pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauki i wychowania skontrolowano 75 placówek stałego nadzoru i 85 turnusów wypożyczynku.

Wśród skontrolowanych placówek stałego nadzoru było: 9 żłobków/klubów dziecięcych, 15 przedszkoli, 26 samodzielnych szkół podstawowych, 2 licea ogólnokształcące 1 szkoła policealna, 10 zespołów szkół, 1 placówka kształcenia ustawicznego, 5 burs/internatów, 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze, 1 placówka wsparcia dziennego, 3 inne placówki.

Wykonano łącznie 181 kontroli.

5.1. Stan techniczny oraz sanitarny obiektów

Kontrole szkół i placówek oświatowo-wychowawczych wykazały dobry stan sanitarno-techniczny i higieniczny obiektów.

Zapewniono właściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz dobre warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów, w tym dostęp do bieżącej, ciepłej wody, mydła w dozownikach, suszarki do rąk lub ręczniki jednorazowe, papier toaletowy w kabinach WC.

W wyniku kontroli dotyczących zapewnienia uczniom warunków do utrzymania higieny osobistej stwierdzono, że wszystkie skontrolowane pomieszczenia sanitarne w placówkach szkolnych były wyposażone w środki higieny osobistej.

Tabela 25. Warunki do utrzymania higieny w placówkach oświatowo-wychowawczych

Placówki skontrolowane, w których stwierdzono	2023/liczba	2021/liczba
Niewłaściwe warunki do utrzymania higieny osobistej	0	0
Brak wodociągu	0	0
Brak kanalizacji	14*	12*
Niezachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych	0	0
Ustępy zewnętrzne	0	0

* w liczbie ujęto placówki posiadające szamba lub własne oczyszczalnie ekologiczne

5.2. Infrastruktura do prowadzenia zajęć WF

W 2023 roku odnotowano dalszą poprawę w zakresie posiadania przez szkoły pełnej infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego i rekreacji w zakresie modernizacji istniejących sal gimnastycznych. Na liczbę 39 skontrolowanych szkół stwierdzono, że 1 szkoła posiada tylko boisko, 7 szkół posiada salę gimnastyczną z boiskiem sportowym, 6 szkół posiada salę rekreacyjno-zastępczą z boiskiem a w 23 szkołach znajdują się zespoły sportowe i boiska wielofunkcyjne i 2 szkoły korzystają z infrastruktury poza placówką.

5.3. Dożywianie dzieci i młodzieży

W 2023 roku kontrolując placówki szkolne pod kątem prowadzonego dożywiania dzieci i młodzieży stwierdzono, że ciepły posiłek podawano 1745 uczniom w 37 skontrolowanych szkołach. Z posiłków dofinansowanych w 2023 roku korzystało 507 uczniów.

5.4. Ergonomia w szkole

W zakresie użytkowania mebli szkolnych dostosowanych do wzrostu dzieci/młodzieży zaobserwowano poprawę, która dotyczyła głównie zakupu nowych mebli (ławek i krzeseł) regulowanych, które „rosną” razem z uczniem oraz bieżącej oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

5.5. Rozkład zajęć

Na właściwy rozwój ucznia wpływa, m.in. organizacja procesu nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza planowanie nauki i odpoczynku. W 2023 roku kontrole wykazały przestrzeganie zasad pracy umysłowej uczniów dot. równomiernego obciążenia uczniów w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowania zajęć w każdym dniu oraz uwzględnienia możliwości psychofizycznych uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia. Ponadto długość przerw międzylekcyjnych jest ustalana we współpracy z radą rodziców i samorządem uczniowskim.

5.6. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2023 r. skontrolowano 85 turnusów wypoczynku, na których wypoczywało łącznie 3043 uczestników. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych przez pracowników pionów: Higieny Dzieci i Młodzieży we współpracy z Policją, Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności i Żywienia oraz Profilaktyki Zdrowotnej stwierdzono, że turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie działalności PSSE w Brodnicy zostały zorganizowane w sposób prawidłowy a ich stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

5.7. Realizacja zagadnień problemowych

W ramach realizacji planu zasadniczych zadań podjęto zespołowe działania z przedstawicielami innych pionów PSSE w Brodnicy oraz z przedstawicielami urzędów gmin i dyrektorami placówek oświatowo-wychowawczych w zakresie:

- zapewnienia właściwych warunków podczas wypoczynku dzieci i młodzieży (współpraca z pionami: N.HŻ, N.HK i policją),
- zapewnienia dzieciom i młodzieży nie tylko komfortu pracy, ale także korzystnej sytuacji ich rozwoju fizycznego i intelektualnego,
- realizacji wymogów w stosunku do urządzeń i sprzętu sportowego oraz mebli szkolnych i przedszkolnych w placówkach oświatowo-wychowawczych,
- działań informacyjno-edukacyjnych poprzez współpracę z pionem Profilaktyki Zdrowotnej, w ramach której prowadzono akcję „Bezpieczne wakacje” w miejscach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, podczas której poruszane są tematy dot. zagadnień oświatowo-zdrowotnych, m.in.: profilaktyki antytytoniowej, środków zastępczych (dopalaczy), zasad bezpiecznej kąpieli, zasad bezpieczeństwa podczas upałów i podczas burzy w terenie, zasad unikania zatruc pokarmowych, zasad grybobrania, środków odstraszających owady, zagrożeń związanych z występowaniem sinic i bakterii *Vibrio*, zagrożeń wywołanych barszczem Sosnowskiego, kleszczy – borelioza oraz KZM, zagrożeń związanych z występowaniem żmij i os.

W nadzorowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że :

- stan sanitarno-techniczny obiektów jest prawidłowy, remonty i naprawy przeprowadzane na bieżąco,
- nastąpiła poprawa organizacji procesu nauczania i wychowania, zasady higieny pracy umysłowej ucznia są uwzględniane przy układaniu zajęć lekcyjnych,

- nastąpiła poprawa w zakresie zapewnienia mebli dostosowanych do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów w placówkach szkolnych,
- w zakresie posiadania przez szkoły infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego prowadzono bieżące naprawy i modernizacje istniejących sal gimnastycznych oraz powstał 1 nowy obiekt,
- placówki wypoczynku dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo i ich stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

5.8. Współpraca z innymi pionami PSSE

W 2023 roku przeprowadzono kontrole zespołowe z przedstawicielami innych sekcji w placówkach oświatowo-wychowawczych (stałego nadzoru i wypoczynku):

- 85 kontroli wspólnie z przedstawicielem pionu NPZ w obiektach stałego nadzoru,
- 65 kontroli wspólnie z NPZ, 4 kontrole wspólnie z NHŻ, 2 wspólnie z NHŚ w obiektach wypoczynku dzieci i młodzieży,
- 41 kontroli wspólnie z NHŻ w placówkach oświatowo-wychowawczych stałego nadzoru.

W ramach współpracy z przedstawicielem pionu Profilaktyki Zdrowotnej uczestniczono w przygotowaniu i realizowaniu akcji związanych z promocją zdrowia. Były to, m.in. takie działania jak:

- współorganizacja akcji „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne Ferie, które trwają w czasie wypoczynku dzieci i młodzieży,
- udział w promowaniu zasad zdrowego stylu życia podczas Międzynarodowego Jarmarku Ekologicznego „Jarmark z królową Anną” (lipiec 2023 r.),
- zamieszczanie informacji na stronie internetowej i w mediach społecznościowych (Facebook, portal X, Instagram) na temat działań prozdrowotnych.

5.9. Współpraca z instytucjami, organizacjami społecznymi, jednostkami samorządu terytorialnego

Sukcesem jest długoletnia, dobrze układająca się współpraca z innymi instytucjami:

- władzami samorządowymi (burmistrzami i wójtami gmin),
- policją i strażą pożarną,
- dyrektorami placówek oświatowo-wychowawczych oraz organizatorami wypoczynku dzieci i młodzieży,

W ramach ww. współpracy w 2023 r. były przeprowadzone okresowe narady/spotkania, których celem było opracowanie planu wspólnych kontroli w trakcie funkcjonowania wypoczynku zimowego i letniego oraz możliwość korzystania ze środka transportu Policji. Powyższe działania mają korzystny wpływ na poczucie bezpieczeństwa przez uczestników wypoczynku oraz ułatwiają terminowość przeprowadzenia kontroli turnusów. Łącznie przeprowadzono 11 wspólnych kontroli.

Współpraca z władzami samorządowymi obejmowała rozmowy na temat podjęcia skutecznych działań na rzecz poprawy warunków higieniczno-sanitarnych placówek szkolnych oraz stosowania zasad higieny procesów nauczania i uczenia się w szkole.

Efektom tych działań jest dalsza poprawa warunków nauczania i wychowania w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu brodnickiego.

5.10. Interwencje

W 2023 r. rozpatrzono 2 interwencje. Pierwsza interwencja dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w bursie szkolnej, natomiast druga dot. występowania insektów (pcheł)w internacie. W wyniku przeprowadzonych działań stwierdzono, że informacje zawarte

w interwencji dot. niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego w bursie szkolnej nie potwierdziły się. W przypadku drugiej interwencji podczas kontroli nie stwierdzono insektów (pcheł). Pomimo stwierdzenia braku insektów, w związku ze zgłoszeniem mieszkańców podmiot odpowiedzialny przeprowadził zabieg dezynsekcji w obiekcie, potwierdzony protokołem.

5.11. Wnioski

W nadzorowanych szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, a także w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży stwierdzono, że :

- stan sanitarno-techniczny obiektów jest prawidłowy, remonty i naprawy przeprowadzane na bieżąco,
- nastąpiła poprawa organizacji procesu nauczania i wychowania, zasady higieny pracy umysłowej ucznia są uwzględniane przy układaniu zajęć lekcyjnych,
- nastąpiła poprawa w zakresie zapewnienia mebli dostosowanych do wzrostu dzieci przedszkolnych i uczniów w placówkach szkolnych,
- w zakresie posiadania przez szkoły infrastruktury do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego prowadzono bieżące naprawy i modernizacje istniejących sal gimnastycznych oraz powstał 1 nowy obiekt,
- placówki wypoczynku dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo i nie budziły zastrzeżeń.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

6. Ocena stany sanitarnego z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Zapobiegawczy nadzór sanitarny uzgadniając opracowania z zakresu planowania przestrzennego ma wpływ na przyszły kształt dokumentów, które stanowią podstawę do realizacji procesów inwestycyjnych, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

W trakcie uzgadniania ww. dokumentów szczególną uwagę zwracano na ustalenia w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, komunikacji oraz zasad uzbrojenia terenu w infrastrukturę techniczną, mając na względzie minimalizację zagrożeń dla terenów zabudowy mieszkaniowej oraz zabudowy chronionej (obiekty ochrony zdrowia, placówki wychowawcze i oświatowe), zapewnienia prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, w tym zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia o odpowiedniej jakości i ilości, zapewnienie właściwej infrastruktury dotyczącej odprowadzania ścieków, zapewnienia właściwej gospodarki odpadami na danym obszarze.

W 2023 r. wydano 12 uzgodnień zakresu i stopnia szczegółowości informacji w postaci opinii oraz 22 opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wydano 35 opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w tym dla ok. 6 % przypadków stwierdzono potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Wydano 15 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, 1 opinia negatywna.

W 2023 r. uzgodniono 48 projektów technicznych oraz wydano 4 opinie o projektach w formie pism.

W ubiegłym roku znacznie wzrosła liczba uzgodnień decyzji dotyczących wniosków w sprawie decyzji o warunkach zabudowy (w roku 2022 – 101, 2023 – 199).

Wydano również 15 opinii dotyczących celu publicznego.

W 2023 r. wydano 63 stanowiska dotyczące uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania – w tym 46 na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 07.07.1994 r. Prawo Budowlane, wydanych sprzeciwów – brak).

W roku ubiegłym, na terenie powiatu brodnickiego liczba projektów uzgadnianych przez rzeczoznawców ds. sanitarnohigienicznych obiektów zgłaszanych do odbioru wyniosła 24, 15 projektów nie posiadało uzgodnienia.

Inne zagadnienia związane z działalnością pionu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego:

- udzielanie informacji interesantom w zakresie wymagań higienicznych i sanitarnych przed rozpoczęciem działalności (przepisy krajowe i Unii Europejskiej),
- udzielanie informacji inwestorom i projektantom w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W dalszym ciągu obserwuje się duże zapotrzebowanie na ww. udzielanie informacji w sprawach dotyczących adaptacji istniejących obiektów na różnego rodzaju działalność usługową i handlową, działalność gmin oraz w zakresie opieki nad dziećmi (przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego) oraz seniorami.

DZIAŁALNOŚĆ OŚWIATOWO-ZDROWOTNA I PROFILAKTYKA ZDROWOTNA

7. Działalność oświatowo-zdrowotna i profilaktyka zdrowotna

7.1. Realizacja interwencji programowych i nieprogramowych

Wiodącym celem w działalności pionu Profilaktyki Zdrowotnej są działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej poprzez:

- programy edukacyjne kierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, środowiska szkolnego oraz środowiska lokalnego;
- akcje ogólnopolskie, wojewódzkie i lokalne skierowane do ogółu społeczeństwa lub docelowych grup odbiorców;
- narady, szkolenia, konferencje skierowane do poszczególnych środowisk;
- współpracę z mediami;
- nawiązywanie partnerstwa w podejmowanych działaniach.

Państwowa Inspekcja Sanitarna podejmuje działania zapobiegawcze w formie programów edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów oraz akcji interwencyjnych adresowanych do ogółu społeczeństwa. Wychodząc naprzeciw potrzebom poszerzania wiedzy odbywały się również liczne spotkania z uczniami, rodzicami, seniorami oraz ogółem społeczeństwa, w formie prelekcji, pogadarek, warsztatów czy wykładów.

Zadania dotyczące promocji zdrowia realizowane były w następujących obszarach:

1) profilaktyki antytytoniowej:

- realizacja programów: „Czyste powietrze wokół nas” (program antytytoniowy skierowany jest do dzieci 5 i 6-letnich oraz do ich rodziców/opiekunów); „Bieg po zdrowie” (program skierowany jest do uczniów klas 4 szkoły podstawowej);
- „Światowy Dzień Bez Tytoniu” oraz „Światowy Dzień Rzucania Palenia” (coroczne działania oświatowo-zdrowotne kierowane są do młodzieży szkolnej oraz do społeczności lokalnej);
- prowadzenie systematycznych kontroli w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej i zakładach pracy;

2) profilaktyki nadwagi i otyłości:

- realizowanie działań mających na celu zapobieganie nadwadze i otyłości,

- realizowanie programu edukacyjnego „Trzymaj Formę! propagującego zdrowy styl życia o unikalnym, dwukierunkowym podejściu: propagującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną (program skierowany jest do uczniów klas 5-8 szkoły podstawowej);
- interwencja „Zdrowo i kolorowo” skierowana do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Zasadniczym celem przedsięwzięcia jest profilaktyka nadwagi i otyłości wśród dzieci w wieku od 7 do 10 lat;

3) profilaktyki chorób nowotworowych:

- program „Podstępne WZW” (program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych dot. wirusowego zapalenia wątroby typu B i C),
- „Znamie! Znam je?” (program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych dot. profilaktyki czerniaka),
- program „Wybierz życie. Pierwszy krok” (program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych mający na celu podniesienie świadomości zagrożeń wywołanych zakażeniem wirusem HPV)
- realizacja innych działań w zakresie profilaktyki nowotworów (obchody: Europejskiego Dnia Prostaty, Europejskiego Tygodnia Walki z Rakiem, Październik – Miesiąc Świadomości Raka Piersi, Światowego Dnia Onkologii, Europejskiego Dnia Walki z Rakiem Piersi, Światowego Dnia Świadomości Raka Jajnika, Światowego Dnia Walki z Czerniakiem, Światowego Dnia Walki z Nowotworami Krwi, Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Raka Szyjki Macicy),

4) profilaktyka HIV/AIDS

- interwencja nieprogramowa „Szczęśliwy powrót z wakacji”,
- interwencja nieprogramowa „Dzieci i młodzież szkolna a profilaktyka HIV/AIDS”,
- obchody Międzynarodowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS,
- obchody Światowego Dnia AIDS,
- ogólnopolska kampania społeczna „Jedyny taki test” (#jedynytakitest),
- Działania informacyjno-edukacyjne w mediach społecznościowych HIV/AIDS. Zwracanie uwagi na profilaktykę HIV/AIDS;

5) profilaktyka uzależnień:

- program „ARS, czyli jak dbać o miłość” (program adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych dot. ograniczenia używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków, w tym środków zastępczych),
- interwencja programowa „Dopalacze – trzecia strona zjawiska” (skierowana do uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych dot. poszerzenia wiedzy uczniów na temat negatywnego wpływu „dopalaczy” na zdrowie i życie człowieka oraz kształtowanie postawy asertywnej wobec osób proponujących ich zażycie),
- „Stop dopalaczom” (interwencja prowadzona wśród uczniów wszystkich rodzajów szkół na terenie powiatu brodnickiego). Działania profilaktyczne prowadzone były w: placówkach szkolnych oraz placówkach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. W ramach akcji działania prowadzone były również z Komendą Powiatową Policji w Brodnicy.

6) profilaktyka chorób zakaźnych:

- „Chronić się przed kleszczami wszystkimi sposobami” (wojewódzki program edukacyjny dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych skierowany do dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych),
- interwencje nieprogramowe: „Dobre sposoby na zakaźne choroby”
- „Europejski Tydzień Szczepień” – akcja informacyjno-edukacyjna skierowana do ogółu społeczeństwa. Akcja ma na celu zwrócenie uwagi na znaczenie szczepień ochronnych,

- Działania akcyjne w ramach „Tygodnia Higieny Rąk” oraz „Światowego Dnia Mycia Rąk”

7) promocja zdrowia psychicznego:

- Zdrowie psychiczne. Radzenie sobie ze stresem (wojewódzki program edukacyjny adresowany do uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz młodzieży szkół ponadpodstawowych).

8) pozostałe działania:

- „Skąd się biorą produkty ekologiczne”,
- kampania EFSA „Wybieraj zdrową żywność”,
- „Profilaktyka chorób pasożytniczych – wszawica, owsica, świerzb”,
- „Uroczystości komunijne bez zatruc komunijnych”,
- „Bezpieczne wakacje”- akcja letnia,
- „Bezpieczne ferie” – akcja zimowa,
- „Obchody Światowego Dnia Zdrowia”,
- akcja edukacyjna dot. grzyboznawstwa i zatruc grzybami,
- „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”,
- „Przyjazny Tornister”,
- Interwencja nieprogramowa „Promocja zdrowia wśród osób przybywających z Ukrainy”,

- działania w ramach inicjatywy „Akademia zdrowego stylu życia”: Ogólnopolski Dzień Walki z Depresją, Dzień Chorego na Padaczkę, Światowy Dzień Chorób Rzadkich, Światowy Dzień Nerek, Światowy Dzień Walki z Gruźlicą, Światowy Dzień Higieny Rąk, Światowy Dzień Nadciśnienia Tętniczego, Światowy Dzień Tarczycy, Europejski Tydzień Promocji Karmienia Piersią, Międzynarodowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności, Światowy Dzień Chorych na Osteoporozę, Europejski Dzień Walki z Otyłością, Światowy Dzień Serca, Światowy Dzień Walki z Wścieklizną, Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego, Światowy Dzień Wzroku, Światowy Dzień Mycia Rąk, Światowy Dzień Cukrzycy, Europejski Tydzień Autyzmu.

9) Udział Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w wydarzeniach wojewódzkich:

W dniu 07.03.2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy Pani Danuta Kowalkowska-Szramka wraz z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy uczestniczyła w konferencji naukowo - szkoleniowej „Dbaj o Zdrowie”, pod Patronatem Honorowym Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, zorganizowanej przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy oraz Konsultanta Wojewódzkiego w Dziedzinie Epidemiologii dla Wojewódz-

stwa Kujawsko-Pomorskiego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Brodnicy aktywnie współuczestniczyła w organizacji ww. wydarzenia poprzez zaprezentowanie w tym dniu swojego tematycznego stoiska informacyjno-edukacyjnego.

W Bydgoskim Centrum Finansowym w ramach MIASTECZKA PROFILAKTYCZNEGO, m.in. pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili wielopłaszczyznowe działania dotyczące profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, niekonwencjonalnych oraz praktycznych form przekazu. W ramach tematycznego stoiska PSSE w Brodnicy:

a. korzystano z:

- konsultacji i porad specjalistów w dziedzinie zdrowia publicznego: specjalistów ds. żywienia, higieny środowiska, profilaktyki zdrowotnej. Zaprezentowane zostały następujące zagadnienia, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem uczestników wydarzenia, tj.:
 - bezpieczeństwo zdrowotne żywności i żywienia,
 - racjonalne odżywianie („talerz zdrowia”, znaczenie drugiego śniadania dla zdrowia człowieka),
 - bezpieczeństwo zdrowotne wody,
 - znaczenie prawidłowego nawadniania organizmu,
 - racjonalne gospodarowanie wodą,

- zdrowy styl życia (aktywność ruchowa, przestrzeganie zasad higieny, racjonalne odżywianie, unikanie stresów),
- b. zaprezentowano i omówiono:
 - na wystawie pod nazwą „Pokarm życia” walory zdrowotne żywych okazów kiełków i nowalijek z własnych hodowli prowadzonych przez pracowników Stacji,
 - „talerz zdrowia” i zdrowe przekąski (m.in. orzechy, suszone owoce, migdały, morwa biała, rodzynki, ziarna słonecznika i dyni, przygotowane domowe musli),
- c. prowadzono ćwiczenia fizyczne pod kierownictwem trenerów Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Brodnicy obejmujące:
 - ćwiczenia dla dzieci zapobiegające otyłości, ćwiczenia ogólnorozwojowe o niskiej intensywności, aktywujące mięśnie głębokie z zastosowaniem gum Miniband i Thera-band, ćwiczenia wzmacniające górsę mięśniową, gimnastyka podstawowa, ćwiczenia korekcyjne – prewencja wad postawy,
 - ćwiczenia dla seniorów zalecane w starszym wieku, propozycje zestawów ćwiczeń dla seniorów z zastosowaniem nietypowych przyborów, ćwiczenia równoważne w celu zapobiegania wypadkom oraz ćwiczenia z małym obciążeniem.
 - wykonywano innowacyjne, praktyczne pokazy dotyczące profilaktyki zdrowotnej:
 - eksperymenty z wykorzystaniem wody – zobrazowanie znaczenia wody dla organizmu człowieka.

Ponadto pracownicy PSSE w Brodnicy przeprowadzali ciekawe zajęcia dla dzieci promujące zdrowy styl życia, m.in. poprzez rozwiązywanie quizów, rebusów, krzyżówek, rozsypanek tematycznych, wg autorskich projektów, nagradzanych owocami i zdrowymi przekąskami, udzielali porad, prowadzili dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. zdrowia publicznego.

Znakomitym podsumowaniem wykładów był występ dziewcząt z Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” z Brodnicy pod kierownictwem Prezesa Pani Katarzyny Brózdy oraz Wiceprezesa Pani Małgorzaty Pierścioneck-Sarnowskiej.

10) udział Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy w wydarzeniach lokalnych:

– Akcja profilaktyczna „Maj miesiącem profilaktyki w Brodnicy”

Dnia 9 maja 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy Pani Danuta Kowalkowska-Szramka wraz z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy wzięli udział w inauguracji akcji „Maj miesiącem profilaktyki w Brodnicy w ramach kontynuacji obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2023 r.”.

Podczas prozdrowotnej akcji na Dużym Rynku w Brodnicy zorganizowano Miasteczko Profilaktyczne, w którym

mieszkańcy Brodnicy od godziny 10.00 do 15.30 mogli skorzystać z bezpłatnych badań, porad, instruktaży oraz pokazów o charakterze prozdrowotnym i profilaktycznym. Natomiast w Brodnickim Domu Kultury w godz. 11.30 – 14.30 odbywała się konferencja edukacyjno-szkoleniowa.

Przedsięwzięcie miało na celu uświadomienie znaczenia szczepień ochronnych, podniesienie poziomu wiedzy dotyczącej zdrowia jamy ustnej, podkreślenie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia, jak również zwiększenie dostępu do specjalistycznej profilaktyki.

Organizatorem akcji był Burmistrz Brodnicy Pan Jarosław Radacz, współorganizatorami: Starosta Brodnicki Pan Piotr Boiński oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy Pani Danuta Kowalkowska-Szramka.

W wyżej wymienionym prozdrowotnym wydarzeniu uczestniczyli również przedstawiciele Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy: Kierownik Oddziału Profilaktyki Zdrowotnej WSSE w Bydgoszczy Pani Agnieszka Noculak, Pani Aneta Okoniewska z Oddziału Profilaktyki Zdrowotnej WSSE w Bydgoszczy oraz przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Toruniu.

W ramach tego prozdrowotnego wydarzenia w godzinach od 10.00 do 15.30 Państwowa Inspekcja Sanitarna zaprezentowała się jako instytucja stojąca na straży zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności. Na stoisku informacyjno-edukacyjnym usytuowanym terenie Miasteczka Profilaktycznego na Dużym Rynku w Brodnicy

prowadzono wielopłaszczyznowe działania dotyczące profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, niekonwencjonalnych oraz praktycznych form przekazu.

Prezentowane przez PSSE w Brodnicy zagadnienia spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodszej części społeczeństwa. Liczba osób uczestniczących w miasteczku profilaktycznym wyniosła ok. 300 osób, z czego większość stanowiły dzieci.

Ogromne zainteresowanie odwiedzających wzbudziła piramida zdrowia, tablica przedstawiająca ilość cukru w napojach, zdrowe przekąski, modele płuc (zdrowych i palacza) oraz modele do samobadania piersi (uczestnicy korzystali z ww. modeli edukacyjnych).

Kulminacyjnym punktem programu ww. przedsięwzięcia była konferencja edukacyjno-szkoleniowa, podczas której można było wysłuchać ciekawych wykładów o tematyce związanej z aktualnymi problemami zdrowotnymi. Podczas konferencji przedstawiła wykład pt. „Dlaczego szczepienia są nadal potrzebne?”

Podczas wykładu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy Pani Danuta Kowalkowska-Szramka podkreśliła rolę szczepień ochronnych, znaczenie wiedzy i postaw pracowników ochrony zdrowia w akceptacji szczepień ochronnych, budowania zaufania i dobrej komunikacji z pacjentem. Przedstawiła wyzwania i ryzyko związane ze spadającą liczbą dzieci szczepionych w ramach Programu Szczepień Ochronnych, przekazała podmiotom podstawowej opieki zdrowotnej, placówkom oświatowym, instytucjom i zakładom pracy zalecenia do wdrożenia w celu odbudowania zaufania do szczepień, utrzymania odporności populacyjnej i zwiększenia poziomu akceptacji społecznej. Podkreśliła znaczącą rolę lekarzy, pielęgniarek, położnych, farmaceutów, samorządów, placówek oświatowych, zakładów pracy instytucji i wszystkich środowisk w promowaniu szczepień ochronnych, a tym samym przyczynianiu się do zapewnienia wysokiej wyszczepialności przeciwko chorobom zakaźnym.

- XVI Międzynarodowy Jarmark Ekologiczny z Królewną Anna w Brodnicy

Dnia 23 lipca 2023 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Brodnicy Pani Danuta Kowalkowska-Szramka wraz z pracownikami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy wzięły udział w XVI Międzynarodowym Jarmarku Ekologicznym z królewną Anną w Brodnicy, który odbył się na Przedzamczu przy ul. Zamkowej 1.

W prozdrowotnym wydarzeniu uczestniczyli również przedstawiciele Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy: Kierownik Oddziału Profilaktyki Zdrowotnej WSSE w Bydgoszczy Pani Agnieszka Noculak i st. asystent Aneta Okoniewska. Hasło przewodnie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Brodnicy brzmiało: „Zdrowie publiczne jest najważniejsze”.

W ramach tego prozdrowotnego wydarzenia Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Brodnicy zaprezentowała się jako instytucja stojąca na straży zdrowia publicznego i środowiskowego lokalnej społeczności. Stanowisko informacyjno-edukacyjne PSSE w Brodnicy usytuowane było na terenie „Miasteczka Zdrowia”. W ramach akcji edukacyjnej pracownicy PSSE w Brodnicy prowadzili kreatywne i innowacyjne działania dotyczące profilaktyki zdrowia poprzez zastosowanie różnorodnych, oraz praktycznych form przekazu z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, sprzętu pomiarowego, urządzeń i modeli edukacyjnych.

Ponadto pracownicy PSSE w Brodnicy przeprowadzali ciekawe, prozdrowotne, nagradzane zabawy dla dzieci i młodzieży (w postaci rozwiązywania quizów, rebusów, krzyżówek, rozsypywanek tematycznych, wg autorskich projektów), prowadzili rozdawnictwo materiałów informacyjno-edukacyjnych dot. zdrowia publicznego i środowiskowego oraz dot. roli szczepień ochronnych.

Prezentowane zagadnienia przez PSSE w Brodnicy spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem, szczególnie wśród młodszej części społeczeństwa. Liczba osób uczestniczących w działaniach wyniosła ok. 400 osób (w tym ok. 100 dzieci). Dzieci zainteresowane były w szczególności nagradzanymi zabawami (m.in. praktyczną segregacją odpadów, wskazywaniem zdrowych i niezdrowych produktów żywnościowych na interaktywnej piramidzie zdrowia, układaniem zdrowego posiłku, wykreślankami, rebusami, kleszczowanką i innymi formami edukacyjnymi).

Znaczne zainteresowanie wzbudziły również praktyczne zajęcia (m.in. z użyciem alkogogli i narkogogli), a także pokazy i ćwiczenia: „Jak działa mydło?”, „Jak prawidłowo myć i dezynfekować ręce?”. Dzieci i młodzież mieli możliwość zapoznania się z zadaniami, które na co dzień wykonują pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy, m.in. oceną jadłospisów, kon-

trolowaniem warunków bezpiecznego wypoczynku, właściwego przechowywania żywności, poborem wody, nadzorowaniem segregacji odpadów, itd.

Kulminacyjnym punktem programu ww. przedsięwzięcia był 15 minutowy konkurs wiedzy o zdrowiu zorganizowany i przeprowadzony przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Brodnicy i zespół pracowników PSSE w Brodnicy na plenerowej scenie dla publiczności poprzedzony krótkim wystąpieniem PPIS w Brodnicy Pani Danuty Kowalkowskiej-Szramki na temat współczesnych i przyszłych zagrożeń zdrowia publicznego i środowiskowego oraz roli Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ich eliminowaniu, a tym samym umacnianiu zdrowia lokalnej społeczności. W konkursie zrealizowanym w trzech kategoriach wiekowych wzięło udział łącznie 12 osób, w tym w kategorii dzieci młodszych – 2 osób, dzieci starszych i młodzieży – 9 osoby i osób dorosłych – 1 osoba. Wszystkie osoby otrzymały atrakcyjne nagrody.

Wielopłaszczyznowe działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Brodnicy dotyczące profilaktyki i umacniania zdrowia zostały wysoko ocenione przez Organizatorów i mieszkańców, z uwagi na bardzo duży wkład pracy i przedstawienie nowatorskich, kreatywnych, prozdrowotnych działań kształtujących właściwe nawyki i zachowania służące umacnianiu zdrowia publicznego.

7.2. Wnioski

1. W 2023 roku zadania w zakresie profilaktyki zdrowia zrealizowane zostały zgodnie z przyjętymi założeniami. Skupiały się one na kontynuacji realizacji programów edukacyjnych, realizacji kampanii i akcji prozdrowotnych mających na celu kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających zdrowiu. Przeprowadzono 85 wizytacji z realizacji działań programowych w przedszkolach, szkołach podstawowych oraz szkołach ponadpodstawowych.
2. Realizacja dalszych zadań i wdrażanie nowych przedsięwzięć w zakresie profilaktyki zdrowia w dalszym ciągu opiera się na podejmowaniu wspólnych działań z jednostkami samorządu terytorialnego, służbami, strażami, lokalnymi organizacjami społecznymi oraz placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, mediami. Niezmiernie istotnym aspektem jest również prawidłowa diagnoza lokalnej sytuacji epidemiologicznej celem wyboru odpowiednich działań profilaktycznych mających za zadanie ukazanie społeczeństwu konieczności dokonywania właściwych wyborów prozdrowotnych i umacnianie zdrowia.
3. Obecnie ważnym wyzwaniem dla pionu profilaktyki zdrowotnej są działania w następujących obszarach.:
 - ochrona przed chorobami zakaźnymi, w tym odbudowanie zaufania do szczepień ochronnych,
 - uzależnienia od papierosów, e-papierosów i środków psychoaktywnych,
 - uzależnienia behawioralne dzieci i młodzieży (telefony komórkowe, tablety, komputery, internet),
 - profilaktyka chorób cywilizacyjnych,
 - zdrowie psychiczne.
4. Podczas realizacji akcji profilaktycznych czy udziału w imprezach lokalnych na terenie powiatu zauważa się duże zainteresowanie tematyką zdrowia wśród społeczności.
5. Placówki szkolne chętnie realizują programy i uczestniczą w przedsięwzięciach profilaktycznych.
6. Należy prowadzić zintensyfikowane działania profilaktyczne poprzez systematyczne zamieszczanie informacji w mediach społecznościowych i na stronie internetowej PSSE w Brodnicy celem dotarcia do jak największej grupy odbiorców.

Działalność kontrolno-represyjna

Wyszczególnienie	Badania ogółem	Wykonane oznaczenia			Liczba pobranych próbek	Kontrole (wizytacje)	Decyzje					Postanowienia	Tytuły wykonawcze	Wnioski o ukaranie	Akty oskarżenia	Nałożone mandaty	Kwota nałożonych mandatów w złotych	Nałożone kary pieniężne	Kwota nałożonych kar pieniężnych w złotych			
		chemiczne	fizyczne	mikrobiologiczne			wydane w I instancji				wydane w II instancji przez PWIS											
							przez PPIS i PGIS		przez PWIS													
							merytoryczne	płatnicze	merytoryczne	płatnicze												
0	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Ogółem	1	1406	2	4203	0	284	2604	90	163	0	0	0	233	22	0	0	2	400,00	1	1000,00		
Komórki organizacyjne stacji sanitarno-epidemiologicznych	higiena komunalna	2	29	2	131	0	102	357	69	19	0	0	0	13	0	0	0	2	400,00	0	0	
	żywności, żywienia i przedmiotów użytku	3	0	0	0	0	182	438	9	26	0	0	0	3	0	0	0	0	0	1	1000,00	
	pracy	4	0	0	0	0	0	74	10	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	dzieci i młodzieży	5	1377	0	4072	0	0	181	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	radiacyjna	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	epidemiologia	7	0	0	0	0	0	1405	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0
	zapobiegawczy nadzór sanitarny	8	0	0	0	0	0	63	0	110	0	0	0	217	0	0	0	0	0	0	0	0
	środki zastępcze	9	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	inne	10	0	0	0	0	0	85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

inne – wizytacje

**Choroby zakaźne w powiecie brodnickim w porównaniu do sąsiednich powiatów i województwa kujawsko-pomorskiego.
Zestawienie za rok 2023**

Jednostka chorobowa	2023 rok												
	Woj. Kujawsko-Pomorskie		PSSE Brodnica		PSSE Golub-Do-brzyń		PSSE Grudziądz		PSSE Rypin		PSSE Wąbrzeźno		
	l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp.zap.	l.zach.	wsp.zap.	l. zach.	wsp. zap.	
Cholera													
Dur brzuszny	1	0,05											
Dury rzekome A,B,C													
Salmonelozy	zatrucia pokarmowe	520	25,98	18	23,09	12	27,63	70	54,59	24	58,10	3	9,19
	posocznica	19	0,95	1	1,28	1	2,3	1	0,78				
	inne zakażenia pozajelitowe	3	0,15					1	0,78				
Czerwonka bakteryjna (szigelozja)	2	0,10											
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez E. coli biegunkotwórczą												
	wywołane przez E. coli enterokrwotoczną	2	0,10										
	wywołane przez E. coli inną i BNO	7	0,35										
	wywołane przez Campylobacter	20	1,00										
	wywołane przez Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis	14	0,70					3	2,34				
	wywołane przez Clostridium difficile	1387	69,29	32	41,04	18	41,45	85	66,29	63	152,52	10	30,64
	inne określone	135	6,74							5	12,11		
nieokreślone	11	0,55					10	7,80					
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	70	232,26					1	51,65	5	802,57			
gronkowcowe	1	0,05											

Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	jadem kielbasianym	5	0,25										
	wywołane przez Cl. Perfringens												
	inne określone												
	nieokreślone	3	0,15					3	2,34				
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe u dzieci do 2 lat													
Giardioza (lamblioza)		31	1,55	3	3,85	2	4,6	6	4,68	1	2,42		
Kryptosporidioza		1	0,05										
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	455	22,73	7	8,98	4	9,21	32	24,96	6	14,53	11	33,7
	wywołane przez norowirusy	610	30,47	26	33,35	15	34,54	47	36,66	41	99,26	7	21,45
	inne określone	302	15,09	10	12,83	3	6,91	17	13,26	3	7,26	1	3,06
	nieokreślone	167	8,34	40	51,31			1	0,78			57	174,67
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2		527	1748,62	24	1624,92	7	980,4	34	1756,20	12	1926,16	7	1369,9
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	ogółem	1044	52,16	64	82,09	41	94,41	159	124,01	4	9,68	10	30,64
	w tym u dzieci do lat 2	285	945,65	14	947,87	4	560,22	42	2169,42	4	642,05	3	587,08
Dżuma													
Tularemia													
Wąglik													
Brucelloza: nowe zachorowania		2	0,10										
Nosacizna													
Leptospiroza													
Jersinioza pozajelitowa		2	0,10										
Mikobakteriozy – inne i BNO		9	0,45			1	2,3						
Listerioza		11	0,55	1	1,28								
Tężec	ogółem												

	noworodków												
Błonica													
Krzusiec		36	1,80	2	2,57			3	2,34				
Płonica (szkarlatyna)		1845	92,17	80	102,61	67	154,29	71	55,37	45	108,95	31	95,00
Choroba menin- gokokowa, inwa- zyjna	ogółem	9	0,45	1	1,28								
	zapalenie opon mó- zgowych i/lub mó- zgu	4	0,20	1	1,28								
	posocznica	3	0,15										
	inna określona i nieokreślona	3	0,15										
Choroba wywo- łana przez Strep- tococcus pyogen- es, inwazyjna	ogółem	327	16,34	10	12,83	3	6,91	39	30,42	5	12,11	20	61,29
	róża	271	13,54	10	12,83	3	6,91	38	29,64	5	12,11	20	61,29
	zespół wstrząsu tok- sycznego	1	0,05										
	gorączka połogowa												
	inna określona i nieokreślona	55	2,75					1	0,78				
Legioneloza	choroba legionistów	27	1,35	1	1,28			3	2,34				
	gorączka z Pontiac	1	0,05										
Kiła	wrodzona												
	wczesna	49	2,45					8	6,24			1	3,06
	późna	3	0,15					1	0,78				
	inne postacie kiły i kiła nieokreślona	19	0,95	1	1,28			1	0,78				
Rzeżączka		16	0,80					1	0,77				
Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie													
Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie		20	1,00										
Borelioza z Lyme	ogółem	788	39,37	17	21,80	17	39,15	97	75,65	14	33,89	4	12,26
	neuroborelioza	11	0,55			1	2,3	2	1,56				
Ornitozy (zakażenia Chlamydia psittaci)													
Dur wysypkowy													

Gorączka Q													
Gorączka plamista i inne riketsjozy													
Poliomyelitis	wywołane dzikim wirusem												
	Wywołane wirusem pochodzenia szczepionkowego												
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0 -14 lat		3	1,00	1	7,42								
Encefalopatie gąbczaste	choroba Creutzfelda-Jacoba (CJD)	4	0,20										
	wariant choroby Creutzfelda- Jacoba												
	inne i nie określone												
Wścieklizna													
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień		514	25,68	20	25,65	13	29,94	19	14,82	6	14,53	10	30,64
Kleszczowe zapalenie mózgu													
Inne wirusowe zapalenie mózgu	opryszczkowe												
	inne określone	3	0,15										
	nieokreślone	4	0,20					2	1,56				
	w innych chorobach objętych MZ-56												
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	enterowirusowe	4	0,20										
	opryszczkowe												
	inne określone i nieokreślone	23	1,15	2	2,57			1	0,78	1	2,42		
	w innych chorobach objętych MZ- 56												
Gorączka denga (klasyczna lub krwotoczna)													
Choroba wywołana przez wirus Chikungunya													
Gorączka zachodniego Nilu													
Choroba wywołana przez wirus Zika													

Żółta gorączka													
Wirusowe gorączki krwotoczne	Ebola, Marburg, Lassa												
	inna określona i nieokreślona												
Choroba wywołana przez hantawirusy													
Ospa wietrzna		13111	655,00	436	559,23	175	402,3	567	442,21	167	404,31	370	1133,82
Ospa prawdziwa													
Ospa małpia													
Odra													
Różyczka		15	0,75	2	2,57			1	0,78				
Pryszczycza													
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	12	0,60									1	3,06
	typu B- ostre	1	0,05										
	typu B – przewlekłe i BNO	205	10,24	6	7,70	2	4,6	32	24,96	5	12,11	3	9,19
	typu C- ostre - ogółem	4	0,20										
	typu C- ostre wg definicji												
	typu C – przewlekłe i BNO ^{UE/PL}	192	9,59	4	5,13	4	9,21	19	14,82	2	4,84	1	3,06
	typu B+C (zakażenia mieszane)												
	inne i nieokreślone	4	0,20										
AIDS – Zespół nabytego upośledzenia odporności		13	0,65					1	0,78				
Nowo wykryte zakażenia HIV		103	5,15			1	2,3	7	5,46				
Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)		50	2,50	1	1,28			5	3,90	2	4,84		
Malaria (zimnica)		1	0,05										
Bąblowica (echinokokoza)		2	0,10										
Wągrzyca (cysticerkoza)													
Włośnica													
ogółem		225	11,24	2	2,57			30	23,40	2	4,84	2	6,13

Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	15	0,75										
	posocznica	174	8,69	1	1,28			12	9,36	2	4,84		
	inna określona i nieokreślona	89	4,45	1	1,28			21	16,38			2	613
Zespół hemolityczno-mocznicy w przebiegu zakażenia E. coli		2	0,10										
Choroba wywołana przez Haemophilus influenzae, inwazyjna	ogółem	14	0,70					1	0,78				
	zapalenie opon mózgowych i/ lub mózgu	1	0,05					1	0,78				
	posocznica	10	0,50										
	inna określona i nieokreślona	5	0,25										
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56	3	0,15										
	inne określone	9	0,45	1	1,28								
	inne, nieokreślone	6	0,30	1	1,28			2	1,56				
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone		22	1,10	1	1,28	2	4,6	2	1,56	1	2,42	1	3,06
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone		9	0,45									1	3,06
Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi													
Grypa	ogółem	549	27,43	1	1,28	12	27,63	16	12,48	5	12,11	9	27,58
	w tym dzieci w wieku 0-14	221	73,58	1	7,42	9	129,61	4	32,26	1	15,63	4	78,2
Wrodzone choroby wirusowe	różyczka wrodzona												
	Choroba wywołana przez wirus Zika												
	inne określone i nieokreślone												
Inne wrodzone zakażenia i choroby pasożytnicze	toksoplazmoza	1	7,00										
	listerioza	1	7,00	1	1,28								
	inne określone i nieokreślone												

SARS – Zespół ostrej niewydolności oddechowej													
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)		20835	1040,88	306	392,49	693	1595,82	1838	1433,47	257	622,20	393	1204,3
Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19) – przypadki możliwe		978	48,86	13	16,67	1	2,3	122	95,15			67	205,31
Zatrucie pestycydami – ostre													
Zatrucia naturalnie toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm	ryby, skorupiaki i inne produkty morza												
	grzyby												
	jagody i inne części roślin												
Ostre zatrucia żywnością skażoną biologicznie i/lub chemicznie	mikotoksyny												
	dioksyny												
	polichlorowane bifenyle												
	Inne określone i nieokreślone												
Ciężkie ostre zapalenia wątroby o nieustalonej etiologii - prawdopodobne	prawdopodobne												
	powiązane epidemiologicznie												
Zakażenia wirusem RSV	ogółem	603	30,12			2	4,6	14	10,92			8	24,52
	w tym u dzieci do lat 2	240	796,34			2	280,11					1	195,7
Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego		4337	216,67	65	83,37	55	126,65	376	293,25	83	200,94	37	113,38

Współczynniki zapadalności obliczono w stosunku do 100 000 populacji. Stan ludności populacji na dzień 30.04.2023 r. :

- Ogółem – 77 964
- dzieci do 2 lat – 1 477
- dzieci w wieku 0-14 lat – 13 481